THE

GOSPELS

ACCORDING TO

St. MATTHEW, St. MARK, St. LUKE,

AND

St. JOHN,

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE

OF

THE ESQUIMAUX INDIANS,

ON THE COAST OF

LABRADOR;

BY THE

MISSIONARIES

OF THE

UNITAS FRATRUM; or, UNITED BRETHREN,

RESIDING

AT NAIN, OKKAK, AND HOPEDALE.

PRINTED

For the use of the Mission,

BY

The British and Foreign Bible Society.

London:

PRINTED BY W. M'DOWALL, PEMBERTON ROW, GOUGH SQUARE.

1813.

MATTHÆUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Kristusib Sivorlingit.

Aglait Jesusib Kristusib sivorlingınnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahab erngninga.

2. Abrahab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kattangutingillo.

3. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme.

4. Ram̄ib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo.

5. Salmub erngneriva Boase Rahabemit.

Boasib erngneriva Obede, Rudemit. Obedib erngneriva Jesse.

6. Jessib erngneriva Attañek Davide. Attanniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanginit.

7. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa.

8. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia.

9. Osiab erngneriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia.

10. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia.

11. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aulaurutsautillutik.

12. Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erngneriva Sealtiel. Sealtielib erngneriva Zorobabel.

13. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor.

14. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud.

15. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib

erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako.
16. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uik-
sanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse
Kristusemik attelik.
17. Erngnerēt tamaita Abrahamit Davi-
domut tikkidlugit arkangemit sittamarput.
Davidemillo Babilonemut aularutsautinatik.
Erngnerēt arkangemit sittimarivut. Babi-
lonemit utteramik Kristusemut, erngnerēt
arkangemit sittamarivut.
18. Kristuse erngniangolermet imaipok.
Arngna Maria, Josefemut angersimalerame,
sulle kattitinagik: Mallungnarsivok, Singai-
lerdlune Añernermut ojunginermut.
19. Josefe uiksanga idluartogame, kangu-
suktitsomangila (Iñungnut) okarane issuma-
lerpok kamagijungnērlugo.
20. Taimagle issumalermet, Ahak, Nale-
kam Engelinget sakkerpa siñektomatillugo,
okarlune: Josefe, Davidim Erngninga! sivō-
ranæk, Maria nulliekset illingnut pilugo;
singainga Anernermit ajunginermit pingmet.
21. Erngnermik erngniomārpok, tamna Je-
susemik atseraromavet, iñutitañe piulijomār-
magit ajorninginit.

22. Tamedsa tamat taimailerpok, Nalekam okausingit nellautaijokut nellautsekovlugit, imak okartok:

23. Ahak! nigasuk singaijomärpok, erngnermik erngniomärlune, Imanuelemik atseraromärpæt, attinget tukkinga imaipok Gudim illagivätigut.

24. Josefe siningminit tuppakame, taimailivok, Nalekam Engelinget okautimaga, nullieksane aivlugo;

25. Aktangilale, érngniliaminik erngnerkärtinago; atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITELEMIK II.

Angutit illissimajut Kristuse tuksiarvigivæt.

Jesuse erngniangõngmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, ahak, illisimajut unanget (nellojut nuñanginit) Jerusalemut pivut, okarlutik.

2. Erngniängokamertok Judikut attanningit naneka? Uvlorianga uñane tækkogaptigo tuksiarvigisartorpavut.

3. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñunguetut tamaita kattikoleramigit; kiglissiniarpeit Kristusim innulerviksanganik.

5. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome. Taimak aglaksimangmet nellautaijunut.

6. Igvit Bethleheme Judæab nuñangane, mingnerungilatit assieñit iglugasengnit Judæametuñit; illingnit pionãrmet Nalegak, iñutitamnut Israelib kinguvãnginut attañiokovlugo.

7. Illissimajut Herodesim ingmikut kaikoveit angegutsivlune: apperiniarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik.

8. Bethlehemut aikoveit okarlune: Ailleritse nutarãrsuk apperkotigejartorlugo neñigupsiuk okautigissinga uvangataюk tuksiarvigijartoromagivara.

9. Attañek tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak uñane tækkojattik sivorlerivæt, nutarãrsum iñinget kollãnut pigame nokarpok.

10. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviasuvaksoadlarput.

11. Iglomut itterlutik, nutarãrsuglo arngnâlo Maria naipipakit: pâmangavlutik nutarârsuk tuksiarvigivæt: iklervittiglo mattueramikit, pillipæt kênaujeksamik aupaluktamik, tippegiksaumiglo.

12. Siñektomagamik Gudim okaumagit Herodesemut utterkonagit, apkotemik assiagut nuñamingnut angerarput.

13. Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: makkitit, nutararsuglo arngnâlo pikik, nunnamullo Egiptenmut kemalerit, tavanelaulutit uvamnut okautsaulerkãrtinæk, nutarãrsuk Herodesib tokkuniaromaugmago.

14. Makkipok tagva, nutarãrsuglo arngnãlo unuame ingminut pivæk, nuñamut Egiptenmut kemãvok.

15. Tavanelerlune Herodese tokkotsearivlugo. Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautaijokut imak okartok: Erngnera kaikolauktara Egiptenmit.

16. Herodese kausinnalerame illissimajunnut tappagijaugame, kanningajadlalerpok,

nutarărsuit tamaita Bethlehemetat erkanetullo okkiuggit marrungnik nukkaklillo tokkotsartokoveit, illissimajut kiglissitsialauramigit sivorngagut (innulerviariik.)

17. Nellautaijub Jeremiasim okausingit nellautsimalerput, imak okartok:

18. Kakkenne nippersoak tussartaujok, ogguadlarnerlo, keavaksoadlarnerlo, kaggudlarnerlo; Rahelib kittorngañe keagiveit, mañigortitaujomañanello nungutaungmetta.

19. Herodese tokkungmet, aiak, Nalekaib Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo nuñame Egiptenme,

20. Okarlune: makkitit, nutarărsuglo arnguălo illingnut pikik, Israelib nunnanganut uttilerit; tokkungmetta nutarărsungmik tokkotsijomalauktut.

21. Makkipok tagva nutarărsuglo arnguălo neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune.

22. Tussaumagamingle, Archilause attanniolertok Judæame, angume Herodeseolauktum attañioninga kingorngutileramiuk, taikunga pinek sivĕralerpok. Siñektomatillugo Gudib perkungmago, Galilæam erkânut aularpok.

23. Iglugasengnut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa. Nellautaijut okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromãrpok.

KAPITELEMIK III.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininganik.

Taipsomane Johannese Babtiterijok ajokertuijartortok iñukangitome Judæame.

2. Okarlune: kakkialeritse, (issumataritse) Killaub nalegaunninga palligutingmet.

3. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga iñukangitome, Nalekam apkotiksanga ã' iksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Johañese añoralik nergsutsub kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amivinermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

5. Jerusaleminut añivigivæt, Judæamiullo. Jordanim erkanetut illunatik:

6. Babtitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

7. Fariseerillo Saduzæerillo uñaktut babtisivingamut tikkimatsuk takkoganigit, okautiveit: Kuglagiñnsejuttose illipse! kia kemakovlæse ningautsimit piomãrtomit?

8. Atle kiglilingmik sãgiarluse, ablapsamik issumakaritse.

9. Ilapsigut issumaniarase, imak okarumavluse: Abraha atâtagivavut. Okautivapse ujarkerit makkomangat Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

10. Ulimaut napartub miñernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok, kippijauniartok ikkomamut egilugo.

11. Uvanga iñermut Babtipapse nutãmik issumakarkovluse; kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnæk; tapsoma Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermut ikkomamullo.

12. Tapsoma poagit tigumiarpa, keñatullivingme nettinga sañeromãrpa, kakojeksariktullo keñatullivingminut kattitsomãrpeit;

piungitulle ōtsomārpeit ikkomamut kamitsuitomut.

13. Taipsomane Jesuse Gallilæamit Jordanemut Johañesemut pivok, Babtitaujomavlune tapsomunga.

14. Johañesible iñerterpa, okarlune: Babtitaujariakaralloarpunga illingnut, igville tikkiparma.

15. Jesusible kiova, okautivlugo: Maña taimailerlanga; idluarnernik tamainik namaksijuksauvoguk. Perkova tava.

16. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timuarpok, ahak, killak kollāne angmalerpok. Gudim Añerninga Johannesib tækkova tingmiatut taubetut, akkartok, (Jesusib) känganut pivok.

17. Ahak, nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Tagva Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib nerringininganik, õktorluktauninganiglo.

Jesuse Annernerum aitipa iñukangitomut, õktortaukovlugo Satanasemut.

2. Uvlunik marrungnik ungniakattartut nerringiname, kalerpok kingorngagut.

3. Oktortub Satanasib tikkipa, okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, ujarket ukkoa okautikit kakkojarorlerkoviugit.

4. Kiova okarlune: Aglait imaiput: kakkojatuinak iñum iñotigingila; Gudible okausingit tamaita kañinganit annijut (innotigiveit.)

5. Satanasim aularutiva iglugasek-oarnut ivsornaituñut, ãtilalo kattimaviub nuvugusinganut.

6. Okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomãrpeit, erkisimiartaukovlatit sapputilutillo, ittikkettit apõrkonnagit ujarkeñut.

7. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglaksimagivok: Gude Naleket ôktorniarnago.

8. Ama Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, Sillarsum attannioningit tamaita innanauningillo tapsomunga keñergojautipeit.

9. Okautivlugo: makkoa tamaita illingnut tunijomavakka, pânangavigijomagumga tuksiarvigilunga.

10. Jesusib tava okautiva: Satanase uvamnit aularit, aglaksimangmet: Gude Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

11. Satanasib tava keñekpa; ahak, Engelit tikkipæt kivgartorlugo.

12. Johañese pititaujok (parngnanêrsimavingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut pivok.

13. Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemmekpeit, Kapernaumut iñarbiub siñanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængne, tagvanelerdlune.

14. Taimak pivlugo nellautaijum Jesaiasim okausingit nellausimavut, imak okartok:

15. Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, iñarbingmut sângmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik.

16. Iñuit tãrmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachãnetunnut kaumajok nuisimavok.

17. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune (okautsiñik tussarnertuñik) imak okarlune: kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) Killaub nalegauninga kaglilerpok.

18. Jesuse Galilæam iñarbinget sinane pissukame, angutik nukkarčk tækkovak, Simon, Petrusemik attibsalik, nukkangalo Andrease; nullutsettik kivitipakit iñanut mingeriarniarteogamik.

19. Tapkungnunga okarpok: malliktinga, ñungnik aulasariartitsongovaptik.

20. Tuavilutik nullutsettik kemekpeit malliglugolo.

21. Tagvanget sivorliolerame, assiæk nukkarčk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkãlo Johañese, atãtatik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik killaijardlugit; kaikogivak.

22. Tuavilutik umiakotok atãtatiglo kemmekpakit malliglugolo.

23. Jesusib Galilæab nuñanga tamãt aulava, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegau-

nermiglo okautsinnik tussarnertuñik okautilerpeit, sunatuinarnik kañimasiggit iñungnetut innulilugit.

24. Tussaumavættauk Siriamiut illunatik. Ajulertullo suñatuinarnik ãniagit, Satanaseggillo, illissimailingajullo, tumaujullo tapsomunga ãtipeit, tamaita iñuliveit.

24. Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuiñillo tellimaujortunit, Jerusaleñillo, Judæamillo, Jordanim akkianillo.

KAPITELEMIK V.

Pilloridlartunnik.

Innugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingilerame illiñiartingita tikkipæt.

2. Okalerlune imak ajokertorpeit:

3. Pilloridlarput aglujut añernerme; Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

4. Pilloridlarput kiksartut: mannigortaujomãrmetta.

5. Pilloridlarput keñuĕtut: Nuña pigileramitsuk.

6. Pilloridlarput kăktut iñeruktullo Gudim idluarijangaunt: Illummertaujomărmetta.

7. Pilloridlarput năpkiniktut: năpkigijaujomărmetta.

8. Pilloridlarput ivsornaituñik omættiggit: Gude tækkojomăramitsuk.

9. Pilloridlarput ullapirsaijut: Gudib kittorngangiñik taijaujomărmetta.

10. Pilloridlarput unangmijandlartut idluarnek pigællugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

11. Pilloridlarpose iñuit suadlarppasse uvanga pivlunga unangmikpasselo, sunatuinarniglo okarnerluvigikpasse, sæglulutik.

12. Alliatitse, mañigoritsele, akkiksasse angidlaromărmet killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigiveit.

13. Nuñab tarriogivăse. Tarriok pitsartujokarĕrpet, sumut ama pitsartutitaunejarpa? Attoreksaujungnĕrpok, egiteksauvlune iñungnut tullereksauvok.

14. Sillarsoarmiut kaumanerivăse. Iglu-

gaseit kakkab kãnganetut tækkuksausuertuksaungilet.

15. Nennergoak ikkinginivæt, kattaujæn attãnut illivlugo, nenneroarvingmulle pivok, Iglometut tamaita kaumartipeit tagva.

16. Taimaktauk nennergoasse kaumarille iñangaut, ajungitullia nipsingnik tækkokovlugit Attãsse killangmetok nakorekovlugo.

17. Pejaijartorasugingilapsinga perkojennik, nellautaijuilonẽt aglanginik. Pejartungillakka, namaksilagit piñiarpalka.

18. Ahamerik okautivapse: Killaglo nunalo nungukãrtiñagik, perkojet aglangit mingnek, tittãrsuglonẽt nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksekãrtiñagit.

19. Maña perkojet ukkoa illanganik mingnermik nalengitok, iñuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik taijaujomãrpok Killaub nalegauniingane. Nalektorle taimaglo ajokertuijok, tamna angijomik taijaujomãrpok Killaub nalegauningane.

20. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illissimajuñit Farisæeriñillo, Killaub nalegauninganut piñiatsengilase.

21. Tussalauktose sivorlise okautsaung-

metta: Iñuarniarnæk; iñuartorle erkartorvingmut pijeksauvok.

22. Uvangale okautivapse: Kattangumiñut ningartok, erkartorvingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unãluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkomalingmut.

23. Tamaña pivlugo tunergotit illijomagungne altaremut, tagvanelo erkaiguit, kattanguvit passivatit;

24. Tuñergotit altab sãnganekãlarle, kattangutillo saimarsarijartorlugo; tuñergotit tava tunijartorlugo piuk.

25. Illingnut akkerartortok saimaniaruk, aiparilutit sulle apkome; akkerartortingnut uñertojaukoñæk kiglissiñiartomut, kiglissiniartublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanẽrsimavingmut egilutit.

26. Ahamnerik okautivagit. Tagvanget añititauniængilatit, kẽnaujet naggatiksanget akkillerkãrtiñagit.

27. Tus-alauktose sivorlisse okautsaungmetta: Arnarniarnæk anguniarnæglonẽt.

28. Uvangale okautivapse: Arnamik tæk-

konãrtub arngnarniaromavlugo, tapsoma arngnarniarẽriva omamine.

29. Tallerpiub ĭsivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkonnago ãniatitsivingmut.

30. Tallerpiloncĕt aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut avativit illanget asserorpet, timit tamat perkoñago ãniatitsivingmut.

31. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub, tuñinajarpa aglangnik avitsitiminik.

32. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarĕngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarêngnek asseroriva.

33. Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaunginetta; Angãlungniarnek, Gudemulle angãleruvit malligeksarivettit okausitit.

34. Uvangale okautivapse: Angãlungniatsengilase, (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonet, Gudim iksivautaringmago;

35. Nuñamiglonet ittigangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonĕt, Attañersum iglugaseksoaringmagit.

36. Niakorniktauk angălungniarnæk, nujak attauserlonĕt kakkorsinginangne kernersinginangnelonĕt.

37. Okausisse imailarlit ahaila ahaila, aukak, aukak: Tappiket idluitomit pivut.

38. Tussalauktose okausekartomik: ìse ïsemik, kigut kigumik (akkiksakalarpok).

39. Uvangale okautivapse, idluitulliarvigikpasse akkiviginiarasigik; ullutsekut tallerpikut erksârtauguvit, igloatauk manilermigiuk.

40. Añorarniglo aksărtauguvit, ulliksuittauk pigiliuk.

41. Meilemik attautsemik aipaujomaguvit marrungnik aipariuk.

42. Illingnit sumik tuksiartok, tunnitsivigiuk; allarniarnagolo attartoromajek illingnit.

43. Tussalauktose okausekartomik: Iña-kattit nægligiuk, omigijit omigiuk.

44. Uvangale okautivapse: omigijisse nægligissigik; illipsingnut okausiluktut saimartissigik; Illipsingnik omisuktut ajungivigiiarsigik; illipsingnik kiksartitsijut unangmijisselo tuksiarutissigik.

45. Kittorngarilerkovluse Atătapse killangmetub. Tapsoma sekkeñine nuekova ajortuñullo ajungituñullo, sillalukojigivok idluartuñullo idluangituñullo.

46. Illipsingnik nægliktut kisseta nægligigupsigik, kanoĕtomik akkiksakaromărkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet?

47. Kattangutisse kisseta illæñărnerigupsigik, sumik pijarialingnik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet?

48. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atătasse killangmetok namatsainarpok.

KAPITELEMIK VI.

Tunnijehsennik tuksiarnermiglo.

Ipaksiniarsigik tuñijeksasse, tuñiniarasigik inungnut nakorijaujomalluse; taimaipet akkiksakangilase Atătapsingnit killangmetomit.

2. Taimak pivlugo tuñijiguvit tuñijekseñik, nipsautsiarkoñæk sivunerne takkormortotut

illiniarvingne igluilo akoregare, nakorijaujomavlutik iñungnut. Ahañerik, okautivapse: Akkiksatik piarĕrpæt.

3. Tuñijeksenik tuñijiguvit, sannit aggaktit nellojaulit tailerpit aggakpit tuñerguttenik.

4. Tuñijeksettit sagvartaukoñngit, Atatavit sagvangitomik tautuktub, akkilleromârpâtit sagvartome.

5. Tuksiarlutit tekkormortutun iniarnæk, taipkoa nanngerlutik tuksiarlutiglo pivut illiniarvingnelo, igluilo sângine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahañerik, okautivapse: Akkiksatik piarĕrpæt.

6. Igville tuksiaromaguvit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanĕrlugo, Atâtet sagvangitome tuksiarvigiuk: Atâtavillo sagvangitomik tautuktum, akkilleromârpâtit sagvartome.

7. Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitut; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunik.

8. Tamanna pivlugo taipotitunæk-ituksaungilase: Atâtapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigekârtinago.

9. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atătavut killangme! akkit nakorijaule,

10. Nalegaunnit kaigiarle, perkojettit malliktaulit nuñame sorlo killangme;

11. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

12. Ajornivut issumagijungnĕrkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnĕrpavut;

13. Oktorlungnartomut pitinata; piulittigulle ajortuñit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ãnanaunerlo, pigigangne issokangitomut. Amén!

14. Innuit tamarninginit issumagijungnĕrupsigik, Atătapsetauk killangmetum issumagijungnĕromărpăse tamarnipsingnit.

15. Iñuille tamarninginit issumagijungnĕrniængikupsigik, Atatepsetauk issumagijungnĕrniænginivăse tamarnipsingnit.

16. Neringitaraigupse añuniarase tækkormortotut, kĕnatik tautorlertipeit nerringitarangamik, iñungnut tautugaukovlutik. Akamerik, okautivapse: Akkiksatik piarĕrpæt.

17. Nerringitaralguit, niakut mingoarnk erniklutillo.

18. Nerringinernik tækkoterkonnæk innungnut, Atãtangnulle sagvangitometomut; Atãtaville sagvangitomik tautuktub, akkilleromarpãtit sagvartome.

19. Perkutiñik pikuminartunik kattersijuksaungilase nuñame, kaurulillo marngertornerublo asseroreksangiñik, tigliktullo piomajeksangiñik tigliklugit.

20. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoiniaritse killangme, kaurulillonet marngertornerublonẽt asserojnigeksanginik, tigligajuktullo piomasoreksangiñik, tiglingneræt ajulerlugit.

21. Perkutisse neijormattigik omættipse.

22. Ise timib kaumarninga-ĩpok. Isit idluarune, timit illunane kaumaromãrpok.

23. Isit nellangaikune, timit illunane tãromarpok. Kaumajorle illungñetok tãksikpet, tãksoak ingminik kañok angitigiva?

24. Angajokængnut marrungnut kivgartortokarniængilak, aipa omigilãrpalonẽt, aipa nægligilugo; ubalo aipa ungagilãrpa, aipauga nachogilugo. Gudelo nunnab pingillo attautsekut kivgartorlugit sapperpose.

25. Tamaña pivlugo okautivapse: Iñosisse

pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingnigloneĕt imiksapsingniloneĕt; timipseloneĕt añoraksanginik. Iñosisse ajunginerõngilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerõngilet añoratseñit?

26. Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik. Karngãtitsingilet, perorsejeksennik kattersinatiglo keĩmatullivingmut; Atãtapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerõngilase?

27. Kina illasse ingminik tapperungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, taimak siarklerutigigalloarpa?

28. Sogle añoratset siarklerotigivissigik? Paunaujaujartut, nuñab merkungit kañok perortut tækkunarsigik, señangilet, peraingilelloneĕt.

29. Okautivapsele: Salomoloneĕt piñarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangettitut.

30. Iviksuket nuñametut, uvlome perortut, kaukpelle kieksaumut egiteksaujut, Gudib taimak piñernartinamigit: añorartitsomangimersarivasse? Okpernekitose tagva!

31. Taimak pivlugo issumanerlugaselo

imak okarase: Sumik nerrijomãrkita? Sumiglo im̃eronĩarpita? Sumiglonẽt añoraksakaromãrkita?

32. Makkoa tamaita nellojut piñasuarpeit; Atãtapsele killangmetub kausimavãse, taimaitomik ajorsartose.

33. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkãrsigik, tava tunnitsiviajomãrpose tamakkoninga tamainik.

34. Taimaimet kauksak issumaginasiuk, kauksak piksaminik piñialermet. Namakpok uvlut illunatik ingmikut pinniarviojarangeta koksesungnartomik.

KAPITELEMIK VII.

Kristusib ajokertuivlune okalaninga sorẽrpa.

Erkartuiniarase, erkartuiviojomãngilasetauk.

2. Kanoẽtomik passiklerpose, taimak passijaujomãrposetauk; õktutipsingnut õktorviojomãrivose.

3. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sôg tækkoviuk, auvek isingnetok mallugingilet?

4. Kañorlo kattangutit imak okautsomaviuk: Ovetsiaro kattangutiga sarmiktaverngit isingnit pẽromavara? Ahak, auvek isingnepok.

5. Takkormortotit, auvek isingnit pẽrkãruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga pẽrasuarlugo piuk.

6. Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingẽnginut, ittigangiñut tullerartaukoñagit, sabvigiluselo alliktoromavluse.

7. Tuksiaritse, tuñijaujomãrpose, keñilauritse, neñilijomãrpose tagva; aviloritse, upkuerutsaujomãrpose tagva.

8. Tuksiartok, pilãrpok keñertorlo, nennisilarpok, avilortorlo upkuẽrutsaulãrpok.

9. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tuñitsiviginiarpauk?

10. Aulasagamiglonẽt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tuñitsiviginiarpauk?

11. Illipse, ajoralloartose, kittorngasse tu-

nitsivigigapsigik tunnergutiñik ajungitunik; anginersamigle Atãtapse killangmetub tuksiarvigijiñe tuñitsiviginiarpeit ajungitunik?

12. Taimaimet, innuit kanoẽtomik pinniarkogupsigik illipsingnut taimaktauk pigissigik; tamedsa perkojet nullautaijullo aglangit.

13. Ittervikitokut itteritse: Ittervik nerotõngmet, apkosinerlo sillingmet ãniatitsivingmut sãngmijok, uñuktorsuit tamana attorpæt.

14. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo amipok, innogumut sãngmijok, ikkitullo nagvarivæt.

15. Kamatitse nellautainarluktuñik, taipkoa sauket aminginik añorakardlutik tikkipãse, illumikulle kẽsuktorsõvut sorlo amerkut.

16. Sullininginit illitarinajarpasse. Paunget Dornenit pẽjarajarpattigik, Feigillonnet Distelinit kattersorajarpattigik?

17. Taimaktauk napartogiktut illunatik Paungakarput ajungituñik: Napartorle ajortok paungakarpok ajortuñik.

11. Napartok ajungitok ajortuñik paung-

akarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paungakarviojungnænginivok ajungituñik.

19. Napartok tamaita ajortuñik paungakartut, kibloromärpeit ikkomamullo egilugit.

20. Tamaña pivlugo sullijangiñit illitarinajarpasse.

21. Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut, Nalegak, Nalegak; Atätamale killangmetub perkojangiñik nallektut kissimik.

22. Uvloksame nelliutsomärtome unnuktut imak okautijomärpänga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitikseñik okalaungitogut? Añernekulluit atternut añitilaungilavut? Unnuktuñiglo tattaminiarnartullingitogut atternut?

23. Tava akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse keñeksinga ajortulliartose.

24. Tamaña pivlugo okautsimnik makkoringa tussartok, malliktorlo, adsigektipara angumik sillatojomik igluliortomik, tapsoma tungavilerpa kairtomut.

25. Sillaluksoalermet, kussermello, año-

rersuillo akkunadlarlutik, akkingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tungaleraıne.

26. Makkoningale okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, iglulliortok siorkeñut.

27. Sillaluksoalermet, kussermello, añorersuillo akkunadlaramik akkingmidlarmago, iglo orrovok, serkorpalludlarlune.

28. Okausillo tamakkoa Jesusib năgamigit, innuit ajokertuiningit tattamminiariveit.

29. Kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

KAPITELEMIK VIII.

Kristusib tattamminiarnartulliangiñik.

Kakkamit attersarmet, iñugiartorsuit mallikpæt.

2. Ahak, angut kallaktok aggerpok, tuk-

siarvigiva okarlune: Nalegak piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

3. Jesusible aggañe issaktipeit aktorlãlo okarlune: Piomavunga, kallagungnẽrit. Tagvainak kallagungnẽrsrãpok.

4. Jesusib okautiva: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk: ajokertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergatiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnilugo, kallagungnẽravit nellojungnerkovlugit.

5. Jesuse Kapernaumut aingmet, Sorsuktukset kappitangeta tikkipa, tapsoma tuksiarpa.

6. Okarlune: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, kuglualãjovaksogame ãnilekteradlartok.

7: Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8. Sorsuktukset kappitanget kiovlune, okarpok: Nalegak nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut; okarille okautsemut attautsemut kivgara piungnailãrpok.

9. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakalarmalo sorsuktukseñik, illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut:

Kait, kaigivok: kivgamnullo: Señalauruk
una, señava tagva.

10. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tat-
taim̃niariva; malliktiñe okautiveit: A-
ham̃erik okaupapse, taimak angitigijomik
okpernermik nagvalaungitunga Israelittin-
ne.

11. Okautivapsele: Unnugiartorsuit un-
anget pãngello kaijomãrput, Abrahalo Isaglo
Jakolo iksivakattigĕleromãrpeit killaub nale-
gauningane.

12. Nalegauniuble kĩttorngangit ajektau-
jomãrput tãrtorsoarmut, keavaksoarlutiglo
agleruladlaromãrput.

10. Sorsuktukset kappitanget Jesusib o-
kautiva: Ailerit, okperijarnik pilarpok. Kiv-
ganga nellunaikutãne taipsomane piungnĕr-
pok.

14. Petrusib iglungannt Jesuse pivok: Nul-
liangĕt arngnã nellajok kañimanartomut kan-
nimavlune tækkova.

15. Aggangittigut tiguva, kañimanartub
keñengmago, makkipok kivgartorvigællu-
git.

16. Uñulermet uñuktut satanasiggit pi-

tipeit tapsomunga, añernekulluit okausẽnarnut añitipeit, suñatuinarniglo kañimassiggit piungnẽrtipeit.

17. Nellautaijub Jesaiasim okausingit nellautsilerput, imak okartok: Sangẽnivut ingminut pitidlugo, kanimalungnivullo nangmarpeit.

18. Jesusim iñugaseksuit illumajiñe tækkogamigit, ii..., akkianut ikkărkojivok.

19. Aglangnik illissimajub tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok, mallijomavagit aiviksarnut tamainut.

20. Jesusible okautiva: Terriañitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut ublokarivut; Iñuble erngninga iñangaviksakangilarlonẽt.

21. Assiet illiñiartime illangeta okautiva: Nalegak, aikărlaulanga atătaga illuverlugo.

22. Jesusible kiova: mallinga, tokkungajut tokkungatittik illuveriartorlittigik.

23. Umiakotomut ikkivok, illiñiartingillo mallikpæt.

24. Ulli jujarsoarlo im̃arbingme, maggillo um̃iakotok itibsuavlugo pivæt, Jesusele siniktok.

25. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okautivæt: Nalegak piulittigut, umiolerapta.

26. Okautiveit: Illipse okpernekitose, sôg nangiarkise? Makkipok, añorelo iñarbiglo iñerterpæk; añorekarungnĕrpok tava ikkoblialilarmelo.

27. Iñuille tattaminiarput, okarlutik: Kina una angut, iñertermagik añoriblo immarbiublo nalekpæk.

28. Iñarbium akkianut, Gergesenerit erkanut pivok. Satanasenik pitalak nellaupak, illuvernit añijuk: Erksinartorsŏmeñik, apkut tamaña attordlugo sappernartok.

29. Ahak, nipliadlarlutik okarpuk: Sunniarpaptigit Jesuse, Gudib Erngninga? nelliutekărtinago kappiaisuktitsartorpittiguk?

30. Kañingitangiñe kiungĕngigaseksuinĭtut nerrijut.

31. Añernekulluit tuksiarvigivæt, okarlutik: Añititsomaguptigut, kuingĕngigaseksoarnut tapkonunga pullarkottigut.

32. Okarpok tava: Aularitse. Añigamik kuingĕngigaseksoarnut pullavut. Ahak, kuingĕngigaseksuit illunatik ingminik ejukadlarput imănut, ippivlutik imăne.

33. (Kuingĕnginĩk) mianersijut kem̃avut, iglugaseksoarunt aivlutik, tamaña okautigijartorpæt, kañorlo satanaselæk illijuk.

34. Ahak, iglugaseksoarminut illunatik añivigivæt, Jesuse tikkilugo. Tautukamitsuk tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugo.

KAPITELEMIK IX.

Apostele Matthæus anerimaningañik.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikărdlune, iglugaseksoarminut pivlune.

2. Ahak, tapsomunga ătsivut tumaksajomik, aumitiñe nellajomik. Okperusingit Jesusib kausimagamigit tumaksajok okautiva: Erngnèra mañigolermit ajornitit issumagijaujungnĕrput.

3. Aglangnigle illissimajut illangit illumikut imak okarput: una akkerartorpok Gudemut.

4. Jesusim issumaugit kausimagamigit,

okarpok: Sõgle omættipsingne issumalukise?

5. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijaujungnẽrput; innaglonẽt: makkitit, arvertarlutillo?

6. Nellojungnẽrkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoẽrotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Makkitit aumititit pikit angerarlutillo.

7. Makkilune tava, iglominut angerarpok.

8. Iñuit tamaña tækkogamitsuk, tattamiuiarput, Gudelo nakoridlarpæt, iñuit taimaitunnik pitsartudlartuñik tuñilaungmagit.

9. Tamaña keñekkamiuk, iñuk tækkova tuñiorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, mallinga okautileramiuk. Nikkovilune mallikpa.

10. Iglome nerrimavingme iksivatillugo: Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut tikkipæt Jesuselo illiñiartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut.

11. Farisæerille tækkogamitsuk, illiñiartingit okautiveit: Sõg ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

12. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit iñulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13. Tamattomale tukkinga illiñiarijartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tuñergutille idluarinagit. Idluartut kaikojartulaungilakka, ablapsamik issumakarkovlugit ajorniggille kisseta.

14. Johañesib illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sõg uvagullo Farisæerillo nerringipakkita uñuktunik, illiñiartittille agleratik nerriniarket?

15. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut kiksartuksauvet, uiksak neijortigingmatsuk? Nelliutsomãrporle uiksamik aksartaularput, tagva agleromãrput nerrinuiaratiglo.

16. Añoratokak illarniængilæt nutãmik illaksamik; nutãb allingmago nutaungitok. alliktornerlo pivalliarpok.

17. Weinelo nutãk imerkautiñut nutaungituñut imertutingilæt: Weinib nutãb alliktoromangmagit imerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinaromãrpok, imerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutãmik imerkautiñut

nutãnut im̃ertutijeksauvok tamermik [illegible] asserojuikattigêkpuk.

18. Taimak okautingmagit, angajok a[illegible] illanget, Jesusim ittigangim̃ut pamangaja[illegible] torpok okarlune: Nalegak, pañiga maña tokkovok; aggangnulle aktorijartoruk, iñuniarpok tava.

19. Jesuse nikkogivok, malliklugolo, illiñiartine illagivlugit.

20. Arnganarlo okkiut arkangemit aggartut aunãtsainartok, añoranget siñãgnt aktorijartorpa tuñuanit.

21. Illunnigut okarame: Añorangalonẽt aktorupko, piungnailarpunga.

22. Jasusible keviarlune takkova, okarlune: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnertipâtit. Arngnak taimna tagvainak piungnẽrpok.

23. Jesuse angajokam iglunganut itterame, nipsartut iñuille aukjaludlartut takkogamigit,

24. Okautiveit: Aulaitse, niviarsiak uña tokkungilak, siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

25. Iñuille añisimangmetta: Itterlune ag-

gangittĭgut tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26. Tamaña tussaumajaulertok nuñanit taipsomane tamaine.

27. Tamaña Jesusib keṁengmago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Igvit Davidim Erngninga năpkigittiguk.

28. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusible okautivak: okperivikko imaitunik piñiaraptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak.

29. Ĭsikikut aktorpak okautivlugik. Okperaptik taimaileritik.

30. Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongilak tamattominga okarlune: mianeritik, tamaña iñungnut kausijaukoñago.

31. Tapkoale uñipkarijartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut.

32. Tapkoa añimenik, ahak, iñuk Satanaselik okarungnængitok tapsomunga ătipæt.

33. Añernek idluitok añititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattaṁi-

nialerput okarlutik: Taimaitomik tækkungitsainarpogut Israelitiñe.

34. Farisæerille okarput: Añernerit idluitut añitipeit, taipkoa attañingeta pitsartuninganut.

35. Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne niuvervingnelo illunaitigut, ajokertuivlune illiñiarvingiñe, okautsillo tussarnertut nalegaunermik okautigivlugit, iñungnelo atsuiliolungitut kaunimajullo suñatuinait iñuliveit.

36. Iñugaseksuit tækkogamigit nãpkigiveit; perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket mianerijikangitut.

37. Illiñiartiñe okautiveit: Kattersivik angijovok senajukselle ikkidlarput.

38. Tamaña pivlugo kattersivium angajokanga tuksiarvigissink señajuksennik tillikkerkovlugo kattersivingminut.

KAPITELEMIK X.

Apostelit tillijaulerput tattamminiarnartulliartorkovlugit.

Illimmiartiñe arkangemit aggartut kaikoveit,
añernermut makkojungnartuñut pitsar-
tojomik tuñitsivigiveit añitekovlugit, ãnia-
jullo tamaita kañimajullo tamaita iñulidlar-
kovlugit.
2. Arkangemit aggartut Apostelit attingit
tamedsa: Simon, Petrusemik taijak, nukkãlo
Andrease; Jakobuselo, Zebedeusim erng-
ninga, nukkãlo Johañese;
3. Fillipuselo, Bartolomeuselo; Tomaselo,
Matthæuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Al-
feusim erngninga, Lebbeus, Tadeusemik a-
tibsalik,
4. Simonelo kanamiok, Judaselo Ischa-
riote (Jesusib) pititigijomãrtanga.
5. Tapkoa arkangemit aggartut, Jesusib
tilliveit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut

apkosiningiñut ainiarase, Samarittillo iglugaseksoanginut itterniarase.

6. Aititsele saukenut tam̃arsimajunnut Israelim iglunganit pijuñut.

7. Ajokertuijartorluse, imak okaritse: Killaub nalegauninga kañipok.

8. Kanimajut iñulidlarsigik, kalladlartut kallagungnĕrtissigik, tokkojullo omartissigik, añernerillo idluitut añitissigik. Akkillernago pigapsiuk, akkillernagolo tuñissiuk.

9. Kĕnaujeñik kakkortaniglonĕt, aupalukteniglonet kañujeñiglonĕt tapserusiarasse;

10. Takkoarvekaraselo ingerartilluse, anoratsængnik marrungnik attorniarasetauk, ittigagusiaraselo, ajaupiaraselo: Señajok nerkiksaminik piariakarmet.

11. Iglugaseksoarnut iglugasengnullonĕt itterupse; kiglissiniaritse tagvane ittervigijariakartomik, taipsomanetsainaritse aulakãrase.

12. Iglomut itterupse, iglub tamattoma iñungit sallutikissigik.

13. Tamattoma iglub iñungit pillorikpetta, ullapirsautisse taipkonunga piomãrpok. Pil-

loringipetta, ullapirsautipse uttervigiomăr-
păse.

14. Illangita illellioromangippasse, okau-
sisselo tussaromangippagit: Añititse tag-
vanget iglomit iglugaseksoarnillonĕt, ittik-
kapse señerkarningit señĕjarsigik.

15. Ahañerik, okautivapse: Sodomiblo
Gomorablo nuñagik pidlartaunikinersaujo-
mărpuk erkartuvium uvluksangane, igluga-
seksoarnit ukkonanget.

16. Ahak, sauketut tillivapse amerkut ak-
korngañut; tamaña pivlugo sillatutsiaritse
kuglugiangojartuttitut; añerpanarkititsele
taubitut (akkigiojartuttut).

17. Iñunguigle illimasuleritse, Kiglis-
siniarvingmingnut taipkoa ătitsomăngmasse,
ipperartordluselo illiñiarvingmingne.

18. Attañernullo Attañersoarnullo ătitso-
mărpăse pivlunga: Taipkoa, nellojullo nello-
jungnĕrotiksangiñut.

19. Ătippasele sivoraniarase, kañoĉtoinik
sumiglonĕt okausiksakarapse; tavanetaale-
rupse tuñitsiviojomărpose kigosiksapsing-
nik.

20. Illipsingnik okangitose, Atătapsele aňerninget okartipăse.

21. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomărpa, erngninelo angutæt, angajokattiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokkokovlugillo.

22. Illunatik ōmigijomârpăse, attera pivlugo. Sokkosijuitorle naggatiksamut pilloriktitaujomărpok.

23. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuktippasse, assieňat keṁătitse. Ahaṁerik, okantivapse: Israellittit iglugaseksoangit ingerajarĕrvigingilasse, Iňum Ernguinga tikkekărtinago.

24. Illiňiartok illiňiartitsijiminit ajungine rungilak, kivgarloňčt nalekamiuit anginerunginivok.

25. Illiňiartok illiňiartitsijimitun-ĭkune kivgarlo nalekamitun-ĭkune, namaksivok. Igluna angajokanga Beelzebumik taigamitsuk; iglomiokattingillo taimaktainajarpeit.

26. Tamaňa pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitaujomărput, angigutsutillo illunatik nellunatsengilet.

27. Taktome uvamnit tussartasse, okanti-

gissigik kaumajome: Ĩsipjutaujut tussartasse okautigissigik iglut kangiñe.

28. Erksiginiarassigik, timinik tokkotsijut, tarngninigle tokkotsinek ajormetta. Anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok ãnianartovingme.

29. Kutsertæk marruk kẽnaujarãrsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellõnet nuñamut kattangniængilak Atãtapse perkungippago.

30 Nutsesse illunatik kittitaumavut.

31. Tamaña pivlugo erksiniarase: Kutsertavaksoarnit ajunginerõgapse.

32. Tamaña pivlugo uvamnik okausilik iñungnut, okautigijomavara Atãtamnut killangmetomut.

33. Uvamnigle missiutilik iñungnut, missiutigijomãrparatauk Atãtamnut killangmetomut.

34. Ullapirsaijartorasugingilapsinga nuñamut. Ullapirsaijartungitunga saviksoarmigle pititsivlunga.

35. Tikkinama, erngnek illumiotidlugo angutãnut, pañiglo arngnãnut, okkoarlo sakkianut.

36. Iñub omigijingit iglomiokattingita.

37. Anguminik arngnäminiglonĕt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo pañiminiglo uvamnit nægiingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38. Señingajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonĕt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39. Iñoserminik ivlertsijub, taipsoma assiujijomärpa, iñoserminik assiujijub uvanga pivlunga, nachvaromärpa.

40. Illipsingnik illelliortub, illelliorivänga, uvamniglc illelliortub, tilliklertok uvamnik illelliorivа.

41. Nellautaijomik illeliortok, nellautaijotut akkiksakalärpok. Idluartomiglo illelliortok, idluartongmet, idluartotut akkisakalärpok.

42. Ukkoarärsnit illanganik iñertitsijok erngusiarsum imanganik niglinartomik, illiñiartigigapko: Ahañerik, okautivapse, akkĕngartauniængilak.

KAPITELEMIK XI.

Johanesib illiniartingit tillijauvut Kristusemut.

Okautsiñe perkojene (tamakkoa) Jesusib năgamigit illiniartiminut arkangemit aggartuñut: tagvanget aulalerpok, ajokertuivlunelo okausijartorpok iglugaseksoangiñut.

2. Kristusib piñiarninginik Johañese tussarame parngnanĕrsimavingme, illiñiartingne marruk tillivak,

3. Imak apperijaukovlugo: Tikkitsomărnialaukpit assigivătillonĕt neriugijapta?

4. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tussartaptingniglo;

5. Tautungitut tautulerput, tussiætut pissulerput, kalladlartullo piungnĕrput tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, aglujullo okautsauvut okautsiñik tussarnertuñik.

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok uvamnik.

7. Uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut Johañesemik: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

8. Sunalonĕt añivluse tækkojartorpissiuk? Iñuk añorariktok? Ahak, añorariktut, attannersuit iglungiñe itsongovut.

9. Suñalonĕt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahamerik, okautivapse: Arngneñit erngniangojokangilak, Johañesemit Babtiterijomit anginerŏjomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerŏvok taipsomanget.

12. Johañesib Babtiterijub uvlungita kingorngagut, sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingalo piñiartut amuniarivæt.

13. Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaukput Johañesemut tikkidlugo.

14. Tamañalo okperijomagupsiuk, tagva Eliase tikkituksak.

15. Tussajungnik siutelik tussarle.

16. Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut,

17. Okarlutik: Nipsausiarvigilauktape, okigĕseromangitosele; kiksarnartomiglo okautilauralloarpapse, keajomañaselo.

18. Johañese tikkitok, nerrinanelo imingimet anernekullukartok okarput.

19. Iñum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo imilarmelo, okarput: Iñuk una nerrĕnartorsoak, Weinemiglo imĕnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illænarijanget. Gudible illissimajusia idluartitaujomārpok kittorngaminut.

20. Iglugaseksuit iñungit suadlalerpeit, tattamiiniarnartulliviginersarilauktañe, ajorungnængimettalo.

21. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imai-

tut tattamiuiarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut; kakkialernermut põksatuinarnik añorakamerungnêrajalauktut arsameniarlutik.

22. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomãrput illipsingnit, erkartorvium uvluksangane.

23. Igvillo Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomãrpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaminiarnartut pilaukpetta, sorlo illingnut pijut; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24. Okaupapsele: Sodomik nuñanga pidlartaunikinersaujomãrpok illingnit, erkartorvium uvluksangane.

25. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atãtak, killaublo nuñablo nalegangack, nakorivagit, illissimajuñut sillatojuñullo tamaña angigutsutigigangne, nuttakketitun-ītuñut nellojungnêrtijutigigangne.

26. Ahamerik, Atãtak, taimak sãngne idluakolerangne.

27. Tamaita Atãtab tuñilaukpeit uvamnut. Erngnermiglo illitarsijokangilak, Atãtab kis-

sime, Atātamiglo illitarsijokanginivok, Erngnerub kissime, Erngnerublo nellojungnērtitsomajangita illitarivæt.

28. Kaititse uvamnut tamapse, ajulertose kappiaisuktullo, mañigortitsomavapse.

29. Nangmautara illipsingnut pigissiuk, illinniarvigilusingalo; kenuēnama omættimnetauk piujoringinama; merngoērserviksamik neñissijomārpose tarngnipsingnut.

30. Nangmautara idluarmet, nangmagaralo okkipok.

KAPITELEMIK XII.

Patsitiksennik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit Sabbateme: Illiñiartingit kāleramik, singailingit nutsulerpeit, nerrivlugit.

2. Farisæerille tækkogamikit, okautivæt: Ahak, illiñiartitit Sabbateme pijeksaungitomik piñiarput.

3. Okautiveille: Attualaungilase kañok Davide illiortok kãlerame illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaungilak, illakattingillonẽt, ajokertuijut kissimik?

5. Perkojeñelonẽt attualaungilasse, kañok ajokertuijut sabbategalloartome kattimavingme sabbate issumagingilæt, passidlartaunatiglo?

6. Okaupapsele, tamanepok kattimavingmit angineroñjok.

7. Tamaña e kausimagupsink: Nãpkiginek kuviagivara, tuñergutille kuviaginagit; patsieksaungitut patsidlarajalaungilasse.

8. Iñum Erngninga sabbatemuttauk nalegauvok.

9. Tavanget pissulermigame, illuñiarvingmut itterpok.

10. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajut. Appersorpæt, okarlutik: Sabbateõngmet iñuliklerriak idluarka? Patsitiksarsiorlutik tapsomunga (taimak appersorpæt).

11. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik

pignb, ittersamut kattekpet; sabbateme kagvertinasuængilauk?

12. Kañek angitigijomik iñuk ajunginersauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungitulliariak sabbateme idluingilak.

13. Iñuk tamna okautiva: Aggaktit issaktikit. Issaktipeit tagva, aggangit ãkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

14. Farisærille añivut, okarkattigẽlerlutik kanoẽlerlutik iñuaromagalloarpæt.

15. Jesusible kausimaleramigit, tamanna kem̃ekpa. Iñugaseksuille mallingmatsuk, tamaita iñuliveit.

16. Iñerterpeille okautaujomañane iñungnut.

17. Nellautsimalerkovlugit, nellautaijub Jesaiasim okausingit, imak okalauktok:

18. Ahak, tagva 'kivgara, añerilauktara, nægligijaralo, tamna tarngnima kuviagijanga. Añernimnik illivigiomavara, nellojullo unipkausomãrpeit idluarnermik;

12. Aivajomañanelo kaggudlaromãngilak, nippingalo tussartauniængilak iglut akkorngane;

20. Iviksoak suvlulik naviksimajok serko-

miniængila, mañerlo aumalik kam̄itsomang-
iniva, idluarnek ajugakangitilerkãrtinago;
21. Attingalo nellojut neriugiomãrpæt.
22. Taipsomane Satanaselik tautungitok,
okarnermiglo ajortok tapsomunga ãtipæt:
Piungnẽrtimago, tautungitok okarnermiglo
ajorsartok okãlalerlune tautulerpok.
23. Iñuit illunatik tattam̄iniarput okarlu-
tik: Tamna Davidim Erngneringila?
24. Farisæerille tamaña tussaramitsuk, o-
karput: Añernekulluit añituinaralloarpeit
Beelzebub añernekulluit attaningeta pitsartu-
ninganut.
25. Issumangit Jesusib kausimagamigit,
okautiveit: Attañiovium iñungine illunatik,
ingmingnut illagẽgungnẽrtut, nunguniarput;
iglugaseillo, iglullonẽt illunatik ingmingnut
nivẽlerunik, sõngojungnẽrput.
26. Satanasib Satanasipsãne añitikuniuk,
ingmingnut akkerartorpok; kanorle attañio-
ninga sõngonajarka.
27. Uvangalo añernekulluit añitikupkit
Beelzebubemut, kimut kittorngapse añerne-
kulliut añitipãtigik? Tamaña pivlugo taipkoa
erkartortigijomãrpãse.

28. Añernekulluit Gudim agganginut Añerninganullo añitikupkit, Gudib nalegauninget tikkisimavãse.

29. Kañorlonč̃t sangijorsub iglunganut (innuk) itterajarka, perkutingiñik aksardlugo: Sangijorsoak kellersorkãruniuk kissiane kingorngagut tava iglunget perkutitangit aksanigarillugit?

30. Uvamnik illakaromangitub akkerartorpãnga, kattersorkattigingitaralo siamartitsivok.

31. Tamana pivlugo okaupapse: Iñuit ajortulliarninginit tamainit mittautiksarninginnillo issumagijaujungnẽromãrput; Añernermulle mittautiksarningiñit iñuit issumagijaujungnẽrniatsengilet.

32. Iñuklo Ernguinganik okarnerluktok, issumagijaujungnẽrniarpok: Añernermigle ajunginermik okarnerluilik, issumagijaujungnerniængilak, tamattemane nuñamelonč̃t, sillamelonč̃t tikkituksame.

33. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromãrpok ajungitunik: Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromãrpok ajortunik. Paungaminit napartok illitarijaulãrpok.

34. Illipse kuglugiängojartut ivajangit, kannoilivluse ajungitunik okaromavise ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

35. Iñub ajungitub añitipeit ajungitut omame pinganit ajungituñit: Iñuble ajortub añitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit.

36. Okaupapsele, erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomärput okausitik piungitut tamaita pivlugit.

37. Okausivit idluartitsomärivätit, okausivittauk sutertitsomärivätit.

38. Aglangnik illissimajut Farisæerillo illangita kiovæt, okarlutik. Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpogut illingnit.

39. Kioveille, okautivlugit: Ukkoråluit assiniartut nellunaikutaksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

40. Sorlo Jonase uvlut pingasut uñuello pingasut arverub nänganetok; taimaktauk Iñum Erngninga uvlut pingasut uñuello pingasut nuñam illuanetsomärpok.

41. Ninivemiut erkartuivium uvluksangane kinguvängukattigēt ukkoa illagivlugit sakkeromärput, erkartorlugillo: Jonasim ajokertormagit, assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok.

42. Erkartuivium uvluksangane kinguvängukattigēt ukkoa illagivlugit Attaniub nullia änget pijok sakkeromärpok, erkartorlugillo: Nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamänepok Salomonenut anginerojok.

43. Añernek idluitok iñungnit añijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoërserviksarsiorlune, nachvarnagolo.

44. Okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga. Tikkinamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo piñarnarsimajok tikkipa.

45. Tava aiterpok, añernernik assiminik ingminit ajornerõjunik arvengemit aggartunik illagēlerlune, itteramik tagvanētualerput; kingorngagut iñuk taimna ajuualertok sivorlermit. Taimaktauk ītsomärivut makkoäkulluit kinguvängukattigēt.

46. Sulle taimak iñungmut okartillugo, arngnâlo kattangutingitalo angutit sillatanetut, okautijomavlugo.

47. Illangeta okautiva: Ahak, anânavit kattangutivillo kânetut okautijomavâtit.

48. Tamattomingale okautsine kiova: kina anânaga? Kikkullo kattangutigivik?

49. Aggañe issaklugit illiñiartiminut, okarpok: Ahak tagva, anânga kattangutikkalo.

50. Atâtama killangmetub perkojanganik malliktok: Nukkarivara, neijagivaralo anânagivaralo.

KAPITELEMIK XIII.

Karngâtitsijomik, perorsêcksamiglo.

Uvlok taimna Jesuse iglomit añigame, iñab kiglinganut ingitsartorpok.

2. Iñugaseksuittauk nellipsarmatsuk, umiakotomut ikkivok ingilarmelo: Iñugaseksuit illuñatik iñab kiglinganetut.

3. Suñatuinarnik okautiveit adsigẽnik, okarlune: Ahak, karngãtitsijok karngãtitsiairtorlune pijok.

4. Karngãtitsitillugo: Apkosinermut illangit kattekput; tingmitset pukkumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput; perortersãrput ivsorlukamik.

6. Sekkinerle nuingmet, kuñulersãrput: Amãkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: Okpille kakkilautiggit peroramik, tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut perorsẽeksakalerput: Illangit 100nik, illangit 60nik, illangille 30nik.

9. Tussajungnik siutelik tussarle.

10. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sõg adsigẽktuñut okautilerpigit?

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitsiviovose, killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale tuñijaujokangilet tamattominga.

12. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomãrpok,

pekkaluarkovlugo: Pekkangitorle aksartau-niarpok, pinganik.

13. Tamaña pivlugo adsigěktuñut okautivakka. Ĩsinut uitajuñut tautungimetta, siutiñullo angmajuñut tussangimetta: Okausera tukkissingimatsuk.

14. Taipkonunga Jesaiasim okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromărpasse, tukkisinagolo; ĭsipsingnullo uitajuñut tækkojomărpasse illitarinagolo.

15. Iñuit ukkoa omættingit mangaidlarput, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo: Tækkojomañatik ĭssimingnut, tussaratiglo siutimingnut, tukkissinagolo omamingnut, săgiaratiglo, piulijaujomañatik u-vamnut.

16. Pilloridlarpulle ĭsisse, tautuktut; siutisselo tussăjut.

17. Ahamerik, okaupapse: Nellautaijut idluartullo iñuit uñuktut tækkojasse tækkojomadlalaukpæt, tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaukpæt, tussalaungnagolo.

18. Maña adsigĕktok tussarsiuk karngătitsijomik.

19. Nalegaunermik okautsinik tussartokarpet, tukkisinagolo: Tava Satanasib okautsit pĕjarijartorpeit omættănut karngautigimajut; taimnauvok, apkoserngub señianut karngautigimajok.

20. Karngautigimajut kairtomut ivsorluktomut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, kuviaisungnermut tuavi piomadlariva.

21. Amăkanginame illumine, nakkimarnivok; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonĕt okausek pivlugo, sinaungasalerpok.

22. Okpinut kakkilautilingnut karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, agluitsomagamele nuñablo mattoma pinginik kajungeranganie,okautsit ippitipeit (illumine) sullugaineĕrodlunelo.

23. Ivsoriktomulle karngautigimajut: Taimnauvok, okautsinik tussartok, tukkekartilugillo, sullugainerkartilugillo: Illanget 100 nik, ama illanget 60 nik, amalo illanget 30 nik.

24. Assianiktauk adsigĕktunik okautigiveit, okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iñuk, perorsĕeksamaringnik karngătitsijok perorsĕvingminut.

25. Iñuille siñiktillugit: Ningarijinget karngătitsijartorpok perorsĕeksakullungnik perorseĕksamarit akkornganut, aulalarmelo.

26. Perorsĕeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo: Perorsĕeksakulluittauk tækkuksaulerput.

27. Kivget angajokamingnut okarijartorput: Nalegak, karngătitsilaungilatit perorsĕeksamaringnik perorsĕvingnut? nakit perorperluktuksakarnerka?

28. Kioveit: Ningartub ăsit tamaña piva. Kivgangita okautivæt: Uvaptingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29. Kioveit: Aukak, perorsĕeksamarit nutsukaseutiniarasigik, perorperluktuksakulluit nutsugiarupsigik.

30. Tamarmik perorkattigĕkilit kattersivik nelliutitiñago, kattersivigle nelliutilerpet kippijut okautijomărpakka: perorsĕeksakulluit katterkărsigik keplorlugillo ingmigolillugit, ikkomamut ikkoalaklugit; peror-

sēeksariktulle kattersorsigik kem̄atullivimnut.

31. Adsigēktunik assianik piveit, okarlune: Killaub nalegauninga senfkornetun-ĭpok, tamna iñub piva, perorsēvingminullo illivlugo.

32. Unārsuk mingnerōvok perorsēeksennit tamaiñit: peroleranganele, anginerōvok assiminit perorsēekseñit kohlnit, napartolerdlune angijomik, tingmitset killaub attānetut iñekarijartorlutik akkerungetta attāne.

33. Assianik adsigēktunik okautiveit: Killaub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojekset sērnautiksanget, arngnab tamna piva akkulugo ōktutiñut pingasuñut kakkojeksenik pitalingnut, kakkojekset tamaita sērnartillugit.

34. Tamakkoninga tamainik Jesuse okarpok iñungnut adsigēktunik adsigēngungitomigle okautingileit.

35. Nellautaijum okausingit nellausimaolerkovlugit imak okartok: Adsigēktunik okaromavunga, sillab kiglinganit nellonalauktut unipkautigivlugit.

36. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, ange-

rarlunelo. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Adsigêktomik mattominga neilojungnèrtitigut perornerluktukset pivlugit perorsêvingmc.

37. Kioveit okautivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktunik karngâtitsiotôvok,

32. Sillarsoak perersêviovok. Nalegaunerub kittorngangit perornitsiariktuksatôvut. Ningâluble kittorngangit perornerluktôvut.

39. Ningartok ukkoninga karngâtitsijok, Satanaseõvok. Sillarsublo mattoma nagatiksanga kattersiviovok. Kattersijulle Engeliovut.

40. Sorlo mana perornerluktut nutsujoriveit, ikkomamullo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-ĭtsomarivok sillab mattoma nagatiksangane.

41. Iñum Erngninget Engeliñc tillijomârpeit; taipkoa siñaungajut tamaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomârpeit;

42. Kicksaumut ikkomalingmut egitsomârpeit: tavane keavaksoadlarlutiglo aglerularomârput.

43. Idluartulle sekkinertut kaumariktigio-

mãrput, Atãtamik nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

44. Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsẽvingme ĭjersimajok. Tamna iñub nachvaleraminк, ĭjerpa; kuviaisungnermut perkotiñe tamaita niorvgotigilerpeit perorsẽvik taimna pissiarilugo.

45. Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungitunik.

46. Sappangak pivianartok nachvaramiuk: perkotiñe tamaita niorvgotigijartolerpeit, tamaña pissiarilugo.

47. Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset, imãnut kivitisimajut, sunatuinnarnik nulluarniarkovlugit.

48. Tættætarangettalle: (mingeritsenik) siksamut kakkitipeit ikterdlutik ajungitut kattilerpeit kattaujamut, ajortulle egipeit.

49. Taimaktauk-ĭtsomarivok sillarsub nagatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartuñit.

50. Egilugillo piveit kieksaumut ikkomãlingmut: tavane keavaksoarlutiglo aglerularomarput.

51. Jesusib apperiveit: Tamakkoa tamaita
tussăvissigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak.
52. Okautiveit: Tamaña pivlugo aglang-
nik illissimajok, killaub nalegauninganik il-
lissimajok, angajokajetun-ĭpok, tapsoma sak-
kertipeit pingit nutælo nutaungitullo perko-
timinit.
53. Adsigêktut tamakkoa Jesusib năgami-
git, tagvanget aularpok.
54. Iñungervingminut pivlune, illiñiar-
vingiñe ajokertormagit tussaramitsuk, ajo-
kertutingit tattamīniariveit, okarlutik: Oma
sillatunine nakit pivauk? taimaituniglo tat-
tamīniarnartitsilune?
55. Igluliortib erngneringila? Arngnæt
Mariamik attekangilak? Kattangutingillo
Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo,
56. Neijangillo illunatik uvaptingne-ĭngi-
let? N[illegible]ime tamedsa tamat pivauk?
57. Sinarngasautigivæt tava. Jesusible
okautiveit: Nellautaijok nuñakattingita iglo-
miok t[illegible]gitalo nakoringinersarivæt assingi-
nit tamaiñit.
58. Tagvane nĭuktunik tattamīniarnartul-
liangilak, okpingimetta.

KAPITELEMIK XIV.

Herodesib issumangit Kristuse pivlugo.

Taipsomane Jesusemik Herodese nuñam illainangane Attanek, tussaumalerpok.

2. Kivgeñe okautiveit: tagva Johanese Babtiterijok; tokkungajuñit makkisimagame, taimaitomik tattaminiarnartulliarpok.

3. Johañese Herodesib tigulaukpa, kellersorlugolo parngnaněrsimavingmullo ittertilaukpa, Herodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo.

4. Johañesim okautilaungmago: idluangilak nulliarigangne.

5. Taimaitomik tokkotsomagalloarpa, iñuille erksigiveit: Nellautainasugingmatsuk.

6. Uvlorle Herodesim iñuvivinine nelliutingmet, Herodiasib pañia okigčsermet. Tamaña Herodesib kuviagiva.

7. Taimaitomik okautimariklugo okarpok: tunitsivigijomavlugo piomajanganik.

8. Arngname ajokertorlaungmago, okarpok: tunitsiviojomavunga Johañesib Babteriub niakoanik, pogutamut illimatillugo.

9. Attañek kiksalerèrpok: Okautsinele okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, tapsominga tuñekova.

10. Johañese parngnanèrsimavingmetok niakoerijartorkova.

11. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupæt, niviarsiamut tuñilugo, niviarsiable arngnaminut pitipa:

12. Illiñiartingita tava, timinga illuvermut illijartorpæt, tamañalo okautigijartorpæt Jesusemut.

13. Jesusib tamaña tussaramiuk, aularpok tagvanget umiakotokut, iñakangitomut kissimètsomavlune. Allivaktok iñuit tussaramitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksoarnit.

14. Jesuse niugame, iñugaseksuit tækkogamigit; illapsugidlarpeit, kañimalungningillo iñuliveit.

15. Uvlòklilermet illiñiartingita tikkipæt,

okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvlokllermello; iñuit makkoa aulartit, iglugasengnut nerkiksarsiniarijartorkovlugit nangminek.

16. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet; illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik.

17. Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, aulasakængniglo marrungnik.

18. Okautiveille: kaitsigik.

19. Iningnut kuñulingituñut iñuit ikterkoveit akkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit: killangmullo ãrlorpok kajalliune, kakkojet avgorpeit illiñiartiminut tunivlugit; illiñiartingitale iñungnut tuñiveit.

20. Illunatik tava nerrivut namaksivlutik; kattersoramikit amiakungit, amaksuit arkangemit aggartut illulertorpeit.

21. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorutsillo kittinagit.

22. Illiñiartine Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut, iñuit aularterkãrtinagit.

23. Iñuille aulartinamigit: kissiovlune

kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune. Unulermet tagvane kissimeojok.

24. Umiakotöt imarbiub kerkanepok, malliksuit pivlugit ajulerdlune; añore aggormatsuk.

25. Pigärvietta sittamangane Jesusib tikkilerpeit, imab kängagut pissuklune.

26. Imak pissuvigingmago illiniartingita tækkogamitsuk, kakkilädlarput, okarlutik: mittiliovok; erksinermut niplialerput.

27. Tuavilune Jesusib okautilerpeit, okautivlugit: mañigoleritse, uvangauvunga; erksiniarase.

28. Petrusible kiova, okarlune; Nalegak, igvioguvit, okautinga tikkerkovlunga imab kängatut.

29. Okarpok: kailutit. Petruse umiakotomit akkarpok, imarbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo.

30. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga.

31. Jesusib tuavilune aggangit issækpa, tiguvlugolo okautiva: okpernekitotit, sõg iñertomavit?

32. Um̃iakotomut ikkingmeñik, kassumavok tava.

33. Um̃iakotometulle pămangavigijiartorpæt, okarlutik: Ahañerik, Gudim Erngnerivătit.

34. Ikkaramik Genezaremiut nuñanganut pivut.

35. Nuñab tapsoma iñungita illitarigamitsuk. tagvanget nuñamit tamainut tilliklilerput, kañimajut sunatuinait pitilerpeit tapsomunga.

36. Tuksiarvigilugo, añoranget sina aktortaukovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut illunatik piungnĕrput.

KAPITELEMIK XV.

Gudib perkojanginik.

Tagva aglangnik illissimajut Farisæerillo Jerusalemiut, tikkipæt, okarlutik:

2. Sŏg illiniartivit mallingipattigik anga-

jokarmik illusingit? Sõg kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

3 Kioveille, okautivlugit: Sõg illipse Gudib perkojangit nalengipissigik, illusekullupsingnut?

4. Gude imak perkojijok: Atâtello anânello nalekik tâtaminulle ananâminullo okarnerluktok tokkoteksauvok.

5. Ajokertuivosele: Atâtaminut ananâminullonêt okan [illegible]: pijeksaralloet uvamnit, tunnieksara tuñiartorvingmut, imma ajungitulliarpok okarpose.

6. Taima gle kingorngane anguminut arngnaminullonêt nalektailitipasse: Taimak Gudim okausingit pijariakarungnêrtipasse, illusekulluse pivlugit.

7. Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigalloarpâse, imak okarame:

8. Iñuit ukkoa kañermingnut tikkipânga, kardlumingnullo nertorpânga, omættingitale ungasikpânga.

9. Sullinatik kivgartorpângale; iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigileramikit.

10. Iñngaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Nalegitse omamigissiuglo:

11. Kañikut ittertub, iñuk sujuktingila; kannikulle añijub, iñuk sujuktipa.

12. Illiniartingita tikkipæt, okaudlugo: Kausimaviuk, okausek tamaña Farisæerit tussaramitsuk siñaungasãrutigingmatsuk?

13. Kioveit, okarlune: perortut illunatik, Atãtama killangmiub illilaungitangit, nutsugiakaromãrput.

14. Allarsigik, tautungitõvut tautungitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tamarmik tava ittersamut kattekpuk.

15. Petrusib kiova, okautivlugo: Adsigẽktomik mattominga nellojungnẽrtittigut.

16. Jesusible okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilasse?

17. Sulle tamaña nellovissiuk, Iñub kanningagut ittertut illunatik, netsangnut pivut, tagvanget añititaulerput, nerkemik tamainik añititsigame?

18. Kañermigulle añijut, omamit pivut, tamaLkoa iñuk sujukivæt.

19. Omamit erkarsautekulluit añivut, iñuarnerlo assiniarnerlo tiglingnerlo, sæglutiginerlo, mittautiginerlo.

20. Tamakkoa iñuk sujutipæt, aggangnulle ubvarsimangituñut iñuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21. Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22. Arngnak kananemiok tagvanget erkãnit pivok, nipliutidlarlugo okautiva: Nalegak, Davidim Erngninga nãpkiginga; paniga añernekullub ãniatidlarpa.

23. Kiungimarikpa okautsemut attautsemullonĕt. Illiñiartingita tikkipæt, keñuvigivlugo okarlutik: ikkajorung-una, nipliojormattigut.

24. Kioveille, okarlune: Tillijoumatuinartunga saukeñut tamarsimajuñut Israelim iglunganit pijuñut.

25. Taipsomale pãmangavigijartorpa okarlune: Nalegak, ikkajunga.

26. Kiovale, okarlune: Idluangilak kittorngaujut kakkojanginik aksarlugit, kingminullo egilugit.

27. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak taimaikalloarpok; kingmiãrsuille nerrivut karngãnerlukunginik, angajokamik nerrimavingeñit kattektunik.

28. Jesusible kiova, okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijõvok! piomajarnik pilãrpotit. Pañialo tagvainak piungnẽrpok.

29. Jesuse tagvanget aularame, Galilæam im̃arbiet señianut pivok, tagvanget kakkamut majorarpok, takpikkungalo ingidlune.

30. Iñugaseksuit nellipsarpæt; taipkoa illagit tussiætunik, tautungituniglo, okarnermiglo ajorsartunik, illakongõrtuniglo ajulertuniglo uñuktunik assianik, taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sãnganut; tapsoma iñuliveit.

31. Iñuit tamaña pivlugo tattam̃iniarput, tækkogamikit, okarnermik ojorsartut okalertut, illakongõrtullo piungnertut, tussiætullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

32. Jesusim illiñiartine kaikoveit, okautivlugit: Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnemetta; ẽsitinagit aularkojomangilakka, perlerkonagit angerarlutik apkome.

33. Illiñiartingita okautivæt: nakit kakkojaksiniarpita tamane iñukangitome, inugaseksuit ukkoa kãgungnẽrotiksanginik?

34. Jesusim appersorpeit: kapsinik kakko-
jokarkise? Kiovæt: arvengemit aggartunik
mingeritsello illanginik.
35. Iñugaseksuit ikterkoveit nunamut.
36. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut,
mingeritsello tiguveit, kujalivlune avgorpeit,
illiñiartiminulo tuñilugit, illiñiartingitale
tuñiveit iñungnut.
37. Illumatik nerrivut, kãkarungnĕrlu-
tiglo; amiakullo kattilerpeit, amãksuit ar-
vengemit aggartut tættædlugit illulerpeit.
38. Nerrilauktut 4000 diovut angutainait,
arnguet sorrutsillo kittinagit.
39. Iñuit aulartinamigit umiakotomut ik-
kivok, Magdalab erkãnut pivlune.

KAPITELEMIK XVI.

Jonasib nellunaikuttonganik.

Farisæerillo Saduzæerillo tikkipæt; apper-
sorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamig-
lo killangmit tækkojomavlutik okarput.

2. Kioveit okautivlugit: Uñuganget okarapse: Kaukpet sillakelãrpok, killak aupalulermet.

3. Kaujarangello okarapse: akkunalioniidlarniarpok, killak aupalulilarmelo nuvujalermet. Illipse takkornortose, killak kanoẽlijarianga kausimavasse, silla kanoẽtsomãrpok, sogle uvlut tapkoa nellunaikutangit kausimaneræt ajorpissigik?

4. Ukkoa uivẽtut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut: assianik tunnijauniatsengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikuttanganik tuñijaujomãrput. Tava keñekpeit, aularlune.

5. Illiñiartingille akkianut ikkãramik, kakkojet neksangileit puigoramik.

6. Jesusible okautiveit: Nalegitse! Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sẽrnautiksanget allarsiuk udsertorluselo.

7. Issumertorpæt ingmingnullo, okarlutik: taimak pivãtigut kakkojamik neksanginapta.

8. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose, sõg siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse?

9. Sulle tukkisingilasse? erkaumangilasselo kakkojet tellimet iñugaseksoarnut 5000 diunut, amãksuit kapsit (amiakovinernik) tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo?

10. Kakkojettauk arvengemit aggartut 4000 diunut, amãksuit kapsit tætædlugit illulerpissigik? (amiakovinernik.)

11. Sõgle tukkisingilasse, kakkojamik okautinginapse, okarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sẽrnautiksanget allarsiuk udsertorlusello?

12. Tagva tukkisivæt, kakkojet sẽrnautiksanganik udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

13. Jesusele Zesariab Filippusim iglugaseksoangita erkãnut pivok, illiñiartiñe apperiveit, okarlune: Iñum Erngninga iñuit kañok okautigivassuk? kinaujorivassuklonẽt?

14. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañeseosugivãtit, Babtiterijok; illangitale Eliaseosugivãtit; ama illangita Jeremiaseosugivãtit, nellautaijullonẽt illanget.

15. Appersorpeit: Illipsele kinausugivissinga?

16. Simonib Petrusib kiova, okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosuitum Erngninga.

17. Jesusib kiova, okautivlugo: pillorikpotit, Simon, Jonasim erngninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilātit, Atātamale killangmetub.

18. Okaupagittauk: Petruseōvotit kairtomut mattomunga tungartitsomārpakka illagēktitakka, tārtorsub pitsartuninget sālaginiængileit.

19. Tuñitsivigijomavagittauk killaub nalegauninganut pen tinik. Nuñame kellersutattit illunatik, kellersorsimajomārput killangmetauk: kellerudsartatillo illunatik nuñame, kellerudsarsimajomārputtauk killangme.

20 Illiñiartiñe iñerterpeit, Jesuse Kristuseōgame, unipkāngojomanane iñungnut.

21. Mattoma kingorngagut illiñiartiñe Jesusib okautilerpeit: Jerusalemut aijuksak, okarlune: Āniatitauvlunelo angajokaijennut,

ajokertaijorsoarnullo, aglangniglo illissimajuñut, tokkotitauvlunelo, uvlut pingajuane, omaromãrivok.

22. Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo, okarlune: Nalegak, taimaitomut pijauniarnæk.

23. Keviardlune Petruse okautiva: Tuñumnut pĭt Satanase, siñaungasaramga; Gudib pingit issumaginginangne, iñuit pingit kisseta.

24. Jesusib illiñiartiñe okautiveit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajuksane kappiaisutiksanelonẽt nangmageksariva malliklungalo.

25. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomãrpok: iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga pivlunga, iñoniaromãrpok.

26. Sillarsoarlonẽt tamat iñub pigigalloaruniuk, tarngninelo asseroleruniuk, suksarivauk? Sumiglonẽt iñuk tuñitigijungnarka, targnine ama piuliniarlugo?

27. Iñum Erngninga tikkitsomãrmet, Atãtame ãnanauningane, Engelit illagællugit: iñuit tamaita akkivigijomãrpeit piñiaruingi nik.

28. Ahaṁerik okautivapse: tapkoa illangita mãnetut tokko tukkisiniængilæt, Iñub Erngninga nalegaunerminik aggertomik tækkokaratik.

KAPITELEMIK XVII.

Kristusim ãnanausijauninganik.

Uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Jakobuselo, nukkãlo Johañese Jesusim illagiveit, ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut.

2. Ãnanausijauvok sãngañe tækkonartillugit, kẽnanget sekkeñertut kaumariktigilergit, añorangillo kakkorsidlalerput aputitut.

3. Ahak, Moseselo Eliaselo sakkerpuk, okãlavlutik tapsomunga.

4. Petruse Jesusemut okarpok: Nalegak, tamane ĭtsainarominarpok: piomaguvit, tagvane pingasunik iñilliorọmavogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik:

5. Sulle taimak okartillugo, ahak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara, tamna naleksiuk.

6. Tamaña illiñiartingita tussaramitsuk, pamangalerput koaksarlutiglo.

7. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo, okautiveit: makkititse erksiniarase.

8. Uitaleramik assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit, okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk iñungnut, Inum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtinago.

10. Illiniartingita apperivæt, okarlutik: Sõg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

11. Jesusible kioveit, okautivlugit: Ahaila Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit.

12. Okaupapsele: Eliase tikkisimajok, illitaringilælle, issumaminguut pidlarpæt; taimaktauk Iñum Erngninga taipkonanget kappiaisuktitaujomärpok.

13. Tava illiniartingita tukkisivæt, Johañesemik, Babtiterijomik okautingmagit.

14. Iñugaseksuit tikkinamikit, iñub tikkipa, ittigangiñullo pãmangavok,

15. Okarlune: Nalegak erngnera nãpkigiuk, illissimailingajok ãniadlarlune, ikkomamut orrokattarpok, imãnullo orrokattarivok.

16. Illiñiartingnut ãtautipara, ãkinek ajorpæt.

17. Jesusib kiova, okarlune: Tata ukkoa okpingitut mumiksimajut kinguvãngukattigẽt, kañok sivitutigijomik neijorniarpapse? kanorlo sivitutigijomik keñuginiængilapse? kailauruk uvamnut.

18. Añernek ivsornartok Jesusib iñerterpa, añivok tava tapsomanget. Sorusek tamna tagvainak piungnẽrpok.

19. Illiñiartingita kissimik tikkipæt, okarlutik: Sõg uvagut añitilugo ajorpittigo?

20. Jesusible kioveit, okautivlugit: okpinginapse. Ahamerik okaupapse: Senfkornetut okpernekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: tagvanget nukterit taikunga; nukteromãrpok tava, ajugakaraselo.

21. Imaitulle añernerit añititaungilet, kis-
siane tuksiarnermullo nerringinermullo.

22. Galilæamele-ĭtillutik Jesusib okauti-
veit: Innum Erngninga pititaujomãrpok iñuit
agganginut;

23. Taipkoa tokkotsomãrpæt, uvlut pinga-
juanne makkitsomãrpok. Kiksadlalerput
tava.

24. Kapernaumut pingmetta, kẽnaujenik
kattersijut (kattimavingmut) Petruse tikkipæt
okarlutik: Ajokertortipse tuñivangila kẽnau-
jak (kattimavingmut)?

25. Okarpok: aukak. Iglomut ittermet,
Jesusim ingiarpa okarlune: Simon, kanok
issumavit? kikkunit attangit nuñametut tuñer-
gut kẽnaujet pivittigit? kittorngamingnit tæk-
korngarteñillonẽt?

26. Petrusib kiova: Tækkorngartennit.
Jesusib kiova: Kittornget tava tuñijijaria-
kangilet.

27. Ningarkonagille imab sinãnut ainiarit,
ningitsijartorit, sivorlek aulasagak kakkitet:
aitartikungne, Statermik nachvalãrpotit, tam-
na tuñiuk pivlungalo pivlutillo.

KAPITELEMIK XVIII.

Piujorinermik, Kristusim ajokertuininganik.

Taipsomane illiñiartut Jesusemut pivut okarlutik: Kina anginerõva killaub nalegauningane?

2. Nutarak Jesusib kaikova, akkornganullo pitipa.

3. Okarlune: Ahamerik, okautivapse: utteromangikupse, nuttakkatullo-ĭngikupse, killaub nalegauninganut piomãngilase.

4. Ingminik otunak nutakkatut miklilertok, anginerõvok killaub nalegauningane.

5. Imaitok nutakamik illelliortub attimne, illelliorivãnga.

6. Uvamnulle okpertut ukkoarãrsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviogune, imarbingmullo ittinersamut ippitilugo.

7. Kappianamek sillarsoarmiut asserortai-

pivlugit. Asserortaijokaromărpok: kappianamegle iñuk taimna asserorterijok.

8. Aggakpille ittikkavillonĕt asserorpattit, nakkarkit egilugillo: Illingnut ajunginersauvok, tussiælutit, illakongŏrlutillonĕt iñogutemut itteruvit; marrungnit aggakarnermit, ikkomamut kamitsuitomut egitaunermit.

9. Ĭsivittauk asserorpattit, pĕruk egilugolo: Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĭsekarlutit iñogutemut itteruvit, marrungnit ĭsekarnermit, ikkomamullo kamitsuitomut egitaunermit.

10. Ipaksileritse, makkoarărsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atătama killangmiub kĕnanga tækkunătsainarpæt.

11. Iñum Erngninget piulijartorpeit tamaita tamarsimajut.

12. Kañok issumavise? Iñuk ungniakattartunik tellimertorlutik saugakutekarune, tapkoalo illanget tamarpet: ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemillo sittamartut kemmegajangileit kakkeñut, tamartok keñeriarajangila?

13. Neñiguniuk, ahañerik okautivapse, tamna kuviaisutigiluarpa, assingiñit ungnijakattartuñit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartuñit, tañarsimangituñit.

14. Taimaktauk Atãtapse killangmiub tañarkonginiva ukkoarãrsuit illanget.

15. Kattanguvit idluivigiludlarpattit; kissivit nellipsaruk, iñerterlugolo kissipteolutik. Nalekunitit kattangutit ãkigẽrpok tava.

16. Tussangipattille, attautsemik marrungniglonẽt illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit marrolutik pingasuluselonẽt okalerupse.

17. Tussangipasse, illagẽktuñut okarina: illagẽktulle nãlengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorællugolonẽt.

18. Ahañerik, okautivãpse: kellersotasse nuñame, kellersorsimajomãrputtauk killangme; kellerõdsartassele nuñame, kellerõdsaromãrputtauk killangme.

19. Ama okaupapse: marruk nuñame illagẽkunik, sumiglonẽt tuksiaromavlutik; piomajattik pilãrpæk Atãtamuit killangmetomit.

20. Marruk pingasullonẽt attimne kattimajarangetta, akkornganetsomavunga.

21. Petrusib apperijartorpa, okarlune: Nalegak, kattanguma idluivigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnẽreksarivakka? arvengemit aggartunik namaka?

22. Jesusible kiova: okantingilagit arvengemit aggartunik, kissiane (uñuktovaksoarnik) 490 nigle.

23. Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ipok, taipsoma kivgane kiglissinialerpeit.

24. Kiglissinialermagit: illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10,000 denik kẽnaujeñik.

25. Akkiksakangimet, attañinget tamna pissiniutaukova, nullianiglo kittorganginniglo, perkotinginiglo tamainik, akkillertaujomavlune.

26. Kivgab tapsoma pãmangavigivlugo, mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaita akkilleromãrpakka illingnut.

27. Kivgak tamna attaninget năpkigilerpa; aularkovlugo akkillerkojungnĕrpa akkiliksenik.

28. Kivgak tamna aularpok, anigame, kivgaukattime illanget naipipa, tamakisimajine kĕnaujenik ungnijakattartunik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kimilugolo okautiva: akkiliksettit uvamnut akkilikit.

29. Kivgaukattinget pămangavlune tuksiarvigiva okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut.

30. Aipale piomangilak: parngnanĕrsimavingmut ittertitsartorpa: akkilieksangit tamaita akkillerkărtinagit.

31. Kivgaukattingita tamana tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attanermingnut.

32. Attaninget kaikova okautivlugo: Kivgakullovotit akkillieksettit uvamnut tamaita issumagijungnĕrpakka, tuksiarvigigamga:

33. Kivgaukattillo năpkigijeksaringilet, sorlo năpkigilaurapkit?

34. Attaninget kaningaumajarvigiva, ănia-

titsijomut pitilugo; akkillieksangit tamaita akkillerkãrtinagit.

35. Taimaktauk Atãtama killangmiub piomarivãse: omættipsingne kattangutipse tammarningit issumagijungnẽrniængikupsigik.

KAPITELEMIK XIX.

Kañimajut Kristusib iñuliveit.

Okautsit ukkoa Jesusib nãgamigit: Galilæamit aularpok, Judæab erkãnut pivlune, Jordanim igloanut.

2. Iñugiartorsuit mallingniktut iñulidlarpeit tagvane.

3. Farisæerille tikkinamitsuk õktorniarlugo, apperivæt: Nulle angutib, piutsit nellẽt pivlugit, avilugo idluarka?

4. Kioveit, okautivlugit: òkautsit attuarpangilasse? Inungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausek arngnarlo attausek;

5. Okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnãlo angutib kemegomãrpæk, nulle ungagimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk.

6. Tamaña pivlugo marrojungnẽrlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñub avititeksaringilak.

7. Okautivæt: Sõg Mosesib tuñijerkovãtigut aglangŋik avitsitiksenik, avikovlugo arngnak?

8. Kioveille: Mosesib iñertingilãse nulliasse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganit taimaingilak.

9. Okaupapsele: nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianiklune, nulliarẽngnek asserorpa tapsoma. Avtamiglo nulliektub nulliarẽngnek asseroriva.

10. Illiñiartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarẽgiak idluangilak.

11. Okautiveille: Okausek tamaña iñuit illunatik tukkekartilungilæt taipkoale tuñitsiviojut kissimik tukkisivæt.

12. Aipaitokarpok illanginik, arngnamik

timinganit imailutik erngniãngômajunik: Aipaitokarivok illanginik, iñungnut aipaitokojaujunik: Aipaitokarivok ama illanginik, pijarellutik aipaitsomajunik, killaub nalegauninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekartiliuk una.

13. Taipsomane nutakket ătipeit tapsomunga, aggangiñut pattiktaukovlugillo tuksiarutigilugit Gudemut, illiñiartingitale suadlalerpeit.

14. Jesuse okarpok: nutakket uvamnut pillit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

15. Aggangminut pattiklugit tagvanget aularpok.

16. Ahak, iñub tikkilugo apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kanoëtomik ajungitomik pinniartuksauvik, piomavlugo iñogutemik nungusuitomik?

17. Kiovale: Sôg ajunginerarpinga assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak. Iñogumulle itteromaguit, perkojet mallingniakit.

18. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible kiova: Iñuarniarnæk; arngnarniarnæk; tig-

lingniarnæk; kigliluktomik okautiginiarnago aipeit.

19. Attãtello anãnello nalekik; iñukattit illiktut nægligiuk.

20. Iñuosuktub kiova, okautivlugo: tamaita makkoa nalliliarkpakka sorrusionimnit: suna kissiet pingipigo.

21. Jesusib'le okautiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, aglajunnullo pillintigilugit; killangme perkutit siaruksiniarpotit tagva mallingnialilãrlungalo.

22. Okausek tamana iñuosuktub tussaramiuk, kiksarlune kemekpa: agluiname.

23. Illiñiartiñe Jesusib okautiveit: Ahamerik okaupapse, agluitok Gudib nalegauninganut pilune sappernakasekpok.

24. Okaupapsetauk: Ajornæugineřôvok, (nergsutsoak) kamele, merkutim ĭssingagut piviune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

25. Illiñiartingita tamaña tussaramitsuk, angijomik kakkilãrutigivæt, okarlutik: Kiname pilloridlarniarpa?

26. Jesusib tækkusarlugit okautiveit:

Iñungnut ajornarpok, Gudemulle tamaita,
ajornængilet.
27. Petruse tava kiovlune, okautiva: Ahak,
tamaita kem̃elaukpavut, mallilarpillo, sumik
akkiksakalãrpita?
28. Jesusib kioveit: Aham̃erik, okaupapse,
maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta,
Iñublo Erngninga iksivautarmine ãnanau-
nerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomãr-
pose iksivautañe arkangemit aggartuñe, er-
kartorlugillo piomãrpasse Israelib kinguvãng-
it, arkangemit aggartut illagẽt.
29. Iñum iglune kem̃ekuniuk, kattangu-
tinnelonẽt angunelonẽt, arngnelonẽt, nullelo-
nẽt, kittornganelonẽt, perorsẽvinelonẽt, attera
pivlugo: ungnijakattartunik tellimertorlutik
piomãrivok, iñogumiglo nungusuitomik pio-
mãrpok.
30. Unuktulle sivorlẽt kingorliutsomãr-
put: kingorlẽllo sivorliutsemãrput.

KAPITELEMIK XX.

Weineliksame perorsẽviksiortunik.

Killaub naleganningет adsigiva iglum iñua, uvlarortok señajuksarsiniarlune perorsẽvingminut weineliksamut.

2. Señajukselle kẽnaujamik attautsemik pilarmagit, uvlok nãvlugo señakovlugit, tilliveit perorsẽvingminut weineliksamut.

3. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, annigame assingit tækkoveit niuvervingmetut sullieksakangitut,

4. Okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsẽvingmut; namaktomik akkilleromavapse.

5. Aivut tava. Añıa añigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok,

6. Uñukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangalermet aña añigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okautiv-

lugit: Sõg uvlok nâvlugo sullieksakarase tagvanekise?

7. Kiovæt: tillijikanginap[illegible] Okautiveit: illi[illegible]setauk aileritse per[illegible]t weineliksamut; idluartomik [illegible]ñiarpapse.

8. Uñulermet, [illegible]sab iñuet pimajine okautiva[illegible]oiugillo akkilikit, kingorlĕt sivor[illegible]na sivorlĕt pigikit kingorliutigigit.

9. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet señakojaujut sakkerput, illunatik adsigĕnik kĕnaujenik attautsemik pivut.

10. Sivorlĕt tikkinamik, uñunersenik pinniarasugællutik (illamingnit;) tapkoatauk illunatik adsigĕnik kĕnaujenik attautsemik pigivut.

11. Attautsemik pigamik, perorsĕviub iñua okarnerlotilerpæt,

12. Okarlutik: kingorlĕt makkoa uvlum illainangane señalauktut, uvaptingnulle adsiutipattit, nauk uvlub kisserninga okumainingalo tukkisijogut (señainalaukpavut).

13. Kioveille, tapkoa illanget okautiva: Illænnara, akkilernerleovigingilagit. Attautsemik kẽnaujamik akkilleromavlutit okarama, angilaungilatit?

14. Kẽnaujet piuk, aularlutit. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara.

15. Perkutimniglonẽt issumamnik piñiartuksaungilanga? kattarlungavit ajunginama.

16. Taimak kingorlẽt sivorliutsomãrput, sivorlẽlo kingorliutsomãrput. Kaikojaujut uñudlarput, ãñerimajulle ikkidlarput.

17. Jesuse Jerusalemut majoarame, illiñiartine arkangemit aggartut ingminut pitilugit, ingeravlutik okautiveit:

18. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Iñum Erngninga pititaujomãrpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut, taipkoa tokkoteksautitsomãrpæt.

19. Nellojuñullo tuñiniarpæt, taipkoa mittautigijomãrpæt, ipperartorlugolo kikkiektoromãrpæt; uvlullo pingajuane omaromãrivok.

20. Taipsomane Zebedæusib kittorngang-

itta arngnæta erngnængne illagivlutik tikkipa,
pãmangavigilugo sumik tuksiarvigiva.
21. (Jesusim) appersorpa: Sumik pioma-
vit: Kiova: Erngnækka ukkoa iksivokokik
nalegauningne, aipa tallerpikpit tungãne, ai-
pangale saumikpit tungãne.
22. Jesusible kiova: Tuksiartasse nello-
vasse: Erngusiãrsum (im̃anga) im̃igeksara
im̃erungnarpitikko; Babtitautiksaralo Bab-
titautiksarigalloarpitikko? Kiovæk: Ahaila,
ajungikalloarpoguk.
23. Okautivak: Erngusiãrsum (im̃anga)
im̃igeksara im̃erniaralloarpattik, Babtitautik-
samnullo Babtitaujuksaugalloarpotik; taller-
pingmale tungãne, saumingmalonẽt tungãne
iksivakojomanek, uvamnut perkojeksaungi-
lak (illiptingnut), Atãtamale iksivakojangit
taipkoa iksivajomãrput.
24. Tellimaujortut assingit illiñiartut ta-
maña tussaramitsuk, añujutigilerpakit nuk-
karẽk ukkoa.
25. Jesusible kaikoveit okautiniarlugit:
Nuñam attañingit attañiojartortut kausima-
vasse, taipkoa illangit sâlaliksuit pitsartud-
larput.

26. Illipsele taimailerniarase. Angnerojomajok, kivgarijomãrpasse tamapse.

27. Attaniojomajub kivgartorvigijomãrpãse.

28. Inublo Erngninga tikinginivok, iñungnut kivgartortaujomavlune; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune uñuktut piulijiksangañik.

29. Jerichomit añingmetta, iñugiartorsuit mallikpæt.

30. Ahak, tautungituk apkotãne iksivajuk. Jesuse kãngiutijok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutik: Nalegak, Davidim Erngninga, nãpkigittiguk.

31. Iñuille iñerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutik: Nalegak, Davidim Erngninga, nãpkigittiguk.

32. Jesuse nokkalerpok, kaikovlugik, apperiværk: kañok piomavitik uvamnut?

33. Kiovæk: Nalegak, tautuleromavluñuk.

34. Jesusib nãpkigilerpak, ĭsikikut aktorpak: Tagvainak tautulerpuk, malliklugolo.

KAPITELEMIK XXI.

Kristuse Jerusalemut aivok.

Jerusalemut kaglileramnik, Betfagemut tikkilutik, orksuktalingmut kakkamut, Jesusib illiñiartingne marruk tillivak,

2. Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut, nergsut suitekoktujok pittuksimajok neñilărpatik nocharlo señiane; pitũdsarlugiglo, uvamnut kailugik.

3. Apperijauguptik, imak kiogittik: Nalekab attoromangmagik; tava neksartaukolărpak illiptingnut.

4. Tamakkoa illunatik imailiorput, nellautaijub okausingit nellautsekovlugit imak okarame:

5. Zionib pañia okautigissiuk, ahak, Naleket kaivok illingnut sinaungaidlune nersumelune, nergsutiblo siutekoktujub nangmakpaktub nochanget kănganelune.

6. Illiñiartuk aularpuk, Jesusib okautimagik taimailiorpuk:

7. Siutekoktujok nocharlo ãtipakik Jesusemut, añoratik kemerloanut illivlugik, (Jesuse) kãnganut ingitipæt.

8. Iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotãnut; assingillo napartut kẽsertutingit kiblorlugit pivut, apkotãnut illiveit.

9. Iñugaseksuillo sivorlelo malliktingillo, kagudlarlutik okarput: Hosiana Davidim Erngninga; Nalekam attingane tikkitok! Hosiana kotsingnerme.

10. Jerusalemut ittermet, iglugaseksuit iñungit illunatik aulajalerput, okarlutik: kina una?

11. Iñuille okarput: Jesuse una, nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit.

12. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut añitilerpeit kẽnaujeniglo tauksẽjut ikpættingit, tingmitseniglo niorvkottigit iksivautangit orrotidlarpeit.

13. Okautivlugit: aglaksimavok, igluga taijaujomãrtok tuksiarvingmik: illipsele iñuarvigilauktasse.

14. Kattimavingmemet, tautungitullo tussiætullo tikkipæt, tamaita piungnĕrtipeit.

15. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattamĭniarnartitangit tækkogamikit; Sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut, tussaramikit: Hosiana Davidim Erngninga: sinaungalerput tagva.

16. Okautivlugo: ukkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit, ahaila: Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipattit?

17. Tava keĭnekpeit, iglugaseksoarnit añivok Betaniamut, tagvanelerlune.

18. Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kălerpok,

19. Napartok Feigeliksak apkosernguh señiane tækkogamiuk, nellipsarpa merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pannilerpok.

20. Illiñiartingita tamana tækkogamit

suk, tattaminiarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kañok illingava pañidlalaunerpa?

21. Jesusible kiovlune, okautiveit: Ahamerik, okautivapse, iñertuiniarase okperupse, Feigeliksamut napartomut taimailiortuinaromãngilase; kakkamulle omunga imak okarupse, tagvanget kangattarit, imarbingmullo nakkarit tava taimailioromajok.

22. Tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose, okperupse pilãrpasse tava.

23. Kattimavingmut ittermet ajokertortillugo, Ajokertuijorsuit iñuillo angajokangita tikkipæt, okautivlugo: Kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonẽt pitsartojomik mattominga tuñitsivigivãtit?

24. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperiomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga okautijomagupsinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

25. Johañesib Babtisitinga nakit piva? Killangmillonẽt iñungnillonet? Erkarsaler-

put, ingminut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo, okautijomavãtigut; sõg okperilaungipissiuk?

26. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut; Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

27. Jesuselo kiovæt, okarlutik: nakit pingmanget nellovavut. Okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

28. Kañok issumavise? Angutekalauktok marrungnik erngnelingnik, sivoilermut tikkipok, okautivlugo: Erngnîk, uvlome señajartorlaurit perorsẽvimnut weineliksamut kakkamut.

29. Tapsoma kiovlune, okautiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsẽvingmut.

30. Erngnerme aipanut tikkinivok, taimaktauk okautivlugo. Tapsoma kiovlune, okautiva: Akaila Nalegak; ainañele.

31. Taipkoa marruk neilliakita atãtamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahamerik, okautivapse; Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nale-

gauninganut ittertuksaukõrnersaujut illipsingnit.

32. Johañesib tikkipãse, ajokertorpãselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperingilasse: Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkolaukãrdluse kakkialinginivose kingorngagut okperluse.

33. Adsigẽktunik assinginik tussaritse: Angajokakalauktok perorsẽvilliudlartomik paungalingnik, avatã avaluliudlarlugo, paungget iptinget señaviksanganik señalaurame, nuvuguseksoarmiglo señagivok; perorsẽviksiortuñut attartortaukogamiuk nuñame assianut aularpok.

34. Paunget iñilerviet nelliutingmet: kivgane tilliveit perorsẽviksiortuñut, perorseviub paunganginik pijartorkovlugo.

35. Perorsẽviksiortulle kivgangit tigudlarlugit, illanget unatarpæt, illanget tokkopæt, illangettauk ujarkeñut millorpæt.

36. Ama kivget assingit tilligiveit, uñunerset sivorlinginit: Tapkoatauk imailioriveit.

37. Kingorliotilerlugo Erngne tilligiva

taipkonunga, okarlune: Erugnera illaragiomavæt.

38. Perorsĕviksiortut erninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak; atte tokkoniarlavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

39. Tiguvæt tava, perorsĕvingmillo pingujarlugo tokkopæt.

40. Perorsĕviub angajokanga tikkikune, perorsĕviksiortut ukkoa kañok piomavagit?

41. Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tokkotsomărpeit, perorsĕvine perorseviksiortuñut assingiñut, paunganik kaitsijomărtuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojomărpa.

42. Jesusib okautiveit: Aglait attualaungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok; tagva Nalekab pinniarninga, tattamĭniarnadlarpok isiptingnut.

43. Tamaña pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik aksărtaujomărpose, nello-

juñut paungenik idluartunik kaitsiomãrtuñut tunnilugo.

44. Iñ:k ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomãrpok: kattakvigijañele ujarkam oma, serkomitsijomãrpa.

45. Ajokertuijorsuit Farisæerillo adsigẽngningit tussaramikit: Mallugivæt okautigingmagit.

46. Killanalerlutik tigujomagalloarpæt, iñuille erksigiveit nellautaijoringmatsuk.

KAPITELEMIK XXII.

Attañersub Engninget nullianilerninganik.

Jesusib ama okautilerpeit adsigẽktunnik imak okarlune:

2. Killaub nalegauninga sorlo attañersub, erngnine nullianerkolerpa.

3. Kivgene tilliveit, nulliarẽngnialertungnut

nerrijartortukset kaikovlugit: kaijomalungilello.

4. Ama kivget assingit tilligiveit, okarlune: Nerrijartortukset okautigissigik, ahak, nerrimãreksavut piarẽrpakka, tuktuvakotikkalo koiñijut tokkopakka, tamaitalo piarẽrpat; kaileritse nulliarẽngnialertungnut nerrekattigelaumilavut.

5. Nachogivælle, aularlutiglo, illanget perorsẽvingminut, illangello sullivingminut pivok.

6. Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7. Tamaña attanersub tussaramiuk: ningajadlalerpok, sorsuktokutsoañe aikoveit, iñuartut taipkoa nungutsartorkoveit, iglugaseksoangit ikkilugit.

8. Kivgeñe okautiveit: Nerrimãrekset piarẽrsimagalloartut, kaikojaulauktulle pijuksaungilet.

9. Tamaña pivlugo apkosiniãlungnut aileritse, illunaita naipiñiartasse nerrijartorkogissigik nulliarẽngnialertungnut.

10. Kivget taipkoa apkosiniãlungnut aivut, naipitattik illunaita kattitipeit, ajor-

tullo ajungitullo: Nulliarẽngnialertuk iglungak nerrimãkattauniartuñut nimniolerpok.

11. Kaikojaujut attañersub tækkojartorpeit; tagvane iñuk añorãrsimangitok nerrimakattaujuksetut tækkogamiuk,

12. Okautiva: Illanak, sõg ovunga itterkit, añorãrsimangitotit nerrimakattaujuksettut? Tamnale niplingilak.

13. Kivgeñe attañersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersorsigik, egilugolo tãrtorsoarmut, keatsainaromãrtomullo aglerulãtsainaromãrtomullo.

14. Kaikojaum̃ajut uñukput, añerimajulle ikkiput;

15. Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kañok okausinganut uiverivlugo.

16. Illiñiartingit tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illagællugit, okarlutik: Ajokertuijok, okpernartõjotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit iñuit sivõragingilettit, illunaita nelligigangne.

17. Tamaña pivlugo okautittigut, kañok

issumavit, Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka, idluangilalonẽt?

18. Jesusible nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Takkormortose, sõg uiveridlarkissinga?

19. Tækkulago kẽnaujak tuñergutiksak. Kẽnaujak tapsomunga sakkerpæt.

20. Appersorpeit: kia adsinga, kialo aglangit kollãne?

21. Kiovæt Attañivaksub. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk, Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

22. Tamana tussaramitsuk, tattamiiniarput: kemeklugolo aularput.

23. Uvlok tamaña Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomik okartut; apperivællo.

24. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosese okartok, tokkojokarpet kittorngakangitomik, nukkanget (angajugilauktame) nullia nulliarijomãrpa, angajune kinguvãksakarkovlugo.

25. Uvaptingnele nukkarẽt arvengemit aggartut-ĩlauktut. Angajuklek nullianilau-

rame, kittornginane tokkovok: Nulle nukaminut kem̃ekpa.

26. Taimaktauk aipanget, pingajuello, arvengemit aggartut kingorlerẽklutik (pigivæt).

27. Illunatik kingorngattigut arnguak tokkogivok.

28. Makkitervingmele, taipkoa arvengemit aggartut nelliata nullianiktarijomãrpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

29. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamarpose illa, aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusialonẽt.

30. Tokkungajuñit makkitsomãrtut nullianingniængilet, uiningniængilello: Gudible Engelingittitun-ĩtsomãrput killangme.

31. Tokkungajunik omaromãrtunik attualaungilasse, Gudim okautilaungmasse imãk:

32. Abrahab Gudigivãnga, Isablo Gudigivãnga, Jakoblo Gudigivãnga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle (kissimik).

33. Iñuille tamaña tussaramitsuk, ajokertuininga tattam̃iniarivæt.

34. Farisæerit tussaramik, Saduzæerit o-

kausiksĕrotingmagit attautsimut kattilerput.

35. Taipkoa illangeta, aglangnik illisimajub õktorpa okarlune:

36. Ajokertuijok, perkojeñit tamaiñit nelliet anginerova?

37. Jesusible kiova: Gudit Naleket nægligiuk, omættingnut tamãnut, tarngningnullo tamãnut, issumangnullo tamaiñut.

38. Tamaña pijariakarnerõjok, angnerlo perkojak.

39. Aipangatauk tapsotunak-ĭpok: iñukattit illiktut nægligilugo.

40. Perkojængnut ukkungnunga marrungnut perkojet illunatik illagĕkput nellautaijullo (aglangit).

41. Farisæerille kattimangmetta, Jesusim apperiveit,

42. Imak okarlune: Kañok issumavise Kristuse pivlugo? Kia erngnerivauk? Kiovæt: Davidib.

43. Okautiveit: Sõg Dãvidib (Gudim) añerninganut Nalekaminik taivauk? imak okarame:

44. Nalegak Nalekamnut okartok: Taller-

pingma tungãnut ingitit, ningarijittit u-
vanga illerkãrtinagit ittikkavit tullerartang-
añut.

45. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

46. Kiolugo illunatik sappilerpæt, illuna-
tiglo uvlub tapsoma kingorngagut apperi-
lugo sapperivæt.

KAPITELEMIK XXIII.

*Farisœerit takkormorningita sakkertitau-
ninginik.*

Jesusib iñuillo, illiñiartingillo okautiveit
imãk:

2. Mosesim iksivautangane aglangnik il-
lissimajut Farisæerillo iksivavut.

3. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, ta-
maita naleklugillo mallingniarsigik; piñiar-
ningille mallingniarasigik, okaralloartut
piñiaratik.

4. Erksugeksenik okumaitunik erksuksaungitunik kellersivut, iñuillo tuinginut illivlugit piveit; nangminerle aktoromangileit aggangmut attautsemullonēt.

5. Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut tautugaukovlugit. Erkaumajeksettik silliktipeit, añoratsettiglo killungit angijororlugit señaveit.

6. Nerrimavingme illiñiarvingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut.

7. Niuvervingmello sallutitaujomavut, iñungnut taijaujomavlutik Rabbimik (ajokertuijomik).

8. Illipsele taijauniatsengilase Rabbimik: attautsemik ajokertortekarapse Kristusemik; illipse tamapse kattangutigēkpose.

9. Atătamik taisiniarase nuñame: attausek atătagigapsiuk killangmetok.

10. Ajokertuijunik taijauniatsengilase: attausek ajokertortigigapsiuk, Kristuse.

11. Illasse anginerojok, kivgeksaujok illipsingnut.

12. Ingminik angijojomajok, mikkinersaujomărpok: Ingminigle mikkinersaujorijok, tamna angijorortitauniarpok.

13. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Killaub nalegauninga parngnanĕrapsiuk, iñüit itterkonnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajulle itterkongilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose? Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okartose: Taimak pivlugo pidlartaunersaujomărpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñakullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tărtomut kittorngautippase, illipsingnit marroerterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut tessiortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglunget piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna anginerova, Golde, Gudim iglungalonĕt, ivlernartitsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok, ta-

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib kãnganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tautungitose: Suna angine-rova, tuñergut altareloñčt ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, kãnganetullo tamaita tappipeit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna anger-poktauk Gudim iksivautanganik kãnganeto-miglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illis-simajut, Farisæerillo takkormortose! Min-zelo, Tillelo, Kimello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo, näpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksa-rivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tautungitose tessiortose! Mil-lugiarãrsuit keñerapsigik, Kamelemigle ĉsi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

simajut, Farisæerillo takkormortose! Erngusiãrsuillo pogutello sillatatigut keblariksarapsigik, illungille tættæput piomatunermiglo nerritunermiglo.

26. Farisæerillo tautungitotit! Erngusiãrsublo pogutablo illugik sallumarsarkãrkik, sillatigik keblaridlarkovlugik.

27. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Illuvertitut mingoarsimajutitun-ĩnapse: sillatingit ãnanaujartut, illungille tættæput tokkungajut sauninginik, mamaitualungniglo.

28. Taimainivosetauk, kallinipsigut idluartojarpose, iñuit tautuktillugit, illupsigulle takkormornermiglo idluiluktomiglo tættæpose.

29. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut, Farisæerillo takkormortose! Nellautaijut illuvingit señagapsigik, idluartullo illuvingit ãnanausigapsigik,

30. Okarluselo: Atãtagilauk tavutiñukattigilauruptigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut aunginik.

31. Tamattominga nangminek pivluse

angerpose, nellautaijunik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32. Atte illipsetauk sivorlipse oktorvigilauktanget tættæniarsiuk.

33. Kuglugiarălujarpose, kañok illiluse kappianartovik kemăjomavissiuk?

34. Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglangniglo illissimajut; taipkoa illangit tokkotsomărpasse, kejungmut señingajolingmut kikkiektorlugit, illangillo illiñiarvipsingne isakardlaromărpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglugaseksoarmut assingiñut;

35. Tikkitaukovluse idluartut aungiñut illunainut, nuñamut kovijaujuñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib, Barachiasim erngninget aunga tikkilugo, tokkolauktasse kattimaviub altariblo akkorngangne.

36. Ahamerik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvăngukattigĕt ukkoa akkiñiartaujomărput.

37. Jerusaleme, Jerusaleme, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijose, millorlugillo ujarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorng-

asse kattitsomakattalauktakka, sorlo arngnaungub kattipeit piakeñe issarkominut: piomalaungitosele.

38. Ahak, igluse iñukarungnĕromărput.

39. Okaupapse: Mattoma kingorngane tækkojomĕrpapsinga, imak okarkârtinase: Nakoridlartaule Nalekam attingane tikkitok.

KAPITELEMIK XXIV.

Kattimaviub serkomitauninganik sivornivaksoangagut okautaujok.

Jesuse kattimavingmit añingmet illiñiartingita tikkipæt, kattimaviub señamaninganik kem̃ergotiniarlugo.

2. Jesusible okautiveit: tamakkoa tamaita tækkogalloarpissigik? Aham̃erik okaupapse: ujarket ukkoa illunatik serkomitauniarput, kallerĕktokarungnĕrlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivalermet, illiñiartingita ingmikŏrlutik tikkipæt, okar-

lutik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita piomārket; sunalo nullunaikutaksaujomārpa tikkiviksarnut, sillarsublo naggatiksanganut?

4. Jesusib kiovlune, okautiveit: Kam̄atitse, uiverijaukon̄ase.

5. Ūn̄uktut tikkitsomārmetta attera atterilugo okarlutik, Kristuseōvunga: un̄uktullo tam̄artiniarpeit.

6. Ūn̄atadlartunik, un̄atadlartut nippersoanginiglonēt tussaromārpose: Kam̄atitse erksiniarase. Taimailiortokaromārmet sivorngagut; sillarsub naggatiksanga nelliutingilak sulle.

7. In̄uit in̄ungnut assiiningnut sorsulārniarput, attan̄ionek attan̄ionermut assimingnut; kāngnartorsoarmiglo kan̄imalualungnartomiglo piokaromārpok. Nun̄et sunatuinarme saijukpilugomārput.

8. Tamedsa kappianartok aularniksak.

9. Kappianartomut tava pititsomarpāse, tokkoluselo. In̄uillo illunatik omigidlaromārpâse attera pivlugo.

10. In̄uit un̄uktut (ingmingnut) sinaunga-

säromãrput, illatiglo kigortigællugit ingmingnullo omisutiomãrput.

11. Nellautainerluktut uñuktut sakkeromãrput, uñuktut tam̃artiniarlugit.

12. Idluitulliarnek pivallialermet, unuktut næglingningit niglinarsiomãrput.

13. Issuanulle sokkosijuitok, (okperlune) piulijaujomãrpok.

14. Okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautaujom̃ãrput iñungnut sillarsoarmetuñut tamaiñut, iñuit illunatik nellojungnẽrutiksangañut: Tava sillarsub naggatiksanga nelliutiomãrpok.

15. Kappianartok nungutsivik tækkogupsiuk, tamattominga nellautajjub Daniel okartok, ivlernartome iñiminetok, (aglangnik) ukkoninga attuarsijub, kam̃agilerligit.

16. Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut nuñanginetut, kem̃ãlit kakkeñut.

17. Iglub kãnganetok akkarane, sumik igloninit aiklerlune.

18. Perorsevingmetublo utterniarane, añoratseñe pijartorlugit.

19. Kappianamegle singaijut imugaktullo
tamaña nelliutikpet.

20. Tuksiaritse kemäviksasse okiome sab-
batemetonet pilerkoñago.

21. Uvlune taipkonane iñuit kappiaisud-
larniarput nellekangitomik, sillab pigiarning-
anit tamaña tikkilugo, kingorngagullo tai-
mak angitigijomik kappianartokarniænginí-
vok.

22. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta,
iñuk attauserlonet piulijauniatsengilak: Añe-
rimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijau-
jomärput.

23. Okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse
tagvanepok, ikkanelonet: tamaña okperinia-
rasiuk.

24. Kristuseōlutik okartut, nellautaiñar-
luktullo sæglojut sakkeromärput, nellunaiku-
taksoarnik tattaminiarnartunik piñiarlutik:
Añerimajut tamartiniarlugit, (tamartitau-
jungnarpetta).

25. Ahak, makkoninga okautivapse nel-
liuterkärtinagit.

26. Tamaña pivlugo okautikpasse: A-
M

hak, iñukajuitomepok; ainiarase. (Imaglonēt) Ahak, iñiminepok; okperiniarassigik.

27. Sorlo kaumalak pänget pijok uñunga kaumautivlugo: taimaitsomärpoktauk Innum Erngninget tikkiviksanga.

28. Nañe killõgkarpet, nektoragit kattivut.

29. Uvlut taipkoa kappianartut kingorngattigut, Sekkeñerlo Takkerlo kaumajungnēromärpuk, uvloritsello kattegomärput killangmit, killaub pitsartuningit aulataujomärmetta.

30. Iñum Erngninget nellunaikutanga tava tækkuksaujomärpok killangme. Innuit nuñametut illunatik keadlaromärput, Iñublo Erngninga tækkojomavæt killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartudlärlune ãnanaudlartok.

31. Engeliñe tillijomärpeit nipsautib nippivaksoanganut: Añerijangit kattitillugit añorenit sittamanit, killaum issuanit, issuanut aipanut.

32. Adsigēktomik illiñiaritse, napartok

Feigeliksak pivlugo: Akkerangit iptekalerangetta, siggilerangettalo, aujajaraklilermet kausimavose.

33. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita takkogupsigik, kaglilermet kausimaniarpasse.

34. Ahamerik, okaupapse: Kinguvãngukattigêt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illumatik namaksekãrtiñagit.

35. Kiglaklo nunalo nungutsomãrpuk, okautsikkale nungutsomãngilet.

36. Uvlomik taipsomiñga, uvlublo nellunaikutanganiglonêt kausimajokangilak, Engelillonêt killangmetut, Attatama kissime nellungila.

37. Sorlo Noa iñotillugo-illauk tok taimaktauk itsomãrivok Iñuum Erngningat tikkivingsanga.

38. Sorlo uvluñe taipkonane, ullitornivaksub sivornganut; nerrivut, imitarmiglo, nulliartuktullo, uiniktullo, uvlok taunna tikkilugo, Noam ittervia umiarsoarmut;

39. Kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit: Tai-

maktauk Iñum Erngninget tikkiviksanga ïtsomărivok.

40. Tamaña nelliutikpet marruk perorsĕvingmetsomărpuk: aipanga illelliortaujomărpok, aipale keñektaujomărpok.

41. Marruk kaivititsikattigĕgomărpuk: aipanga illelliortaujomărpok, aipale kemmektaujomărpok.

42. Taimak pivluga pigărutigissiuk: Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk.

43. Tamañale nellojungnĕreksarivasse: Tigliktub tigligijartorvia iglub iñuet kausimaguniuk; pigăromavok, iglominut itterkoñago.

44. Tamaña pivlugo illipsetauk opalungĕrsimatsainaritse: Iñum Erngninget tikkitsomărmet neriuktinase.

45. Nelliak sukosijuidlune sillatŏvlunelo kivgauva, attañinget kivgaminut pitipa, piksanginik tuñitsivigekovlugit nerreviet nelliutileranget?

46. Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attañinget tikkippago.

47. Ahañerik okaupapse: Piminut tamainut pititsomărpa.

48. Kivgakullugle assia, omamigut imak okarune, attañerijara sulle tikkiniængilak:

49. Kivgaukattiñe anauvlugit pivok, nerrilunelo imilarmelo tallatut illagivlugit.

50. Kivgab taipsoma attañerijanga tikkitsomärpok, uvlome taipsomane neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kivgab issumavigingitangane;

51. Asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomärpa, tavane keatsainaromärput aglerolätsainaromärpullo.

KAPITELEMIK XXV.

Adsigěktomik uigasuit pivlugit.

Tamaña nelliutikpet, killaub nalegauninga ïtsomärpok uigasuktitut tellimaujortutitut, kollitik neksarlugit, uiksak pachrearlugo añivigivæt.

2. Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimællo sillatojut.

3. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle neksaratik.

4. Sillatojut pogutamingne orksumiglo, kollitiglo neksarput.

5. Uiksak mulludlarmet, illunatik uerngaleramik, siñilerput.

6. Uñuak keterarmet nippersoakalerpok, imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearlugo añivigissiuk.

7. Uigasuit taipkoa illunatik makkiput, kollitik ãkiklugit.

8. Sillaitulle okarput sillatojuñut: Orksupsingnit tuñittigut, kollivut kamingmetta.

9. Sillatojut kiovlutik okautiveit: Naukagle; amigarkoñago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuvertuñulle pissiñiarijartoritse piksapsingnik nangminiksapsingnik.

10. Pissiñiarijartortillugit, uiksak tikkipok: oppalungẽrsimajut itterkattigivæt uiksab iglunganut nerrimakattiginiardlugo: upkuak parngnanẽrtauvok tava.

11. Kingorngattigut uigasuit ipkoa (Sillaitut) kailaurivuttauk, okarput: Nalegak, Nalegak, upkuẽrutittigut.

12. Kioveille, okarlune: Ahamerik okaupapse, illitaringilapse.

13. Tamaña pivlugo pigãritse: Uvlok taimna uvlub nellunaikutangalonẽt nellogapsiuk, Iñum Erngninget tikkitsomãrvinga.

14. (Taimaitsomãrpok) sorlo angutib nuñame assianut aularomajub, kivgeñe kaikoveit, perkotiñe tuñiveit taipkonunga:

15. Illanget tuñitsivigiva talentinik (kenaujenik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tunnitsivigiveit; tnavilune aularpok.

16. Tellimanik talentinik pijok, niorvgotigijartoramigit, tellimanik assinginik talentinik illaveit.

17. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assinginguiktauk marrungnik illagivæk.

18. Attautsemigle pijok, nuña itterselle-rijartorpa, attañerijame kẽnaujanga ĩjerpa.

19. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok, kiglissiniaromavlugit.

20. Tagva sakkerpok, tellimanik talentinik pijok, assinginik talentinik tellimanik nek-

sarlune, okarpok: Attañek, talentinik tellimanik tuñilauranga; ahak, assinginik tellimanik talentinik illavakka.

21. Attañinget okautiva: Namagivagit issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungnersenik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianarninganut itterit.

22. Sakkerivoktauk, marrungnik talentingnik pijok, okarlune: Attanek, marrungnik talentingnik tuñilauramga; ahak, assigingnik marrungnik illavakka.

23. Attañinget okautiva: Namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit piñiaravit; uñungnersenik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianarninganut itterit.

24. Sakkerivoktauk, attautsemik talentemik pijok, okarlune: Attañek, illitarigapkit, sivŏranartotit angutausertotit; savijartotit karngărtilaungitarnik, kattersijotillo illilaungitarnik;

25. Taimak pivlugo sivŏragama, talentit nuñamut ĭjerijartulauktara; ahak, pĭt piuk.

26. Attaninget kiovlune, okautiva: Ajor-

potit erkeiasuktotillo kivganvotit, illitarigamga, savijartunga karngãrtliaungitamnik kattersijungalo illilaungitamnik;

27. Tamaña pivlugo kẽnaujakotimnik tuñijijuksaulauktotit kẽnaujenik tauksẽjuñut, tikkikuma perkotiga tigumiarajalauktara illakartillugo.

28. Tamaña pivlugo talentemik aksãrsiuk, tuñilugolo tellimaujortunik talentinik pilingmut.

29. Pekkartok sunnik, tuñitsiviojomãrpok uñuktunik pekkarkovlugo; pekkangitorlo aksãrtaujomãrpok pinganik.

30. Kivgak piungitok egissiuk tãrtorsoarmut, keatsainartomut aglerulãtsainartomullo.

31. Iñum Erngninga ãnanaunermine tikkikune, Engelillo ajungitut tamaita illagællugit: iksivajomãrpok iksivautamine ãnaname.

32. Iñuit illunamasiatik sãnganut kattititaujomãrput. Tava avititsomãrpeit, sorlo mianersijub saugakotine arngnet avitipeit angutiñit.

33. Okpertut tallerpingme tungãnut pitit-

somărpeit, okpingitulle saumingme tungă-nut.

34. Nalekab tallerpingme tungânetut i-mak okautijomârpeit: Kaititse, Atâtama nægliktangit, nalegannek kingormgutigissiuk, illipsingnut pijarĕrsimajok sillarsub kiglinganit.

35. Kăktillunga, neritilaukpapsinga. Imĕruktillunga, imĕrtilaukpapsinga. Tujormitillunga, itterkolaukpapsinga.

36. Aňorĕrsimatillunga, aňorartilaukpapsinga. Kaňimaluktillunga, tækkojartorlaukpapsinga. Parngnanĕrsimavingmetillunga, pullalaukpapsinga.

37. Idluartut kiojomavæt, okarlutik: Nalegak, kanga kăktotit tækkolaukpittigit, nerritilaukpittigillo? Imĕruktillutillonĕt, imĕrtilaukpittigillo?

38. Kangalo tujormitillutit tækkolaukpittigit, itterkolaukpittigillo? Aňorĕrsimatillutillonĕt, aňorartilaukpittigillo?

39. Kangalonĕt tækkolaukpittigit kaňimaluktillutit, parngnanĕrsimavingmetillutillonĕt, pullalaukpittigillo?

40. Nalekab kiojomaveit okaulugit: A-

hamerik, okaupapse: Ukkoa kattanguma mikkinersaujut illanget sumik pigapsiuk, tagva pilaukpapsinga.

41. Saumingmetunut okaromagivok: Idluitualugapse, uvamnit aularitse ikkomamut kamitsuitomut, piarersimajomut Satanasemut Engelinginullo.

42. Käktillunga, nerritilaungilapsinga. Imeruktillunga, imertilaungilapsinga.

43. Tujormitillunga, itterkolaungilapsinga. Anorersimatillungalo, anorartilaungilapsinga. Kanimaluktillungalo, parngnanersimavingmetillunga, pullalaungilapsinga.

44. Taipkoa kiojomärivæt, okarlutik: Nalegak, kanga tækkolaukpittigit käktillutit, imeruktillutillonet, tujormitillutillonet, anorersimatillutillonet, kanimaluktillutillonet, parngnanersimavingmetillutillonet, kivgartulaungipittigit?

45. Kiojomaveit okarlune: Ahamerik, okaupapse; sumik ukkoa mikkinersaujut illanget pinginapsiuk, tagva pilaunginivapsinga.

46. Tava taipkoa änianartorsoarmut nung-

usuitomut piomãrput: Idluartulle iñogutemut nãjuksaungitomut.

KAPITELEMIK XXVI.

Kristusib kippallijauninganik.

Jesusib okautsiñe tamakkoa tamaita nãgamigit, illiñiartiñe okautiveit:

2. Nellungilasse, uvluk marruk nãkpenik, añiviksĩolãrput; Iñum Erngninga pititauniarpok, kikkiektortaukovlugo. (Kejungmut señingajolingmut).

3. Taipsomane ajokertuijorsuit, aglangniglo illissimajut, iñuit angajokangillo kattilerput, ajokertuijorsub Kaifasemik attigub iglorsoanganut:

4. Ingmingnut okarput, kañok Jesuse nipporsallugo, tigulugolo tokkokovlugo.

5. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, innuit pikabladlarkoñagit.

6. Jesusele Betaniametillugo, Simonib kallakadlartub iglungane:

7. Arngnab tikkipa, erngusiärsulijarlune pivianartovaksoarmik im̃alingmik; niakoanut koviva, nerrivingme iksivagame.

8. Illiñiartingita tamaña tækkogamitsuk, idluaringilæt okarlutik: Tamna sŏg kovijaunerka?

9. Mingoarutiksak tamna akketudlartomut pissiängŏnajalauktok, aglujunut tuñijeksenik.

10. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okantiveit: Arngnak una pinasiuk, sŏg kiksartipissiuk? ajungitomik pingmanga.

11. Aglujunik illakatsainarpose, uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

12. Mingoarutiksak tamna timimnut kovigamiuk, mingoarivänga, illijartortauviksamnut.

13. Aham̃erik okautivapse: Ukkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiuñut taimaiñut, okartokaromärivok, kañoc̃tomik tapsoma pivänga erkarlugo.

14. Arkangemit aggartut illanget, Judase-

mik Ischariotemik attelik, aivok ajokertuijorsoarnut,

15. Okarlune: Sumik tuñijomavissinga? illipsingnut pititsomavara. Kẽnaujenik ungnijunik tellimaujortuniglo tuñitsivigijomavlugo okarput.

16. Mattoma kingorngagut tapkonunga pitinasuarpa, nautsertorlune piutekarnermik.

17. Sẽrnakangitunik kakkojartoramik uvlome sivorlerme, illiñiartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane ãkiksorijartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugãrsungmik nerriniartarnik?

18. Okautiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okautigissiuk. Ajokertuijub okauterkovãtit, piviksara nelliutingmet, añiviksioromavunga illingne, illiñiartikka illagillugit.

19. Illiñiartingita tagva illiorput Jesusib taimak okautiñagit, añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksorpæt.

20. Uñulermet arkangemit aggartut illagillugit nerrimãvingmut ingipok.

21. Nerritillugit okarpok: Ahaĩerik, o-
kaupapse: illapse pititsomarpānga.
22. Angijomik kiksaierpat, apperilerpaet
nalerkardlertik: Nalegak, uvangaunerpik?
23. Kiovoit okarhune: Aggangminut po-
gaamut nissuktereksattinna. pititarpānga.
24. Innua Erngninga pititaalernaiarnok
sorlo tuppeo-anga aglek-simavok: Innuk'e tam-
na kappianavok, Innub Erngninganik pititsi-
jok. Innungmut tappomunga ajungiiner-auvok,
ernganingoorsikune.
25. Judasib pititsiniartanget apperiva, o-
karhune: uvangaunerpik Rabbi? Jesusib kio-
va: sorlo okartotit.
26. Nerritillugit kakkoj .. Jesusib tiguva,
kajativ/lune avgorpa, illiñiartiminilo tuñiva,
okarhunelo: Tigulugo nerris-iuk, tagva ti-
miga.
27. Ernnsiorsak tigugira, kajalivlune tam-
na tuñiveit, okarhune: Tamapse tegvanget
im̃eritse;
28. Tagva auga, testamentitab (aunga)
unnuktuĩnt kovijok, ajorningit pejarlugit.
29. Okaupapse: Mattoma kingorngagut

immerogungnērpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok tamna nelliutitinago, nutautillugo im̃ilerupko illagiluse Atãtama nalegauningane.

30. Nakudlartomik tuksiarutsit nãgamikit, añivut, orksuktalingmut kakkamut.

31. Jesusib okautiveit: Uñuak tamaña tamapse koaksãngautiginiarpapsinga. Aglaksimangmet: mianersijok uñatadlarpara, saukello siamartidlarput;

32. Makkikumale, (tokkungajuñit) sivonapsingne Galilæamut aijomavunga.

33. Petrusib kiova, okaudlugo: Illunamasiatik koaksãngautigikpattit, koaksãnga niængilanga.

34. Jesusib okautiva: Aham̃erik, okaupagit: uñuak tamaña, augutaunek niplerkãrtinago, missiutigilãrparma pingasuarterlutit.

35. Petrusible okautiva: Tokkokattigigupkillonēt, missiutigijomangilagit. Taimaktauk illiñiartut illunatik okarivut.

36. Jesusib illiniartiñe illagivlugit iglorsoarmut avalluliorsimajomut tikkipok, Gethse-

manemik attelingmut, illiñiartiñe okautiveit: Tamaunga ingititse, taikunga tuksiarijartortillunga.

37. Petruselo Zebedæusiblo erngnæk illagiveit, kiksalerlune kappiaktoadlalerpok.

38. Okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut; tagvanetitse pigãrkattigissinga.

39. Kanitomut aivok, pãmangavlune tuksialarmelo, okarpok: Atãtaga, ajornangipet erngusiãrsuk una pêrle uvamnit; piomajamnigle pitsengilatit perkojet pille.

40. Illiñiartut siñiktut tikkipeit, Petruse okautiva: Killamiãrsuk pigãrkattigijungnengilapsinga?

41. Pigãrluselo tuksiaritse, õktorlungnartomut pekkonase. Añerneck piomagalloarpok, uvinigle sangêpok.

42. Aipanik ama tuksiarijartorpok, okarlune: Atãtaga, erngusiãrsuk una uvamnit pêreksaungikune, kissiane iñilerupko; perkosernut pille.

43. Ama siñiktut tikkiniveit, ïsingillo nerngarnermut okumaiput.

44. Tagvunga kemekpeit, pingajuanik

ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa attordlugit.

45. Illiñiartiñe ama tikkiniveit, okautivlugit: Maña siñikluselo merngoërseromavisse? Ahak, nelliusimavok, Iñum Erngninga pititaulărpok ajortulliartut aggangiñut.

46. Makkititse aularta; ahak, tamănepok uvamnik pititsijok.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, Judase arkangemit aggartut illanget tikkilerpok, iñugiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit, iñuillo angajokangiñit pijut.

48. Pititsiniartuble nellunaikutamik tuñitsivigiveit, okarlune: Kuñilărtara taimnauvok, tigusiuk.

49. Tuavidlune Jesusernut pivok, okarlune: Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit: Kuñikpa tagva.

50. Jesusible okautiva: Illænara, sŏg tamaunga pivit? Jesuse tikkipæt, aktorlugo tiguvæt.

51. Jesusim illagĭngita illanget saviksoane amuva: Ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo siută nakkarpa.

52. Jesusible okautiva: Saviksuit kẽnailitanganut poleruk; saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok.

53. Issumangilet, sulle maña Atätaga tuksiarvigigupko, tapsoma tilliklervigijomavänga Engelinik Legioninik arkangemit aggartut unnukejanginik.

54. Aglait (uvamnik) kañok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

55. Taipsomane iñugiartorsuit Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoariijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautillunga; uvlut tamaita iksivakattigilaurivapse, kattimavingme ajokertuivlunga aktulaungilapsinga;

56. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsekovlugit. Tava illiñiartingita illunatik keñekpæt, kemmävlutiglo.

57. Jesusemigle tigusijut, ajokertuijorsoarmut Kaifasemut pitipæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagvane kattimavut.

58. Petrusible kingornganit mallikpa ajokertuijorsub iglunganut, itterlunelo kisget

señianut ingipok; tækkojomavlugo kañok illiortaungmanget.

59. Ajokertuijorsuit angajokaijello, kachimiojullo illunatik, sæglutiksarsiorput Jesuse, pivlugo, tokkotsomavlugo.

60. Nachvangilelle. Nauk uñuktut patssiklertut sakkeralloartut sæglovlutik, sokanginivut. Kingorliovlutik marruk sæglovlutik patssiklertuk sakkerpuk,

61. Okarlutik: imak una okalauktok, Gudim iglunga asserortitsungnartara, uvlune pingasune ama senavlugo.

62. Tagva ajokertuijorsoak nikkovilune, apperiva: Kiungilatit tamakkoa pivlugit passidlarmattit?

63. Jesusele niplingilak. Ajokertuijorsub ama okautiva: Tokkosuitub Gudib kẽnanget sãngane appersorpagit, okautittigut Kristuseomangarpit, Gudim Erngninga.

64. Jesusib kiova: okarpotit. Okautivapse, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga tækkojomãrpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungãne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

65. Tava ajokertuijorsub añoratseñe allik-

torpeit, okarlune: Gude okarnerlĕtigiva, okautsareakarungnĕrpogut: ahak, maña Gudiovlune okarnerlungninga tussarpasse,

66. Kañok issumavise? Kiovat, okarlutik: Tokkoteksauvok tagva.

67. Kĕnanga ketserarpæt. tigluklugolo, illangitatauk kĕnangagut tiglukpæt,

68. Okarlutik: Kristuse, nellautalertigut kia tiglukpătit?

69. Petrusele avalut illuane iksivajok. Kivgab arngnab tikkipæ okarlune: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagivet.

70. Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlune: Okausitit nellovakka.

71. Upkuakulle añingmet, assiab arngnab kivgab tækkogiva, tagvanetullo okautiveit: Tamnatauk Jesusib Nazaremiub neijortigilaukpa.

72. Missiarivok ama, Gude taivlugo okausiluklune: Iñuk tamna illitaringilara.

73. Killamiojungnĕrmet tikkipæt tagvanetut, Petrusemullo okarput: Ahamerik, taptkoa illagivătit; okausivit nellunailivatit.

74. Ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Iñuk tamna illi-

taringilara. Tagvainak angutaunek niplerpok.

75. Jesusim okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkãrtinago missintigilãrparma pingasuarterlutit. Añivok tava keavaksoadlarlune.

KAPITELEMIK XXVII.

Kristusib pititaunningonik Pilatusemut.

Kaulermet ajokertuijorsuit iñuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik: tokkotsomavlugo.

2. Kellersorlugo aularutivæt, nuñab attanningaunut Pontiuse Pilatusemut uñertorpæt.

3. Judasib pititinget tækkogamink, tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kẽnaujet ipkoa ungnijat teilimaujortullo utterti-

peit, ajokertuijorsoarnut iñuillo angajokangiñut.

4. Okardlune: Ajortulliartunga, pijeksaungitok auk pitinapko.

5. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut igvit pivet. Kĕnaujet ipkoa Gudim iglunganut eginamigit, keñăvok, nangminek kimitsartorpok.

6. Kĕnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit. okarlutik: idluangilak, ukkoa illilugit Gudim iglunget iklervinganut, aungmik akkekalaungmetta.

7. Tamaña pivlugo ingmingnut okarput, machalliortub perorsĕvinga pissiarivæt kĕnaujeñut tapkonunga, tujormitset illuviksangañik.

8. Tamaña pivlugo perorsĕvik taimna taivæt aub (akkinganik) perorsevinganik sulle uvlome.

9. Nellautsimavut tagva, nellautaijub, (Jeremiasim) okausingit, imak okartok: Israelib kinguvăngiñit kĕnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksaukolauktanget, tapsoma akkinga;

10. Akkilliutigivlugit machalliortub perorsēvinganut, sorlo Nalekam okarkovānga.

11. Jesusele nuñab attañinget sāngane nængertok, nuñab attañinget appersorpa: Judikut attañerivātit? Jesusib kiova: okarpotit.

12. Ajokertuijorsuit angajokaijello patssidlarmatsuk, kiungilak.

13. Pilatusib ama okautiva: tussangiligit angijomik passidlarmattit?

14. Kiungilale okautsemut attautsemullonēt: Taimak pivlugo nunab attañinga tattamīniarivok angijomik.

15. Añiviksiolerangetta nuñab attañinget illusekarpok, iñuit piomajanginik tokkoteksaugalloak, parngnanērsimavingmetut illangget, añitilúgo.

16. Taipsomane assingiñit uivēluartomik parngnanērsimadsaujokarpok Barrabasemik attelik.

17. Kattimangmetta, Pilatusib okautiveit: Kina uvamnut añititaukovissiuk? Barrabaselonēt Jesuselonēt, Kristusemik taijak?

18. Keñugivlugo tagvunga pitilaukpæt nellunginamigit.

19. Kiglissiniarviub iksivautangane iksivalerame, nulliet imak okautsaujartorkova: Idlnartok una allaruk, ovætsiak siñektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigama.

20. Ajokertuijorsuille angajokaijello iñuit okautilerpeit, Barrabasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkokovlugo.

21. Nuñab attañinget appersorpeit: Ukkoa marruk nelliangnik añititsikovissinga illipsingnut? Okarput: Barrabasemik.

22. Pillatusib ama okautiveit: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik taijak? Illunatik okarput: kikkiektortaule señingajolingmut.

23. Nuñab attañinget appersorpeit: Kañoētomik ajortullialauka? Nipliadlalualerput ama, okarlutik: kikkiektortaule.

24. Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, nivēlivalliatuinarmetta; imek piva, aggañelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

25. Iñugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo.

26. Barrabase tava añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatsenut issakajaukova, uñertortilalo kikkiektortaukovlugo.

27. Nuñab attañinget sorsuktuksangita Jesuse ãtipæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit.

28. Añorẽrtipæt, ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt.

29. Niakotiksenik kẽnariktunik kakkilaulinik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut: Sẽrkortorvigællugo tuksiarvigivæt, mittautigællugo pivæt, okarlutik: Salutitaujotit Judikut attañinget.

30. Ketserarpællo, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa añaulerpæt.

31. Kingorngagut mittautigilauramitsuk: ulliksoak pẽrpæt, nangmininganik añoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

23. Ingerartillutik iñuk naipipæt Zirene-

miok, Simonemik attelik: Tamna tiguvæt, kikkiektortauviksak erksuktaukovæt tapsomunga.

33. Iñiksamut Golgatamik attelingmut, imaipok niakoverngit iñinganik tikkinamik.

34. Imerpæt kassilinartomik sungarmut akkusimajomik; tamana Õlauramiuk, imeromangila.

35. Kikkiektulauramitsugle añorangit avipeit, imerarlutik; aglait nellaudlugit nellautaijok imak okartok: Añoratsekka ingmingnut avipeit, ulliksoaralo imerautigivæt.

36. Tagvanelo iksivalerlutik udsertorpæt.

37. Niakoet kollãnut patssitiksatik tokkunganik nippitipeit. Aglait imaiput tagga Jesuse, Judikut attañinget.

38. Illagællugo iñuartuk kikkiektorpakik, aipanga tallerpiet tungãnut, aipale saumiet tungãnut.

39. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik.

40. Okarput: Gudib iglunganik asseroijo-

tit, ama señalugo uvlune pingasune, illingnik piulidlarit; señingajolingmit akkarit, Gudim Erngnerikpattit.

41. Taimaktauk ajokertuijorsuit, aglangniglo illissimajut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutik:

42. Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok: Israelitit attannerikpatsuk, señingajolingmit mana akkarlo okperiomavavut.

43. Gude tettigingmago, piuliliuk mana kuviagikpago; Gudim Erngnerivânga okartok.

44. Iñuartuktauk taimak mittautigivæt, kikkiektortaumakattæk.

45. Uvlub nelunaikutanga arvengilermet, nuñane tamaine tãrtosõlerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

46. Uvlub nellunaikutanga arvengemit, sittamalermetta, Jesuse nippekortõvlune okarpok: Eli, Eli lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sõg keñekpinga?

47. Tagvanetut illangita tamana tusaramitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48. Erinesuklune taipkoa illanget akpang-

erpok, nipperkut kassilinartomut mitssukpa, ajaupiamullo kappomitărlugo, imertipa.

49. Assingit okarput: Ovatsiaro, tækkunărta, Eliasib piulijartoromangmangago?

50. Jesusele ama nippekortŏvlune pivok, anernengerdlune.

51. Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pănget ununga aglæt tikkidlune.

52. Nuna sajukpiladlarpok, kairtullo koppudlarput, illuvrillo angmarterput, uñuktorsuit idluartut siñiktut (tokkungajut) timingit omarput,

53. Illuvernillo añivut (Jesuse) makkimet kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsornaituñut pivut, uñuktuñullo sakkerdlutik.

54. Kappitauble illangitalo neijorkattinne Jesusemik udsertortut, nuna saijukpilladlartok tækkogamitsuk, tattaminiarnartullo assingit, kakkilăngadlalerput, okarlutik: Ahammerik, tamna Gudim Erngneriva.

55. Arngnello uñuktut, Jesusemik malliksimajut Galilæamit, kivgartorlauktullo, kañitome tækkonărput.

56. Tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk, Zebedæusib kittorngangita arngnællo.

57. Uñulermet angut agluitok tikkipok Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk Jesusib illiñiartigiva.

58. Tapsoma Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva. Pilatusib tava timinga tuñijaukova tapsomunga.

59. Timinga Josefib piva, uvineruksamik imuserlugo.

60. Illuvermullo nutãmut illivlugo, kairtomut illulimajomut, ujarasuksuk aksakãrtidlugo illuviub upkuanga perova, aulard lune.

61. Mariale Magdalena tagvanetok, Marialo assia illuvek sãdlugo ingipuk.

62. Oppalungaijaivingeta uvlunget aipangane, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik Pilatusemut pivut,

63. Okarlutik: Attañek, erkaivogut, uivẽtok imna okartok sulle iñovlune, uvlut pingajuane makkitsomãrpunga;

64. Tamaña pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo,

illiñiartiminut tigligaukonago, iñungnullo okarlutik, tokkungajuñit makkisimajomik; kingorlerpãk uiveriklernek tagva ajornerojomãrpok sivorlerpãmit.

65. Pilatusib okautiveit: udsertortuksakarpose tagva; ainiaritse issumapsingnik udsertortaukogissiuk.

66. Aivut tagva udsertortaukovæt udsertortuñut, ujarasugsuglo nellunaikuserdlugo.

KAPITELEMIK XXVIII.

Kristusib makkivianik.

Sabbatc kangermet, uvlorme Wochib sivorlerpãme uvlarãrsukut, Maria Magdalena, Marialo aipa illuvermut pivuk tækkojartorlugo.

2. Ahak, nuña saijukpiladlarpok. Nalekam Engelinget killangmit akkardlune, ujarasugsuk illuviub upkuanganit aksakãrtitsartorpa, kãnganut ingidlune.

3. Tapsoma tautua sorlo kaumalak, annorangalo aputitut kakkortigivok.

4. Udsertortulle erksinermut kukselalerput, tokkojutun illivlutik.

5. Engele arngneñut okarpok: Erksiniarase; Jesusc kikkiektorsimajok keñerapsiuk nellungilapse;

6. Tamanĕngilak, makkisimavok, sorlo okalauktok; kaileritse, Nalekam iñigilauktanga tækkojartorsiuk;

7. Il.iñiartingit tokkungajuñit makkisimajomik tuaviluse okautsertorsigik; ahak, sivorlerilărpasse Galilæamut, tavane tækkolărpasse: Tamedsa taimak okautivapse.

8. Illuvermit añisalerput, erksivlutik kuviaisuvaksoadlalarmiglo, akpangerlutik, tamattominga illiñiartingit okautijartorlugit.

9. Illiñiartingnut mattominga okarijartormetta: Ahak, Jesusib părpeit, okaudlugit, sallutitauvose. Tapkoa tikkipæt, ittiggangit erkidlugit piveit, sănganullo pămangavlut k.

10. Jesusib okautiveit: Erksiniarase, mattominga kattangutikka okautsertorsigik,

Galilæamut aikolugit, tavane tækkolãr-pãnga.

11. Tavunga ainiartillugit, ahak, udsertortut illangit iglugaseksoarnut pivut, illutsiolauktut tamaita okautigiveit ajokertuijorsoarnut.

12. Tapkoa angajokaijello illagivlugit, kachinniolerput, ingminñgnut okarlutik; sorsuktuksenut tunilerpeit kẽnaujavaksuit,

13. Okarlutik: imak okaritse, illiniartingita tigligijartorpæt unuame, siniktilluta;

14. Nunab attaninget tussaumalerpago, satomakojomãrpavut, pidlartaukonase tapsomunga.

15. Kẽnaujet tapkoa piveit, piniarlutik, sorlo ajokertortaungmetta. Tamana Judikut okauserilerpæt illuserællugo, sulle uvlome.

16. Illiniartut tapkoa arkangartut Galilæamut aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib perkungmagit.

17. Tækkogamitsuk, sãnganut pãmakput: illangille inertuivut.

18. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak okarlune: Tunijauvunga pitsartunernik tamainik killangmelo nunamelo.

19. Tamaña pivlugo ainiaritse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, Babtilugillo Atãtab, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut;

20. Ajokertorsigiglo mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut; ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatãnut. Amen.

MARKUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNIK.

KAPITELEMIK I.

Johañesib Babtisisininganik.

Tamedsa okautsit tussarnertut pigiarning-
et Jesuse Kristusemik, Gudim Erng-
ninganik.

2. Sorlo nellautaijut aglangiñe aglaksima-
vok: Ahak, Engeliga tiilivara sivunernut,
apkosiortaukovlutit.

3. Ajokertuijub nippinga iñukangitome:
(imak pivok) Nalekam apkotiksanga ãniksor-
siuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Iñukajuitome Johañese babtisivok, ajo-
kertuivlune Babtijumik, ajortunit pĕjautiksa-
mik.

5. Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo añivigivæt, babtitaujomavlutik tapsomunga, Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

6. Johañese añoralik nergsutsub kamelib merkunginik, tapsekalarmelo amivinermik: piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

7. Ajokertuivlune okarpok: kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma sãngane okkolunga, ittiggagutingit singẽjarlugik.

8. Imermut Babtipapse: tapsomale Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermut.

9. Uvlune taipsomane Jesuse Galilæamit Nazaretemit pivok, Babtitaulerlune Johannesemut Jordaneme.

10. Tuavilune timuarmet: Killak angmartok tækkova, Añernek ajunginek taubetut, (tingmiatut) akkartok (Jesusib) kãnganut pijok.

11. Nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Erngnerivagit nægliktagit kuviagijagit.

12. Erinigilerdlugo iñukangitomut (Gudim) Añerninget aitipa.

13. Tagva iñukangitometok uvlunik marrungnik ungniakattartut, Satanasib ōktorpa, nergsutit akkornganetok Engelille kivgartorpæt.

14. Johañese parngnanērsimavingmut pititaunnangmet, Jesuse Galilæamut pivok; ajokertuilerlune okautsinik tusarnertunik Gudib nalegauninganik.

15. (Imak) Okarlune: Nelliutingmet, Gudib nalegauninga kaglilerpok; kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) okautsit tussarnertut okperissigik.

16. Galilæam iñarbinget siñāne pissukame, Simon tækkova, nukālo Andrease, nuliutsettik kivitipakit iñānut, mingeriarniarteoga mik.

17. Jesusib okautivak: Malliktinga, iñungnik aulasariatitsongovaptik.

18. Tuavilutik nullutsettik keñeklugit mallikpæk.

19. Tagvanget sivorlioleraine: Jakobuse tækkova, Zebedæusim erngninga, nukālo Jo-

hannese, umiakotometuk nullutsettik killaijardlugit; tuavi kaikovak.

20. Atatatik Zebedæuse umiakotomut kemmekpæk kivget illagivlugit, (Jesuselo) mallikkivæk.

21. Kappernaumut pivut: erinesulerdlune sabbateõngmet illiniarvingmut itterpok, ajokertorlugillo.

22. Ajokertuitingit tattam̃iniariveit: pitsartojomik okarmet, Anglanguik illissimajutitut ajokertuingimet.

23. Tagva iñuk illiñiarvingmetok, añernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

24. Okarpok: uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpittigut; kinaujotit kausimagapkit, Gudib ajungineriv̄ātit.

25. Jesusible iñerterpa, okarlune: okajuč-rit, omanget (iñungmit) añit.

26. Añernerub makkojungnartub aulajatidlarpa, nipliadlarlune, añivok tapsomanget.

27. Illunamasiatik erksilerput, ingmingnut

okarlutik, innak appersotilerput: Suna una? suna una ajokertuititak? Añeruerit makkojungnartut pitsartojomut okautingmagit, nalekpæt.

28. Tagvainak piñiarningit tussaunnaveit Galilæab erkãnetut illunatik.

29. Erinesulerdlutik illiniarvingmit añivut: Simonib Andreasiblo iglumengnut pivlutik, Jakolo Johañelo illagællugik.

30. Simonib sakkia (arngnak) nellajok kannimmarnartomut kañimavlune: Tapsominga tuavilutik okautivæt.

31. Tikkipa, aggangittigullo tiguva makkitilälo: Tagvainak kañimanartub keñengmago, kivgartorpeit.

32. Uñulermet, sekkenek nippimalermet, sunatuinarnik kañimasiggit satanasiggillo pitipeit tapsomunga.

33. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab sillatãnut kattilerput.

34. Kañimajut uñuktut piangnërtipeit, sunatuinarnik kañimasiggit: Satanasillo uñuktut añitipeit, Satanasit okarkongileit, illitarigamitsuk.

35. Kaulermet sulle tärtillugo, makkilune

añivok, (Jesuse) iñukangitomut aularlune: tagvane tuksiarpok.

36. Petrusiblo neijortingitalo katsungailutik mallikpæt.

37. Neñigamitsuk okautivæt: illunatik keñerpātit.

38. Okautiveit: Iglugasengnut kañinerojuñut aularta, tavanetauk ajokertuilunga; taimak pivlugo tamaunga pijunga.

39. Galilæame tamaine illiñiarvingiñe ajokertorlugillo, añernekulluit añitipeit.

40. Kallaktub tikkipa, sĕrkortorvigællugo tuksiarvigiva, okarlune: piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

41. Jesusible nāpkigiva, aggane issaktipeit, aktorlālo okarlune: piomavunga, kallagungnĕrit.

42. Taimak okarmet: tagvainak kallagungnĕrsārpok tava.

43. Jesusib iñerterpa aulartisārlālo,

44. Okautivlugo: udsertolerit, assingnut taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tuñergotiksarlo, Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, kallagungnĕravit, nellojungnerkovlugit.

45. Tamnale añigame okalualerpok, taimak okautigiva; kingorngane Jesuse sappilerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuksaulune; iñukangitomelertok. Tavungale tikkipæt tamaiñit.

KAPITELEMIK II.

Tumaksajomik Kristusib iñaliklerninga nik.

Uvlat ikkitut kingorugane Kappernaumut ama pigivok: Iglometok tussaumagamitsuk,

2. Iñugaseksuit kattisâlerput, iñiksêrodsivlutik pânganelo aglæt: Ajokertorpeit.

3. Illangit tikkipæt, âtsivlutik tumaksajomik sittamet akkigarpæt.

4. Ittervıksarsinginamitsuk iñungnut: iglo kãugagut killerpæt, angmaramitsuk, tumaksajub iñangavia aglæt ningitipæt.

5. Okperningit Jesusib kausimagamigit.

tumaksajok okautiva: Erngnera, ajornitit issumagijaujungnĕrput.

6. Aglangnigle illissimajut illangit tagvane iksivajut, issumalerput omættimingne:

7. Una kañoĕtunik okausekarpa akkerartortunik Gudemut?

8. Jesusim añernermine issumangit kausisăramigit, apperiveit: sŏgle omættipsingne taimak issumavise?

9. Tumaksajomut sumik okariak ajornænginerŏva, ajornitit issumagijaujungnĕrput; imaglonĕt okaudlugo: Makkitit, aumitit pikit, arvertarlutillo?

10. Nellojungnĕrkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoĕrotsijomik, tumaksajomut imak okarpok:

11. Okaupagit makkitit, aumittitit pikit, angerarlutillo.

12. Tautuktillugit makkisărpok, aumittinelo neksarlugit añivok; illunatik tattamiñiarput, Gudelo nakcridlarpæt, okarlutik: Taimaitomik tækkolaungimarikpogut.

13. Ama añigivok imarbiksub siñănut, in-

nuit illunatik tikkipæt, ajokertorlugit piveit.

14. Kangiutilerame Levise tækkova, Alfeusim ernguinga, tuñiorkaivingme iksivajok; mallinga okautileramiuk, nikkovilune mallikpa.

15. Iglungane nerchevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut Jesuse illiñiartingillo ikterkattigiveit nerrimavingmut. Tapsominga malliktut uñungmetta.

16. Aglangnik illissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigingmagit, illiñiartingiñut okarput: Sôg Zoenerillo ajortulliartullo nerrekattigivlugillo iñerkattigivagit?

17. Tamaña Jesusib tussaramiuk okautiveit: Âtsuilit iñulijikariakangilet, kañimajut kissimik. Idluartut kaikojartulaungilakka ablapsâmik issumakarkovlugit, ajorniggille.

18. Johañesiblo Farisæerillo illiñiartingit unnuktunik nerrangipaktut, illangita tikkipæt okarlutik: Sôg Johañesiblo Farisæerillo il-

liñiartingit uñuktunik nerringipakket,illiñiartitille aglingilet?

19. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut nerrijuksaungilet, uiksak neijortigingmatsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillugo, nerritailijungnengilet.

20. Nelliutsomãrporle, uiksamik aksãrtaulãrput: tava agleromãrput nerriniaratiglo.

21. Añoratokak illarnicengilæt nutãmik allãksamik; nutãb allingmago nutaungitok, alliktornerlo pivalliavok.

22. Weinelo nutãk imerkautiñut nutaungituñut imertutingilæt: Weinib nutãb alliktoromangmagit imerkautit, Weinelo kovituinaromãrpok, imerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutãmik imerkautiñut nutãnut imertuijariakarpok.

23. Taipsomane perortut kakkojekset apkotigiveit, sabbateme: Illiñiartingit ingeravlutik singailingit nutsulerpeit.

24. Farisæerit okautivæt: Ahak, illiñiartittit sabbateme pijeksaungitomik pivut?

25. Okautiveille: attualaungilase, kañok

Davide illiortok ajorsalerame, kälerame illanelo?

26. Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajokertuinerôtillugo; kakkojet tækkojekset nerriveit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrilugit perkojauvut; illæminullo tuñivlugit illangit.

27. Okautiveit: Iñuk pivlugo sabbate pingortisimavok, sabbate pivlugo iñuk pingorlitaungilak;

28. Iñum Erruguinga sabbatemuttauk Nalegauvôk.

KAPITELEMIK III.

Apostelit arkangemit aggartut annerimajanginik.

Illiñiarvingmut ama itterivok. Iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpit tokkungajut.

2. Udsertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmangago.

3. Iñungmut tokkangajuuik aggalingmut okarpok: tamaunga pīt.

4. Appersorpeit: Sabbateme sumik sulliniarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt? Iñuk piulilugelonēt asserorlugolonēt? Tapkoale niplingilet.

5. Ningarlune avaminetut tækkonārpeit, omættingit mangaidlarmetta kiksautigiveit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issaktikit. Issaktipeit tagva: aggaugit ākiktaulerput iglungititut illivlugit.

6. Farisærille añivut, okarkattigēlerlutik Herodesim illangit illagællugit iñuarómavlugo.

7. Jesusele illiñiartiñe illagivlugit iñarbiub sinanut aivok: Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit Judæamillo.

8. Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordanim akkianillo, Tirusib Sidoniblo erkængnetut, iñugiartorsuit, tattaminiarnartitanginik tussartut, tikkipæt.

9. Illiñiartiñe okautiveit, umiaramik pekalerkovlugit, iñungnut nimmiutitaujomanane.

10. Uñuktut iñulingmagit: aniajut illu-

natik tikkipæt arlialerdlugo, kappiaisuktitaujut aktoromavlugo.

11. Anernerit makkojungnartut tækkojarangamitsik, pånnakvigivæt, niplerdlutik okarput: Gudim Erngnerivâtit.

12. Angijomik iñerterpeille nellojungnertaujomanane.

13. Kakkamut majorarpok, kaikojivlune piomajaminik, kaikojangitalo tikkipæt.

14. Arkangemit aggartut añeriveit: nerjortigênaromavlugit, okarijartortitsomavlugillo.

15. Pitsartutitsomavlugillo kañimanartunik pêjarkovlugit. añernerniglo idluitunik añititsekovlugit. (Tamedsa attingit).

16. Simon, Petrusemik atserarpa:

17. Jakobuselo, Zebedæusim erngninga, nukâlo Johañese: tapkoa marruk atserarpæk Boanergermik, imaipok, kallub kitorngæk.

18. Andreaselo, Filippuselo, Bartolomeuselo, Matthæuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erngainga, Tadeuselo, Simonelo kanamiok.

19. Judaselo Ischariote, pititsijuksak (Jesusemik.)

20. Iglomut angerarmetta: iñugaseksuit kattilerivut, iñiksĕrotivlutik nerriñermik ajulerdlugit.

21. Neijortingita tamaña tussaramitsuk añivigivæt, iñerteromavlugo; issumanga assinetok okautigingmatsuk.

22. Aglangnik illissimajut Jerusalemit pijut, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekulluit attañingenut, añitipeit añernekulluit.

23. Attautsimut kaikoveit, adsigĕgutiksamik okautivlugit: Kañok illivlune Satanasib Satanasipsane añititsungnarpauk?

24. Attañiovium iñungine ingmingnut illagĕgunĕrtut, nunguniarput.

25. Iglublo iñungine ingmingnut uivĕlerunik, songojungnĕrput.

26. Satanasibtauk ingminut nakoringikune, ingminullo illagĕgungnĕrune: sŏngojuksaungilak, ajulertuksatuinauvok.

27. Sangijorsub iglunganut itternek ajornarpok, perkutinginik aksărlugo: kissiaņe sangijorsoak kellersorkăruniuk, kingorng-

agut iglunget perkutitangit aksarnigarilugit.

28. Ahañerik okaupapse: iñuit ajortulliarningiñit tamainit issumagijaujungnĕromărput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt;

29. Añernermigle ajunginermik okarnerlutilik, issumagijaujungnĕrniængilak issokangitomut, pidlareksautsainaromărporle issokarniængitomut.

30. Makkojungnartomik añernekartok okautigingmago.

31. Arngnălo kattangutingitalo angutit kiunga pivlutik, kaikolerpæt.

32. Iñuille iksivajut illungmatsuk, okautivæt: Ahak, anănavit kattangutivillo kănetut apperkotigivătit.

33. Kioveit, okarlune: kia anănaga, kikkullo kattangutigivik?

34. Avamine iksivajut illiñiartiñe tækkunărpeit, okarlune: Ahak, tagva anănaga kattangutikkalo.

35. Gudib perkojanganik malliktok, nukarivara, neijagivaralo, anănagivaralo.

KAPITELEMIK IV.

Adsigĕktunik karngătitsijomik.

Imab kiglingane ama ajokertuilerpok: Inugaseksuit kattilermetta umiakotomut imănĕtomut ikkivok ingilarmelo; iñugasĕksuit illunatik imab kiglinganetut.

2. Uñuktunik ajokertorpeit adsigĕnik: ajokertuivlune okautiveit:

3. Nalegitse, ahak, karngătitsijok karngătitsijartorlune pijok.

4. Karngătitsitillugo apkosinermut illangit kattekput: tingmitset killaub attănetut pukkumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput: perortersărput ivsorlukamik.

6. Sekkenerle nuingmet, kuñulersărput: amăkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainerkarkoñagit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nunnamut, nuilerlutik perorlarmiglo perorsčeksakalerput: illangit 30 nik, illangit 60 nik, illangillo 100 nik.

9. Tava okautiveit: tussajungnik siutelik tussarle.

10. Kissimeolermet, neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit apperivæt, adsigub tamattoma tukkinganik,

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitliviovose, killaub nalegauninget nellonar ninga kausimakovlugo; taipkoale uvaptingne-ĩngitut, adsigčktunik okautsaulerput.

12. Ĩsinut uitajuñut tautungimetta, siutinullo angmajuñut tussãngimetta; okausera tukkisingimatsuk: Sãgiaromanatiglo, ajornitik issumagijaujungnčrkonagit (uvamnut).

13. Okautiveit: okausek adsigčktok tamaña tussarnera ajorupsiuk, kañočlivluse assingit tamaita tukkisijomavissigik?

14. Okausek karngãtitsijub karngãtitsartorpa.

15. Apkoserngub señianut karngautigima-

jut, taipkoa (Gudim) okausinginik tussartut tussaraingmagit; satanasib tava okautsit pĕjarijartorpeit, omættinginut karngautigimajut.

16. Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussarnertut, kuviaisungnermut tuavi piomadleriveit;

17. Amâkanginamigle illumingne nakkimarnivut; kappianartokaleranget unangmiklertokalerangellonĕt okausek pivlugo, sinaungasărlerput.

18. Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, taipkoa okautsinik tussartut:

19. Nunable mattoma pinginik kajungeramik, agluitsomalarmiglo, assinginiglo unuktunik ikligularmiglo, okautsit ippitipeit illumingne, sullugaineĕrodlutiglo.

20. Ivsoriktomulle karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussartut, illelliorlaitalo nalekpeit, sullugainerkartillugillo; illangit 30 nik, ama illangit 60 nik, amalo illangit 100 nik.

21. Okautigiveit: Neñergoak ikkitauniarka, kattaujab, nerrimaviublonĕt attãnut il-

lilugo? Aukagle, neñergoab iñinganut illivæt.

22. Ĩjersimajokangilak, sakkijaromãngitomik; angejijokanginivok, tussaumajaujomãngitomik.

23. Tussajungnik siutelik, tussarle.

24. Okautiveilo: Tussareksasse naleluarsigik; kanoẽtomut õktotiksamut iñuit õktorniarpasse, oktoromãrivãsetauk; tappekaromãrluselo illipse tamattominga tussartose:

25. Perkartok, (sumik) tuñitsiviojomãrpok; perkangitorle aksartauniarpok pinganik.

26. Okarivok ama: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorsẽeksamaringnik karngãtitsijok nuñamut;

27. Siñiklunelo uñuganget, makkilarmelo kauleranget; perorsẽeksamarit nuilerlutik perorput, nellovlugit kañok;

28. Nunab ingminik ivgit perorterkãrpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29. Sullugainemarit iñerangetta, iñueta kippijartorsãrpeit, kattersivik nellintingmet.

30. Okarivok: kimut Gudib nalegauninga adsigijomavittigo? kanoĕtomullonĕt adsigĕmut, nellonarungnĕrtitsomavavut?

31. Senfkornetun-ĭpok, tamna karngătitaugame nuñamut, unărsuk mingnerojok assiminit perorsĕeksenit:

32. Karngătitaujarangamele, perorpok angijorolerlune; akkerokalilarmelo angijunik tingmitset killaub attănetut iñekalerlutik tachaliningane.

33. Taimaituñut adsigĕnut uñuktuñut okautiveit, okautsemik nellojungnĕrtilugit, tussălugit ajungitanginut.

34. Adsigĕngungitomigle okautingileit: Illiñiartiminulle tamakkoa tamaita okautigiluarpeit kausititsiarlugit.

35. Uvlorme taipsomane uñuktome okautiveit: akkianut ikkărta.

36. Iñuit aulartinamikit, umiakotomut ikkitipæt, assingittauk umiarărsuit illagigiveit.

37. Ullajutseradlalermet, maggit umiakotok itibsuavlugo pivæt, ullipkitilugo.

38. Umiakotum akkoane akkime siñiktok,

Tuppãrdlugo, okautivæt: Ajokertuijok, issumagingilet umiojariavut?

39. Makkilune añore iñerterpa, imarbiglo okautiva: Nippangerit nippagĕrotillutillo. Anorekarungnĕrpok tava, ikkoblialidlalarmelo.

40. Okautiveit: sõg naugiarkise? kañoĕnapse okpingilase?

41. Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik: kina una? añoriblo imarbiublo nalengmakko.

KAPITELEMIK V.

Legionemik Satanasit añititauningi-nik.

Imarbium akkianut pivut, Gadarenerit erkãnut.

2. Umiakotomit niungmet: Iñub Satanasegub akpangerlune tikkisãrpa, illuvernit añijok.

3. Illuverne iñekartok. Kellersornera ajorivæt, kellaumgujeñullonẽt

4. Unuktunik kellersortaugalloarangame parngnanẽrsutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktoraveit, parngnanẽrsutit ulluktordlugit asserortipeit, nujuiserviksaulaungilak.

5. Uvlullo uñuello nungulugit, kakkenelarmelo illuvernetok, kaggudlartok, ujarkeñut ingminik tiglujartok.

6. Jesusele tapsoma tækkogamiuk kañingitomit akpangerlune pãmangavigijartorpa, nipliadlarlune okarpok:

7. Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erngninga? Keñuvigivagit, Gudeme okaupagit, kappiaisuktitaukonanga.

8. Okautivale: añĭt, añernek makkojungnartok iñungmit omanget.

9. (Jesusim) appersorpa: Kinauvit? kiova: Legionemik attekarpunga uñudlarapta.

10. Tuksiarvigiva angijomik, aularttitaukonnatik mattoma erkãnit.

11. Mattoma erkãne kuingẽngigaseksuinĭtut kakkame nerrijut.

12. Satanasit illunatik tuksiarvigivæt, okarlutik: kuingĕngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigit.

13. Jesusib tuvilune perkoveit. Añernerit makkojungnartut tava añivut kuingĕnginnut pullavlutik: kuingĕngigaseksuit kakkam imnarsoanganit ijukkadlarput imãnut, taipkoa uñuktovaksuit 2000 diojut, ippivlutik imãne.

14. Kuingĕnginik mianersijut kemãvut, iglugaseksoarmiuñut, iglugasengmiuñullo tamaña okautigijartorpæt. Taipkoa illusinget tamaña tækkojartorlugo añivigivæt.

15. Jesuse tikkìlugo: añernevaksoakalauktok anoratsiartok, sillatõvlune iksivajok tækkovæt; erksivlutiglo.

16. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, añernekullunguik pitalingmik kañok illijomik, kuingĕnginiglo.

17. Tuksialerpæt, erkãmingnit aularkovlugo.

18. Umiakotomut ikkimet, añernekullulik-sõlauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok.

19. Jesusible perkungila, okautivlugo: angerarit iglungnut illangnullo; okautilugillo, Nalekab kanoĕtorsoarmik pingmattit năpkigivlutit.

20. Aularpok, iglugaseksoarne tellimaujortuñe okălalerpok, kañoĕtomik angijomik pijariakartomik Jesusib pitim̃ago. Tamattomingalo tussartut illunatik tattam̃iniadlarput.

21. Jesuse umiakotomut uttimut ikkărmet: Iñugaseksuit kattisălerlutik tikkipæt, im̃ab sinănetok.

22. Ahak, illiñiarvium angajokanga Jairusemik attelik tikkipok; tækkogamiuk ittigangiñut pămakterpok.

23. Angijomik tuksiarvigilugo okarpok: Pañiga tokkokasekpok; aggangnut aktorijartoruk, iñuliniarlugo iñokovlugo.

24. (Jesusib) tava aiparilerpa: Iñugaseksuillo mallikpæt nimniortidlugo.

25. Arngnak tagvanenivok, taimna okkiut arkangemit aggartut aunătsainartok:

26. Kappiaisudlarlune perkotine tamaita nungupeit ăniarsiutilingnut, sokkoserane piluartuinartorle.

27. Taimna Jesusemik tussalerame, iñuit akkorngattigut añoranga aktorijartorpa tunnuanit.

28. Okarame: añorangalonĕt aktorupko piungnailărpunga.

29. Tagvaiuak aunga koktok kigikpok: timimine missigilerpok, piungnĕrame kappiaisungnerminit.

30. Jesuselo ingminik missigilerivok pitsartojok ingminit añingmet; iñuit keviarpeit okarlune: Añorakka kia aktorpagit?

31. Illiñiartingita okautivæt: Iñuit tettidlarpătit, okarpotit: kia aktorpănga?

32. Tava keviarpok, aktortine keñerlugo.

33. Arngnarle erksivlune saijukpok (kañoĕtomik pigame kausimagame) pămangavigijartorpa, nellăgullo okautiva.

34. (Jesusible) okautiva: Paniga okpernivit piungnĕrtipătit; ullapirsautekarlutillo aularit, kappiaisugungnĕrlutillo.

35. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput o-

karlutik: Pañït tokkovok, sõg Ajokertuijok pigiakattarpiuk?

36. Okausingit tamakkoa Jesusib tussarpeit, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk okpertuinarit.

37. Aipakaromangilak assianik Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo, Jakobusib nukkã.

38. Illiñiarvium angajokanget iglunganut itterame: aulaijaludlartut tækkoveit, keadlartullo nipliadlartullo.

39. Itterame okautiveit: Sõg aulaijaludlarluse keadlarkise? Niviarsiak una tokkungilak siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

40. Illunaita tava añitipeit, niviarsiam angutã, arngnãlo, illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut.

41. Niviarsiak aggangittigut tiguva okautivlugolo: Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkitit.

42. Tagvainak niviarsiak makkisarpok, arvertarlilarmelo: okkiokarpok arkangemit aggartunik. Illunatik tattamiuiadlarput angijomik.

43. Iñerterpeille angijomik, tamaña okautigekoñago iñungnut; okarlarmelo nerrititaukovlugo.

KAPITELEMIK VI.

Imñab kängagut Jesusib pissungninganik.

Tagvanget aularpok, iñungorvingminut pivlune, illiñiartingitalo mallikpæt.

2. Sabbate nelliutingmet, illiñiarvingme ajokertuilerpok. Uñuktut tussaramitsuk ajokertutingit tattaminiariveit, okarlutik: Nakit omapivagit tamakkoa? kañok una sillatutitautsiartok? kañorlo taimaitunik tattaminiarpartitsivlune?

3. Igluliorteungitok? Mariab erngninga? Jakoblo, Josesiblo, Judasiblo, Simoniblo kattangutigingilæt? Neijangillo illunatik uvaptingne-ingilet? Illunatik siñaungasautigivæt tava.

4. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuña-

kattingita illangitalo nakoringinersarivæt, assingiñit tamaiñit.

5. Tagvane tattamiiniarnartullijungnængilak (okpingimetta) illainangille kañimajut aggangminut aktorpeit, piungnĕrtilugillo.

6. Okpinginingit tattamiiniariva. Kingorngane arvertarpok iglugaseksoarne illunaitigut, ajokertuivlune.

7. Arkangemit aggartut kaikoveit, marrotidlugit aularkolerpeit, añernernut makkojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigiveit.

8. Okautilugillo, sumik neksarkoñagit ingerarlutik, ajaupiatuinarmik kissiane; ikpiãrsuliaratigo, kakkojaliaratiglo, kĕnaujaliaratiglo tapserutimingne:

9. Ittiggagusersimakovlugille; añoratsængnik marrungnik attorkoñagit,

10. Okautiveillo: Iglomut itterupse, taipsomanetsainaritse aularkãrase taipsomanget.

11. Illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: añititse tagvanget, ittikkapselo señerkarningit señĕjarsigik, nellojungnĕrutiksangiñut. Ahamerik okautivapse,

Sodomiblo Gomorablo pidlartaunikinersaujomärpuk erkartorvium uvloksangane, iglugaseksoarnit ukkonanget.

12. Ajokertuijartorput, imak okarlutik: assianik issumakaritse.

13. Añernerit idluitut uñuktut añitipeit, kañimajullo unuktut mingoarutiksamut mingoarpeit, iñulidlarlaitalo.

14. Tamattominga attañek Herodese tussaumalerame (Jesusib attinga illitarijaulermet) okarpok: Johañese Babtiterijok tokkungajuñit makkisimagame; tamaña pivlugo taimaitomik tattamiuiarnartullivok.

15. Illangita Eliase okautigivæt, illangitale nellautaijok okautigivæt, nellautaijotokaverngillonĕt illanget.

16. Herodesele tamattominga tussarame okarpok: Johañese niakoĕrilauktara taimna; tokkungajuñit makkipok.

17. (Iñuit) Herodesib tillilaukpeit, taipkonunga Johanese tigujaujartorkogamiuk, parngnanĕrsimavingmullo ittertitaukovà, Herodiase, nukkame Filippusib nullia pivlugo; tamna nullianikamiuk.

18. Herodese Johañesim okautilaungma-

go: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne.

19. Herodiasib Johañese tokkuniaromagalloaramiuk, ajorpale.

20. Johañese Herodesim illaragiva. nellunginamiuk idluartôvlune issumagiktorsôngmet: Tamaña pivlugo sapputiva, kakkutikulio nalekpa, tussaromadlarlaio.

21. Uvlorie Herodesim iñuvivinine nelliutingmet, tapsoma attañigaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonerset nerrimãrtimagit.

22. Herodiasib pañia itterpok, okigéserlarmelo: Tamaña Herodesib nerrekattingitalo kuviagivæt. Attañiub Herodesib niarsiak okautiva: issumangnik tuksiarviginga, piomajarnik pillitsomavagit.

23. Ama okautimariklugo okautiva: Sumik tuksiarvigigumga, illa pillitsomavagit, attañionima illanganiglonẽt.

24. Añivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johañesib Babtiteriub niakoanik.

25. Ittersãrivok attañermut, tuksiarlune

okarpok: Tagvainak tuñijaujomavunga Johañesib Babtiterijub niakoanik, pogutamut illimatillugo.

26. Attañek kiksalerčrpok: okautsinele okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, sullinane tuksiarkojomalungila.

27. Tuavilune kivgame illanget attañiub pijartorkova niakoa. Tapsoma parngnančrsimavingmut niakočrijartorpa:

28. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupa, niviärsiamut tuñilugo; niviarsiable arngnaminut pitipa.

29. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk: tikkilerput timinga illuvermut illijartorpæt.

30. Apostelit Jesusemut kattilerput; tapsomunga tamaita okautigiveit, tattaminiarnartitettik ajokertuititiglo.

31. Okautiveit: Kissipta iñukangitomut ailaumitta, merngočrserluselo. Tikkitut uttertullo unungmetta: nerrinermiglončt ajorsaramik.

32. Umiakotomut aularput iñokangitomut.

33. Allivaktut iñuit tækkoveit, uñuktullo

illitarivæt, akpangerlutik kutterorlutik mallikpæt illagĕklutik iglugaseksoarnit tamainit, ingiarlugolo tikkipæt.

34. Jesuse niugame, iñugaseksuit tækkogamigit: illapsugidlarpeit, saukettut mianerijikangitotun-ïngmetta. Uñuktunik okautilerpeit.

35. Uvloklilermet, illiniartingita tikkipæt, okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello;

36. Aularlit, mattoma erkât iglugaseksoangiñut iglugasenginullo, kakkojarsiniarijartorkovlugit; nerkiksakanginamik.

37. Jesusible kioveit, okautivlugit: illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik. Okautivæt: kakkojarsiniarijartortuksauvita, kĕnaujet 200 dit akkinginut, ukkoa nerkiksanginik?

38. Okautiveille: kapsinik kakkojakarkise tamâne? ullernĕrsijartoritse. Ullernaigilauramikit, okarput: tellimanik, aulasakængniglo marrungnik.

39. Ikterkolerpeit, nerrimârtotitut ivingnut kuñulingaituñut.

40. Tunulerĕkterdlutik tava ikterput ing-

migolivlutik, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marroërtordlutik tellimaujortullo.

41. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo ãrlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illiñiartiminut tuñivlugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit: taimaktauk aulasakængnik tuñitsivigiveit, illunainut avgorlugik.

42. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo.

43. Amiakungit kattilerpeit, amâksuit arkangemit aggartut tettædlugit, aulasakæglo illanginik.

44. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut.

45. Illiniartine erinigilerdlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, iñuit aularterkârtiñagit.

46. Iñuit aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune.

47. Unnulermet umiakotut imarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok.

48. Epunermik kappiaisungmetta, añore

aggormatsuk tækkogamigit: Unuab pigãrvietta sittamangane tikkilerpeit, im̃ab kangagut pissuklune.

49. Kangerniarkordlugit. Im̃ak pissuvigingmago tækkogamitsuk: mittilionasugivæt, nipliadlarlutik.

50. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavut. Tuavi okautilerpeit, okautivlugit: mañigoleritse uvangauvunga, erksiniarase.

51. Umiakotomut ikkimavigilerpeit, kassumivok tava, kuksalavlutiglo tattam̃iniadlarput angijomik.

52. Kakkojenik tattam̃iniarnartulingmet, sillatusinersaulaungilet, omættitik mangaidlarmetta.

53. Ikkaramik: Genezaremiut nuñanginut pivut, tavunga nuñaliput.

54. Umiakotomit niungmetta, iñuit illitarijarẽrpæt.

55. Akpangilerlutik nuñenut mattoma erkãnetuñut tamainut, kañimajut sinnigvingmingne nellajut pitilerpeit, neijugannt tussaumajamingnut.

56. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonẽt, iglugasengnullonẽt itteranget: kañimajeatik

illiveit niuvervingnut, tuksiarvigilugo, añeranget siña aktortaukovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut, illunatik piunguêrput.

KAPITELEMIK VII.

Iñuk nerkib sujuktingitanganik.

Farisæerille, aglanguiglo illissimajut illangit Jerusalemit pijut tikkipæt.

2. Illiñjartingita illangit takkoganikit kakkejartortut, ubvarsimanagit aggattik, idluaringileit.

3. Farisæerillo Judikullo illunatik nerringilet, aggattik ubvarsimatiñagit: angajokamik illusingit attordlugit piveit.

4. Niuvervingmit tikkitaranganik, nerringilet ubvaratik. Assingillo uñuktut imaitut illuseriveit, erngutsillo, iñertautillo, machaillo, pogutello, nerrimâvillo sujungaitilugit piveit.

5. Farisæerillo aglanguiglo illissimajut

appersorpæt: Sõg illiñiartivit mallingipattigik angajokarmik illusingit; sõg kakkojartorket aggangnut ubvarsimangituñut?

6. Kioveille okautivlugit: Illipse takkormortose, Jesaiasim okautigigalloarpâse, imak aglaksimangmet: Iñuit ukkoa kardlumingnut nertorpãnga, omættingitale ungasikpãnga;

7. Sullinatik kivgartorpãngale, iñuit ajokertusituinangit ajokertuitigigamikit.

8. Gudib perkojangit keñekpasse, iñuit illusekullungit malliklugit pivasse, kattello erngusiãrsuillo keblariksivlugit: uñuktut ii maitut attorpasse.

9. Ama okautiveit: Tagvale Gudib perkojangit issumagingitsainarpasse, illusekulluse malligomavlugit.

10. Mosese imak okartok: Atãtello anãnello nalekik; atãtaminullo anãnaminullo okarnerluktok, tokkoteksauvok.

11. Ajokertuivosele: Atãtaminut anãnaminullo okartok korbaniovok, imaipok: tunnergutiksauvok, pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingmut; imna ajungitulliarpok okarpose.

12. Kingorngane anguminut arngnãminullo ajungitulliartitsitailivose;

13. Taimak Gudim okausingit pijariakarungnẽrtipasse illusekulluse pivlugit, imailiutsainarapselo uñuktunik.

14. Iñuillo tamaita kaikoveit, okautivlugit: Tamapse naleksinga omamigissinglo.

15. Sunalonẽt iñub sillatãnit illuanut pijut, sujuktingilæt: tapsomangelle añijut iñuk sujuktipæt.

16. Tussajungnik siutelik tussarle.

17. Iñuille kemekkamigit iglomut pingmet, illiñiartingita appersorpæt mattominga adsigẽktomik.

18. Okautiveit: Illipsetauk sillatunekangilasse? sulle nellovissiuk? illunatik sillatãnit iñungmut pijut, sujuktingilæt?

19. Omættãnut pinginamik, netsangnulle pivut: tagvanget añititaulerput, nerkemik tamainik anititsigame.

20. Okarivok ama: Iñungmit añijub iñuk sujuktipa;

21. Kamanget, iñuit omættingiñit erkar-

sautekulluit añivut, assiniarnerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, iñuarnerlo,

22. Tiglingnerlo, tokoinerlo, nellangainerlo, nipporsainerlo, tigsanerlo, igligungnerlo, Gudemik mittautiksarnerlo, piujorinerlo, sillainerlo;

23. Tamakkoa illunatik illuanit añivut, innuglo sujuktipæt.

24. Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglomut itterdlune, iñuit angigutijomangmagit, terliartaujungnængilelle.

25. Arngnab tapsoma pañia añernerluktokulluk, tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiggangiñut pämangavigijartorpa.

26. (Grichit arngnanget Sirofenitsemiub) tuksiarvigiva, Satanase añititaukovlugo paningminit.

27. Jesusible okautiva: Kittorngaujut kägungnaikärlit: idluangilak kittorngaujut kakkojanginik aksärlugit kingminullo egilugit.

28. Kiovlune okautiva: Añaila Nalegak, taimaikalloarpok, kingmiärsuille nerrimavium

attãnetut nerrivut kittorngaujut karngãnerlukunginik.

29. Okautiva: okautsit tamaña pivlugo aularit; pañingnit añernekulluk añisimavok.

30. Iglominut pigame: Satanase añisimajok kingorarpa, pañinelo siñigvingme nellajok naipipa.

31. Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularame: Galilæam iñarbiet señianut pivok, iglugaseksuit tellimaujortut erkãnut.

32. Tussilãrtok okarnermiglo ajorsartok pitipæt tapsomunga, keñuvigivællo, aggangminut aktorkovlugo.

33. Iñuit akkornganit ingminut pitipa, aggañelo siutingnut illiveit, keselarmelo, okkanga aktorpa.

34. Killangmullo ãrlorpok añersaumilarmelo okautiva: Hefata, imaipok, angmalerit.

35. Siutik tagvainak angmarpak, okkangalo okartitauvok, okalilarmelo.

36. Iñerterpeit, tamaña okautaukoñago iñungnut. Tagva iñerteralloarmagit angijomik, anginersamigle okautigivæt.

37. Tattam̃iniarlutiglo okarput: tamaita idluartipeit; tussilãrtut tussartilugit, okarnermiglo ajorsartut okartipeit.

KAPITELEMIK VIII

4000 *dit tattam̃iniarnartomik nerrititauninginik.*

Uvlut tapkoa iñuit nerkiksakangitut uñuktut tagvanemetta; Jesusim illiñiartiñe kaikoveit, okautivlugit:

2. Iñuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnemetta;

3. Esitinagit aulartikupkit, perlidlaroarmetta angerarlutik apkome. Illangit ungasiktomit pingmetta.

4. Illiñiartingita kiovæt: Nakit kakkojarsiniarpita tamãne iñukangitome, ukkoa kagungnẽrutiksanginik?

5. Appersorpeit: kapsinik kakkojakarkise? kiovæt: arvengemit aggartunik.

6. Innugaseksuit ikterkoveit nuñamut. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut tigaveit, kujalivlune avgorpeit; illiñiartiminut tunnivlugit, iñuit ukkoninga nerritilugit: Iñungnut tava pitipeit.

7. Mingeritseniktauk ikkitunik pekarivut: tapkoa pivlugit kujaligivok, tuñijaukogivlugillo (iñungnut).

8. Nerrivut tava, kägungnërlutiglo: Amiakullo kattilerpeit, amäksuit arvengemit aggartut tættælugit illulerpeit.

9. Nerrilauktut 4000 diuvut; aularkolerpeit tava.

10. Tuavilune illiñiartiñe illagivlugit umiakotomut ikkivok, Dalmanutab erkänut pivlune.

11. Farisæerit tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt: nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

12. Añernermigut añersaumivlune, okarpok. Kinguvängukattigët ukkoa sõg nellunaikutak tækkojomavassuk? Ahamerik, okautivapse: kinguvängukattigët ukkoa nellunaikutamik tuñitsiviuniatsengilet.

13. Tava keiñekpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardlune uttimut.

14. Kakkojet neksangileit puigoramik: umiakotome attautsemik kakkojakarput.

15. Imak okautiveit: Nalegitse, Farisæerit Herodesiblo kakkojangita sĕrnautiksanget allarsiuk udsertorluselo.

16. Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut, kakkojamik neksanginapta.

17. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Sŏg siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse? sulle tukkisingilase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitunik?

18. Ĭsekartose, tækkunek ajorkise? Siutekartoselo, tussarnek ajorkise? erkainerlonĕt ajorpissiuk imna?

19. Kakkojet tellimet avgorapkit iñugaseksoarnut 5000 diuñut, amăksuit kapsit amiakovinernik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut.

20. Kakkojello arvengemit aggartut avgo-

rapkit iñugaseksoarnut 4000 diuñut, amãksuit kapsit, tættædlugit illulerpissigik amiakovinernik? Kiovæt: arvengemit aggartut.

21. Tava okautiveit: Sõgle tukkisingilasse?

22. Betsaidamut pivok: Tautungitok tapsomunga atipæt, aktorkovlugo tuksiarvigivæt.

23. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit avatãnut: ĩsik ketserarlugik, aggañgminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit?

24. Uidlune, okarpok: iñuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25. Ĩsik ama aktorivæk aggangminut, uikolermingmago: Ãkiksoivok tava, tamaita tautulerpeit.

26. Angerarkovalo, okarlune: Iglugasengnut itterniarnæk, iglugasengmiuniglončt taimak okautsiniarnak.

27. Jesuse tava ailerpok, illiñiartiñelo Zesariab Filippusim iglugaseksuita erkãnut. Ingeravlutik illiñiartiñe apperiveit okarlune:

Iñuit kañok okautigivãnga kinausugivlunga?

28. Kiovæt okarlutik: illangita Johañeseõsugivãtit Babtiterijok; illangitale Eliaseõsugivãtit; ama illangita nellautaijutokaverngit illanget okautigivãtit.

29. Appersorpeit ama: Illipsele, kinausugivissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit.

30. Iñerterpeit, unipkangojomanane innungnut.

31. Ajokertulerpeit imak: Iñum Erngninga ãniatitaulãrtok angajokaijenut ajokertuijorsoarnullo, aglangniglo illissimajuñut kissengortatõniartok, tokkotaulunelo, uvlut pingajuane omaromãrivok.

32. Angigunagillo tamattominga okarpok. Petrusib ingminut pitipa, iñerterlugo taimailerkonago.

33. Keviardlune, illiñiartiñe tækkonãrpeit, Petruse iñerterpa, okarlune: Tuñumnut pĩt Satanase; Gudib pingit issumaginginangne, iñuit pingit kisseta issumagilerangne.

34. Iñuit kaikoveit illiñiartiñelo, okautiv-

lugit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajukseñe (kappiaisutiksañelonĕt) nangmageksariva, malliklungalo.

35. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomărpok: iñoserminigle ivlersingitok uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, iñoniaromărpok.

36. Sillarsoarlonĕt tamăt iñub pigigalloaruniuk; tarngninele asseroleruniuk suksarivauk?

37. Sumiglonĕt iñuk tuñitigijungnarka, tarngnine ama piuliñiarlugo?

38. Uvamnigle okautsimniglo kangusuktok taipkonane assujut ajortulliartullo kinguvăngukattingiñe: tamnatauk Iñuım Ərngninget kangugijomărpa, tikkikune Atătame ănanauningane, Engelit ajungitut illagællugit.

KAPITELEMIK IX.

Kristusib ãnanausijauninganik.

Okautiveillo: Ahamerik, okautivapse, tap-
koa illangita mãnetut, tokko tukkisi-
niængilæt, Gudib nalegauninganik pitsartov-
lune aggertomik tækkokãratik.
2. Uvlut pingasujortulermetta, Petruse,
Jakobuselo, Johañeselo Jesusim illagiveit:
ingminullo pitilugit kakkamut kingikto-
mut, ãnanausijauvok sãngiñe tækkunãrtillu-
git.
3. Añorangit kaumaridlarlutik, kakkor-
sidlarpullo apputitut; kakkorsaijut nun-
nametut taimak kakkortigijomik sapper-
put.
4. Eliaselo Moseselo sakkerpuk tapko-
nunga, Jesuselo okarkattigẽkput.
5. Petruse Jesusemut okarpok: Rabbi,
(Ajokertuijok) tamane-ĩtsainarominarpok,
pingasunik iñiliorlerta, illingnut attautsemik,

Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6. Okautsine kausimangileit, koaksarnermut.

7. Nuvujab ullikpeit. Nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliktara, tamna naleksiuk.

8. Erinesuklutik keviaramik: assiauik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersăramik: Jesusim innerterpeit, tækkojettik okautigĕkoñago, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkărtiñago.

10. Okausek tamaña illumigivæt, ingmingnullo appersotivlutik: kanok tagva tokkungajuñit makkinek?

11. Appersolerpæt okarlutik: Sŏg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomărtomik?

12. Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok illa, tamaitalo idluarsivlugit; taimaktauk, sorlo aglaksimavok Iñum Erngninga angijomik kappiaisuktitaujomărpok nachogijaulunelo.

13. Okaupapsele: Eliase tikkisimavok, issumamingnullo pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok.

14. Illiñiartiñe tikkinamigit, iñugaseksuit tækkoveit, aglangniglo illissimajut illumaveit appersorniktut taipkoninga.

15. Iñuit illunatik tækkogamitsuk, kakkilãdlarput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16. Aglangnik illissimajut apperiveit: kannok appersornikise taipkoninga?

17. Inugaseksuit illangeta kiovlune okautiva: Ajokertuijok, ernera tamaunga ãpara illingnut, añernekullulik okajuitok,

18. Tigulerangago aulajartidlarpa koppoalidlalerpok, nerkolãrlarmelo perlilerpok: Illiñiartittit okautigalloarapkit añititaukovlugo ajorpæt.

19. Kiova okarlune: Tãta ukkoa okpingitut kinguvãngukattigẽt, kañok sivitutigijomik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigijomik keñuginiængilapse? kaitisiuk uvamnut.

20. Ãpæt tapsomunga. Añernerub okajuitub tækkogamiuk, tuavi aulajartidlarpa,

nuñamut orrovok, aksakärlarmelo koppoalidlalilarmelo.

21. Anguta (Jesusim) apperiva: kanga imailerka? Okarpok: kigliminit.

22. Uñuktuniglo orrutipa ikkomamullo, imãnullo, tokkonasuarlugo: ajungikungne, näpkigilertigut piulilutalo.

23. Jesusim okautiva: okperungnaruvit; okpertuñe ajornartokangilak, tamaitale ajungileit.

24. Tuavilune sorrusib tapsoma angutã niplialerpok, kugviornermut okarlune: okperpunga, nagliktok Nalegak, okpingilusimnit piulinga.

25. Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk, Jesusib takkogamigit; añernek ivsornartok iñerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussãngitorlo añernekulluk, okaupagit, añit omanget, kingorngagut itterungnẽrlutillo omunga.

26. Niplialerpok tava, aulajartidlarmilãlo añivok. Iñuk tamna tokkojutun-ĩlertok, unnuktullo tokkojok okautigivæt.

27. Jesusim aggangittigut tiguva, makkitilãlo, makkipok tava.

28. Iglomulle pingmet, illiñiartingita ingmikõrlutik appersorpæt: Sõg uvagut añitilugo ajorpittigo?

29. Kioveit: taimaitut (añernerit) añititaungilet, kissiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

30. Tagvanget aularamik, Galilæa apkotigivæt: iñuille kausimakojomangileit.

31. Illiñiartiñe ajokertorlugit, okautiveit: Iñum Erngninga pititaujomãrpok iñuit agganginut, taipkoa tokkotsomãrpæt; tokkoppatsuk, uvlut pingajuane makkitsomarivok.

32. Okautsille ukkoa nellojungnaingileit, appersorlugo ajorpæt.

33. Kapernaumut pigivok. Iglomelune apperiveit: Sumik illipsingnut okalaukkise ingeravluse?

34. Niplingilelle. Ingeravlutik ingmingnut okaramik, kinakkiak illatik angineröjomik?

35. Ingidlune, arkangemit aggartut kaikoveit, okautivlugit: Illase sivorliojomajok kinguvaromãrpok, illunatiglo kivgarijomãrpæt.

36. Nutarak tava akkornganut pitipa, kuñiklugolo okautiveit:

37. Imaitomik nutakkamik illelliortub attimne, illelliorivãnga; uvamnigle illelliortub, kissima illelliungilãnga,uvamnigle tilliklertok illelliorіva.

38. Johañesible okautilerpa okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne añernekullungnik añititsijok, malligatalo: iñerterpavulle mallingimattigut.

39. Jesusele okarpok: Iñerterasiuk: Tattamminiarnartitsijokangilak attimne, tuavilunelo terliakattarlunga.

40. Uvaptingnik akkerartungitub illagivãtigut.

41. Erngusiãrsungmik iñalingmik illipsingnik imertitsijok attimne, Kristusib pigingmasse: Ahamerik okautivapse, akkẽngartaunіængilak.

42. Uvamnullo okpertut ukkoarãrsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok. asserorterviub ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviogune, imarbingmullo egilugo.

43. Aggakpille asserorpattit, nakkarkit.

Illingnut ajunginersauvok, illakungõrlutit iñogutemut itteruvit: marrungnik aggakarnermit, ikkoñamut kañitsuitomut egitaunermit;

44. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkoñangello kañiniænginivok.

45. Ittikkavittauk asserorpattit, nakkarkit. Illingnut ajunginersauvok, tussiælutit iñogutemut itteruvit: iglugẽnik ittiggakarnermit, ãniatitsivingmut egitaunermit, ikkoñamut kañitsuitomut;

46. Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkoñangillo kañiniæninivok.

47. Ĩsivittauk asserorpattit, pẽruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĩsekarlutit Gudib nalegauninganut itteruvit: marrungnik ĩsekarnermit, ikkoñamullo kañitsuitomut egitaunermit;

48. Taingane kuglugianget tokkoñiængilak, ikkoñangillo kaminiænginivok.

49. Illunatik ikkoñamut tarretitaujomãrput, tuñijeksello illunatik tarriomut tarretitaudlarput.

50. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle pit-

sartuĉropet, sumut pitsartutitaujomârpa? Illipsingne tarriokarneritse, ullapirsautekarkattigĉkluselo illipsingnut.

KAPITELEMIK X.

Nulliarẽngnek avititsininganik.

Tagvanget ama aularivok: Judæab erkãnut pivlune, Jordanim igloanut. Iñuit ama innugiartorsõvlutik tikkimatsuk, ajokertorpeit illusine attorlugo.

2. Farisæerit tikkinamitsuk apperivæt, nulle angutib avilugo idluarkau? Ókaromarlugo.

3. Kiovlune okautiveit: Mosesib kañok perkovãse?

4. Okautivæt: Mosese aglakojijok aglangnik avitsitiksenik, avikovlugolo. (arngnak)

5. Jesusible kioveit: Omættisse mang-

aidlarmetta, aglaktok okautsemik tapsominga;

6. Kiglinganille Gudib angut attausek, arngnarlo attausek pingortipak;

7. Tamaña pivlugo angune arngnālo angutib keṁegomārpak, nulle ungagimava,

8. Taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk; marrojungnērlutik uvinigik attausiksauvuk;

9. Taimaitomik Gudib kattititæk, iñub avititeksaringila.

10. Iglome ama illiñiartingita mattominga apperingmatsuk;

11. Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa taipsoma;

12. Nulliablo uine keṁekkuniuk, assianiglo uiniklune, nulliarēngnek asseroriva taipsoma.

13. Nutakket ātipeit tapsomunga, agganginnut pattiktaukovlugit. Nutakkenigle ātsijut illiñiartingita suadlalerpeit.

14. Tamañale Jesusib tækkogamiuk id-

luaringila, okautivlugit: Nutakket uvamnut pilit, iñerterasigiglo: tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

15. Ahamerik, okaupapse: nutakkattut Gudib nalegauninganik pingitok, itterniængilak.

16. Erkilugillo, aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

17. Añingmet apkosinerlo attorlugo, iñub akpangerlune tikkipa, sẽrkortorvigællugo imak apperiva: Ajungitotit Ajokertuijok, kanoc̃tomik ajungitomik piñiartuksauvik, piomavlunga iñogutemik nungusuitomik?

18. Jesusible kiova: Sõg ajunginerarpinga? assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak.

19. Perkojet kausimagalloarpattit: Amgnarniarnak. Iñuarniarnæk. Tiglingniarnæk. Kigliluktomik okautiginiarnago aipait. Akkilc̃nerlunguiarnæk. Atãtello anãnello nalekik.

20. Kiovale okautivlugo: Ajokertuijok tamaita tamakkoa mallilaukpakka sorrusionimnit

21. Jesusible tækkusarpa, nægligilugolo

okautiva: attausek sulle pingilet; perkutit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujuñullo pilliutigilugit, killangme perkutiksariksiniarpotit tagva; mallingnialilărlungalo kiksarnikset nangmaguk.

22. Tamañale okausek tussaramiuk, kakkilădlarpok, kiksarlarmelo kemekpa: agluiname.

23. Jesusele keviarlune, illiñiartiñe okautiveit: Agluitok killaub nalegauninganut pilune sappernakasekpok?

24. Okausingille tamakkoa illiñiartingita kakkilărutigingmagit. Jesusim ama kioveit, okautivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok, perkutimingnik tettelingnut;

25. Ajornænginerovok, kamele, merkutim ĭsingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Kakkilărnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: kiname pilloridlarniarpa?

27. Jesusib tækkusarlugit, okautiveit: Iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak; ajornartut tamaita Gudim ajungileit.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kemmalaukpavut mallilarpillo.

29. Jesusib kioveit: Ahamerik, okaupapse: Inum iglune kemekuniuk, kattangutinelonĕt, angunelonĕt, arngnelonĕt, nullelonĕt, kittornganelonĕt, perorsĕvinelonĕt uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30. Ungnijakattartunik tellimertorlutik tamna mattomanelune pijomărivok iglunik, kattangutiniglo, anăneniglo, kittorngenniglo, perorsĕvianiglo, mane omigijaunermine, sillamelo tikkitsomărtome inogumik nungusuitomik pijomărpok.

31. Unuktulle sivorlĕt kingorliutsomărput, unuktullo kingorlĕt sivorliutsomărput.

32. Takpaunga Jerusalemut aivlutik, Jesuse sivorlerivæt: Kakkilădlarpulle, erksivlutiglo mallikpæt. Ingminut tapkoa arkaugemit aggartut ama pitinamigit; okautiveit, kanok pijauniarnerminik, okarlune:

33. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Inum Erngninga pititaujomărpok ăjokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajunut; taip-

koa tokkoteksautitsomārpæt, nellojuñullo tunniniarpæt.

34. Taipkoa mittautigijomārpæt, ipperartorlugo ketserarlugolo tokkotsomārpæt; uvlullo pingajuane omaromārivok.

35. Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusib erngnæk tikkipæk, okarlutik: Ajokertuijok perkojomagalloarpaptigik, pijomajaptingnik tunnitsiviojomavlunuk.

36. Apperivak: Uvamut kañok tuñitsiviojomavitik?

37. Kiovæk: perkogittiguk, aipara tallerpikpit tungāne, aiparalo saumikpit tungāne iksivakoluñuk, nalegauningne.

38. Jesusible kiovak: tuksiartatik nellovatik: Erngusiārsum iñanga iñigeksara, immerungnarpittiko, Babtitautiksaralo Babtitautiksarigalloarpittiko?

39. Kiovæk: ahaila, ajungikalloarpoguk. Jesusib okautivak: Erngusiārsum iñanga iñigeksara iñerniaralloarpattik, Babtitautiksamullo Babtitaujuksaugalloarpotik;

40. Tallerpingmale tungāne, saumingmalonēt tungāne iksivajomanek, uvamnut per-

kojeksaungilak illiptingnut, iksivakojaujut kissimik iksivajomārput.

41. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit Jakobuselo Johañeselo.

42. Jesusible kaikoveit, okautiniarlugit: Nunnam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sālaliksuit pitsartudlarput.

43. Illipsele taimailerniarase: angnerojomajok kivgarijomārpāse tamapse.

44. Illapselo attañiojomajub kivgartorvigijomarpāse.

45. Iñublo Erngninga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune, uñuktut piulijiksanganik.

46. Jerichomut pivut. Illiñiartiñe illagællugit, Jerichomit añingmet, iñugiartorsuit mallikpæt: Tautungitok apkotāne iksivajok, kennuvlune pivok, Bartimeusemik attelik, Timeusim erngninga.

47. Jesuse Nazaremiok kāngertok, tussaramiuk, niplialerpok okarlune: Jesuse Davidim Erngninga, napkiginga.

48. Uñuktut iñerterpæt nipangerkovlugo. Niplialualerporle: Davidim Erngninga napkiginga.

49. Jesuse nokkardlune, kaikokova. Tautungitok tava kaikovæt, okautivlugo: Nikkovilutit mañigolerit, kaikungmattit.

50. Añorane egipa, nikkovilarmelo Jesusemut pivok.

51. Jesusib apperiva: Kañok piomavit uvamut? Tautungitub kiova: Rabbi (Ajokertuijok) tautuleromavlunga.

52. Jesusim okantiva: Aularit okpernivit piulivätit. Tagvainak tautulerpok, mallikpalo apkome.

KAPITELEMIK XI.

Kristuse nergsutsub känganelune Jerusalemut aininganik.

Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut Betaniamullo oksuktagub kakkab señianut, Jesusib illiñiartingne marruk tillivak.

2. Okaudlugik: Aileritik iglugasengnut, nelliptingnetuñut. Ittituaruptik nochak pittuksimajok neñilărpatik, kănganut sulle iñungmik ingitokalaungitok; pitūdsărlugo tamaunga kaitisiuk:

3. Imaglo apperijauguptik: Sŏg imailivitiko? imak kiogitik: Nalekab attoromangmago; tava tamaunga perkolărpa.

4. Aularpuk, nocharlo neñivæk pittuksimajok itterviub señiet sillatăne, apkoserngub aviktarviane. Pittūdsărpæk.

5. Tagvanetut illangit okautivakit: Sŏg nochak pittudsărpitiko?

6. Okautiveille, Jesusim okausianik: neksartaukova tava.

7. Nochak tamna ătipæk Jesusemut, añoratik keñerloanut illivlugik, kănganut tava ingipok.

8. Uñuktut añoratsetik issivilerpeit apkotănut. Illangittauk napartut kĕsertutingit kiblorlugit pivut, apkotănut illiveit.

9. Sivorlĕllo, malliktingillo kagudlalerlutik okarput: Hosiana! Nalekam attingane tikkitok nakorijaule!

10. Atãtapta Davidib nalegauninga nakorijaule! Nalekam attingane tikkitok, Hosiana kotsingnerme!

11. Jesuse Jerusalemut itterpok, kattimavingmullò ittilarme; tamaita kem̃ergolerpeit, unulermello añivok Betaniamut, arkangemit aggartut illagællugit.

12. Uvlub aipangane, Betaniamit añigamik kãlerpok.

13. Napartok Feigeliksak kañitome merkolik tækkogamiuk: Nellipsarpa, paungakarasugællugo. Tikkinamiugle, merkutuinarnik tækkovok: Paungalervinga sulle nelliutingimet.

14. Jesusib okautiva: Mạttoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Illiñiartingita tamaña tussarpæt.

15. Jerusalemut pigamik: Jesuse kattimavingmut itterpok; pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut añitilerpeit; kẽnaujeñiglo tausẽjut ikpættingit, tingmitseñiglo niorvkotiggit iksivautangit orrotidlarpeit.

16. Kattimavikut perkutinik akkigarkongileit.

17. Ajokertuivlunelo, okautiveit: Aglaksimangilak: Igluga taijaujomãrtok tuksiarvingmik iñungnut illunainut? illipsele iñuarvigilauktasse.

18. Aglangnik illissimajut ajokertuijorsuillo tamaña tusaumaleramitsuk: issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilãlle, iñuit illunatik ajokertuiningit tattamiñiarivæt.

19. Uñungmet iglugaseksoarnit añivok.

20. Kaumingmet napartok imna Feigeliksak señerkuleramitsuk; pañertok tækkovæt, mimernarminut aglæt.

21. Petrusib erkaumagaminuk Jesusim okausinga, okautiva: Rabbi, (Ajokertuijok) ahak napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersãrnerpok.

22. Jesusib kiovlune okautiveit: Gudemut okperitse.

23. Ahamerik, okautivapse, kakkamut omanga imak okartokarpet: Kangattarit, iñarbingmullo nakkarit, omættimine iñertuinane, okperlune okarmet taimailivok; tuñitsiviolerlune okausingannt.

24. Taimak pivlugo okautivapse: Tamaita

tuksiutipsingnik tuksiartose, okperitse; pilărpasse tava.

25. Nængerluse tuksiarupse: assipsingnut namangikupse, issumagijungnĕrsigik; Atătapse killangmetub issumagijungnĕrkovlugit tam̄arnisse.

26. Assipse tam̄arningit issumagijungnĕromangikupsigik: Atătapsetauk killangmetub, issumagijungnĕrniatsengileit tam̄arnisse.

27. Jerusalemut ama utterivut. Kattimavingmut tikkingmet, ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut iñuillo angajokangit tikkilugo.

28. Appersorpæt: Kimit perkojauvit imailiorlutit? kialonĕt pitsartojomik mattominga tum̄itsivigivătit imailiokovlutit?

29. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga kiogissinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

30. Johañesib Babtisitinga killangmit piva, iñungnillonĕt? kiogissinga.

31. Erkarsalerput, ingmingnut iñak okarlutik: Killaugmit pijok okautiguptigo; okautijomavãtigut: Sõg okperilaungipissiuk?

32. Iñuugnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut. Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

33. Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit pingmangæt nellovavut. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

KAPITELEMIK XII.

Adsigẽktomik Perorsẽvingmik Weinelingmik.

Adsigẽktunik okautilerpeit, okarlune: Angut perorsẽvilliorpok weineliksamik, avata avaluliudlarlugo, paunget iptinget señaviksanganik señalaurame, nuvuguseksoarmiglo señagivok, perorsẽviksiortuñut attar-

tortaukogamiuk; nuñame assianut aularpok.

2. Paunget iñilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo.

3. Tapkoale tiguvæt, añaudlarlugo, neksartinagolo aulartipæt.

4. Ama kivgak assia tilligiva taipkonunga: tamna ujarkeñut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5. Ama kivgak assia tilligiva, tamnale tokkopæt: assingillo uñuktut, illangit ipperartorpeit, illangillo tokkolugit.

6. Sulle erngnetuakarpok, nægligijaminik; tamna kingorliotilerlugo tilligiva taipkonunga, okarlune: Erngnera illaragijomavæt.

7. Weinemigle perorseviksiortut ingmingnut okarput: Tagva kingomgusijuksak; atte tokkolaumilavut, kingomgujeksangit uvagut pigilerlugit.

8. Tigulugo tokkopæt, perorsēviublo sillatãnut egilugo.

9. Perorsēviub angajokanga, kañok tagva pijomãrka? Tikkitsomãrpok, perorsēviksior-

tut ukkoa tokkolugit, perorsẽviglo assingiñut attartortaukojomãrpa.

10. Aglait ukkoa attualaungilasse: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok;

11. Tagva Nalekab piñiarninga, tattaminiarnadlarpok ïsiptingnut.

12. Tigunasualerpæt, (iñuille erksigiveit;) mallugigamitsuk mattomunga adsigêktomut okautigingmagit: keñeklugo, tava aularput.

13. Farisæerillo Herodesib kivgangita illangit tilliveit tapsomunga, okausinganut uiveriniarlugo.

14. Tapkoa tikkinamitsuk, imak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartõjotit kausimavaptigit, iñuit sivõragingilettit, illunaita nelligigangue, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit; attañivaksoak tuñitsivigiluge tuñergatinik idluarka? tuñijijuksauvita tuñijijuksaungipitalonẽt?

15. Takkormorningit tukkisileramigit, okautiveit: Sõg uiveridlarkissinga? kẽnaujak kaisiuk tækkulago.

16. Kēnaujak sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga kialo aglangit kollāne? kiovæt: Attañivaksub.

17. Jesusib tava okautiveit: Attañivaksoarmut tuñissiuk attañivaksub piksanga; Gudemullo Gudib piksanga. Tattaminiarivæt tagva.

18. Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomik okartut; apperivællo okarlutik:

19. Ajokertuijok, Mosesim aglagvigivātigut: Angutim angajoa tokkopet, nulle, kittorngakangitok kemekpago, nullia tava nukkanget pijomārpa, angajugilauktane kinguvāksakarkovlugo.

20. Tagva nukkarēt arvengemit aggartutilauktut, angajuklek nullianilauktok; kittornginane tokkovok.

21. Tugliet nulliarilermigamiuk: tamnatauk tokkogivok kittorngingminane. Taimaktauk pingajueta pigiva.

22. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt; (kingorlerēklutik) kittornginekaratik. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

23. Makkitervingmele, makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut, nelliata nullianiktarijomărpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk.

24. Jesusib kiovlune okautiveit: taimaingilak, tam̃arpose aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusialonĕt.

25. Tokkungajuñit makkiterunik: nullianingniængilet uiningniængilello, Engelitut killangmetutun-ĭtsomăramik.

26. Tokkungajunik omaromărtunik, Mosesim aglangit attualaungilasse, napartut señiane Gudim okautilaungmago: Abrahab Gudigivănga, Isablo Gudigivănga, Jakoblo Gudigivănga.

27. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle Gudigivæt. Taimak pivlugo tam̃arpose angijomik.

28. Aglangnik illissimajut illanget tikkipa, ingmingnut appersotilaungmetta, tussaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tussaramiuk, appersorpa: Perkojeñit tamainit nelliet anginerova?

29. Jesusib kiova: perkojeñit tamainit ang-

inerojok imaipok, Ahak Israele, Nalegak Gudivut Gudetõvok.

30. Gudit Naleket nægliginik omættingnut
tamãnut, tarngningnullo tamãnut, issumang-
nullo tamaiñut, pitsartunernullo tamaiñut.
Tamna pijareakarnerõjok tamainit.

31. Aipangalo tapsotunak-ĭpok: Iñukat-
tit illiktut nægligillugo. Assianik angi-
nerõjomik perkojakangilak ukkonanget.

32. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajo-
kertuijok, ahamerik miksekartomik okarpotit,
Gude attausiõngmet, tapsoma assianik Gude-
kangimet.

33. Tamna nægligilugo omamut tamãnut,
issumamullo tamaiñut, tarngnemullo tamãnut,
pitsartunernullo tamaiñut, iñukattinelo ing-
mitut nægligilugo, tagva ajunginerõvok
tuñergutikseñit ikkoalajeksennillo tamaiñit.

34. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tus-
saramiuk, okautiva: Gudib nalegauninganut
kañilerpotit. Kingorngagut apperilugo sap-
perpæt.

35. Jesuse okarpok, kattimavingme ajo-
kertuivlune, apperiveit: Sõg aglangnik illis-

simajut, Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

36. Davide nangminek okarame, Añernermut ajunginermut: Nalegak Nalekamnut okarpok: Tallerpingma tungãnut ingitit, ningarijittit illerkãrtinagit ittikkavit tullerartangañut;

37. Nalekaminik Davidib taigamiuk; kannok erngnerivauk? iñugaseksuille tussaromadlarpæt.

38. Ajokertorpeit ama okautivlugit: Aglangnik illissimajunik mianeritsiaritse, annoratsenik angijortanik attoromajut, niuvervingmelo sallutitaujomavut.

39. Illiñiarvingme nerrimavingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut;

40. Uigarnerit pingit nungusãrpeit, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okarput; tamaña pivlugo pidlartaunersaujomãrput taipkoa.

41. Jesuse ingipok Gudim iklervinget akkianut: iñuit tækkunãrlugit, kẽnaujenik illijijut Gudim iklervinganut. Uñuktut agluitogaseit uñuktunik illijivut.

42. Uigarnektauk aglujok, kenaujãrsungnik marrungnik illijingmijok, hellertutïpuk.

43. Illiñiartiñe kaikovlugit, okautiveit: Ahamerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervinganut uñunersenik illijilaukpok, illijilauktuñit tamaiñit;

44. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput; unale aglujok perkutituaminik illijivok, iñogutiksaminik tamainik.

KAPITELEMIK XIII.

Kattimavik asserorомãrtok sivorngagut okautauninganik.

JEsuse kattimavingmit añingmet, illiñiartingita illanget okautiva: Ajokertuijok, tækkulaurit, ujarket tamakkoa kañok señamajut?

2. Jesusib kiovlune okautiva: tamakkoa

tamaita señamajorsuit tækkogalloarpigit? Ujarket ukkoa illunatik serkomitaujomărput, kallerĕktokarungnĕrlutik.

3. Orksuktalingme kakkame iksivangmet, kattimavium akkiane, Petrusiblo, Jakobusiblo, Johañesiblo, Andreasiblo kissiovlutik appersorpæt:

4. Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita pijomărkæt? Sunalo nellunaikutaksaujomărpa, tamakkoa illunatik nellautsilerpetta?

5. Jesusib kioveit, okalerlune: kamatitse uiverijaukoñase.

6. Uñuktut tikkitsomărmetta attera atterilugo okarlutik, Kristuseovunga, uñuktullo tamartiniarpeit.

7. Uñatadlartunik uñatadlartut nippersoanginiglonĕt tussarupse; erksiniarase, taimailiortokaromărmet. Nagatiksarle nellintingilak sulle.

8. Iñuit iñungnut assiningnut sorsulărniarput, attañionek attañionermut assiningnut. Nuñet suñatuinarne saijukpilugomărput, kăngnartorsoarmiglo erksinartomiglo pijoka-

ramărpok. Tamedsa kappianartok aularniksak.

9. Illipsele nangminipsingnik udsertoritse. Erkartorvingmingnut illiñiarvingmingnullo pititsomărpăse; ipperartordluselo, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ătitsomărpăse, uvanga pivlunga, erkartortautiksamingnut taimailioromărpăse.

10. Sivorngagut okautsit tussarnertut okautaujomărput iñungnut (sillarsoarmetunut) tamainut.

11. Aularutikpassele uñertotigiluse: sivõraniarase, kañoĕtomik sumiglonĕt okausiksakarmangapse, issumasimaniarase sivorngagut; tagvainak tuñergusiasse okauserissigik. Illipse okanginapse: Añernerle ajunginek okartõvok.

12. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomărpa, atătablo erngnine; kittorngaitalo angajokatik akkerartorvigijomărpeit tokkokovlugillo.

13. Iñuit illunatik omigidlaromărpăse, attera pivlugo. Issuanulle sokkosijuitok (okperlune) piulijaujomărpok.

14. Kappianartorle nungutsivik tækkogupsiuk, tamattominga nellautaijub Daniele okartok, iñigijeksaringitaminetok, (aglangnik ukkoninga attuarsijub kamagilerligit!) tava Judikut nuñanganetut kemalit kakkeñut.

15. Iglub kanganetok, akkarane iglomut, itterniaranelo iglominit sumik aiklerlune.

16. Perorsevingmetorlo: utterniarane añoratseñe pijartorlugit.

17. Kappianamegle singaijut imugaktullo tamaña nelliutikpet.

18. Tuksiaritsele kemaviksasse okiome pilerkoñago.

19. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomik: sillab pigiarninganit, taimanget Gudib iñuit pingortilaungmagit, tamaña tikkilugo; kingorngagullo taimak angitigijomik kappianartokarniænginivok.

20. Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliniængippagit, iñuk attauserlonet piulijauniatsengilak: Añerimajulle pivlugit, tapsoma añeri-

lauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkiglijaujomãrput.

21. Uvlut taipkoa nelliutikpetta okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanẽpok, ikkaneloñẽt; tamaña okperiniarasiuk;

22. Kristuseolutik okartut, nellautainarluktut sæglujut sakkeromãrput nellunaikutaksoarnik tattamiñiarnartunik pilutik: annerimajut aglæt tamartiñiarlugit, tamartitaujungnarpetta.

23. Illipsele kamatsiaritse. Ahak, makkoninga tamainik okautivapse nelliutekãrtiñagit.

24. Uvlut taipkoa kappianartut kingorngattigut, sekkeñerlo takkerlo kaumajungnẽromãrpuk.

25. Uvloritsello kattegomãrput killangmit, killaublo pitsartuningit aulataujomãrput.

26. Iñum Erngninga tava tækkojomavæt killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartudlarlune ãnanaudlartok.

27. Engeline tillitsomãrpeit: añerijangit

kattitilugit añorenit sittamanit nuñam issuanit killaub issuanut.

28. Napartome Feigeliksame adsigĕktomik illiñiaritse: Akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo: aujajaraklilermet kausimavose.

29. Taimaktauk iilipse, makkoa tamaita pijukset pilărniartut tækkogupsigik: kausimaniaritse kaglilermet.

30. Ahamerik, okaupapse: Kinguvăngukattigĕt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekărtinagit.

31. Killaglo nuñalo nungutsomărpuk: okautsikkale nungutsomăngilet.

32. Uvlomigle taipsominga, uvlublo nellunaikutaksanganiglonĕt kausimajokangilak: Engelillonĕt killangmetut, Erngnerublonĕt: Atătama kissime nellungila.

33. Pigăritse tuksiarluse: kakkugo nelliutinajarmanget nellogapsiuk.

34. Sorio angutib iglone keñekpa, nuñame assianut aulardlune: kivgeñe nalegangortilugit, tamaita tuñitsivigiveit sullijeksangiñik: itterviub udsertortinga okaupa, pigărkovlugo.

35. Taimaitomik pigaritse, (iglub attañerijanget tikkilervia nellogapsiuk, uñukullonēt, uñuak keterarpellonēt, angutaunek nipplilerpellonēt, uvlākullonēt.)

36. Tuavitomut tikkitaukoñase, siñiktilluse opingartaukoñase.

37. Illipsingnulle okarama, tamaiñut okarpunga: pigāritse.

KAPITELEMIK XIV.

Kristusib pititauninganik.

Uvlnk marruk nākpeñik añiviksiolārput, kakkojeñik sērnakangitunik nerrilutik nelliutingmet. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit pikabladlarkoñagit.

3. Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo;

arngnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik imaiingmik pivianartovaksoarmik; publaujak serkomipa, imanga niakoanut koviva.

4. Illangille añulerput, okailutik: Mingoarutiksak tamna sôg kovijaunerka?

5. Imek tamna pissiangogune akkekarajalauktok kĕnaujĕt 300 dit uñukejangiñut, aglujuñut tuñijeksenik. Okarnerlõtigivæt.

6. Jesusele okarpok: (Arngnak) una pinasiuk; sôg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivãnga.

7. Aglujunik illakatsainarapse; ajungitulliarvigijomagupsigik pituinariakarpose: uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

8. Ajugaringitaminik pivok: sivorngagut timiga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9. Ahamerik, okautivapse: Ukkoa okautsit tussarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiunut tamainut, okartokaromãrivok, kanoctomik (arngnab) tapsoma maña pingmanga, erkarlugo.

10. Judase Ischariote, arkangemit aggartut illanget, ajokertuijorsoarnut aivok, tapkonunga pititsomavlugo.

11. Tamaña tussaramitsuk: kuviaisulerput, kēnaujeniglo tuñitsivigijomavlugo okarput. (Taipkonunga) pitinasualerpa.

12. Sērnakangitunik kakkojartoramik, uvlome sivorlime, añiviksiorutiksak saugăr-suk tokkoniaramitsuk, illiñiartingita apperivæt: Nane ăkiksoriartorkovittigut añiviksio-rutiksamik saugărsungmik, nerriniartarnik?

13. Illiñiartingne marruk tillivak, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, iñuk angut părlărpattik iñertartok, tamna malliktiko.

14. Itterviet, iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovătit: Iglo nauk, nerriviksara añiviksiorutiksamik saugărsungmik illiñiartikka illagilugit?

15. Iñiksamik angijomik uñertotilărpătik, idluarsimajomik: tagvane piksaptingnik ăkiksoigitik.

16. Illiñiartuk aivuk, iglugaseksoarnut pivlutik: Okautilaungmagik naipipæk: añiviksiorutiksak saugărsuk ăkiksorpæk.

17. Uñulermet arkangemit aggartut illagivlugit tikkipok.

18. Nerrimăvingme iksivagamik nerritillu-

git, Jesuse okarpok: Ahamerik okaupapse, illapse nerrekattima pititsomărpănga.

19. Siarklileramik apperivæt nellekardlutik: uvangauniarpik? assialo: uvangauniarpik?

20. Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut mitsukterekattiga;

21. Iñum Erngninga pititaulărpok, sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñugle tamna kappianamek, Iñub Erngninganik pititsijok; innungmut tapsomunga ajunginersauvok erngniangõngikune.

22. Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tuñiva okarlune: Tigusiluse nerrititse; tagva timiga.

23. Erngusiărsuk tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tuniva: illunatik tapsomanget imerput.

24. Okautiveit: tagva auga, testamentităb aunga, tamna uñuktuñut kovijok;

25. Ahamerik okaupapse, (mattoma) kingorngagut imerogungnĕrpunga napartub weineliksab iptinganik, uvlok taimna nelliutitin-

nago, nutautillugo iññilerupko Gudib nalegauningane.

26. Nakudlartomik tuksiarutsit nãgamikit, aññivut orksuktalingmut kakkamut.

27. Jesusib okautiveit: Uññuak tamaña tamapse koasãngautigilãrpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok uññatadlarpara, saukello siamartidlarput.

28. Makkikumale, sivonapsingne Galilæamut aijomavunga.

29. Petrusible okautiva: Illunamasiatik koaksãngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30. Jesusib okautiva: Ahamerik, okaupagit, unnuak tamaña angutauneк niplerkãrtinago marroertorlune, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit.

31. Okarivok ama: Tokkokattigigupkillonẽt, missiarutigijomangilagit. Taimaktauk illunatik okarivut.

32. Iglorsoarmut avalluliorsimajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illiññiartiñe okautiveit: Tamaunga ingititse, tuksiarijartortillunga.

33. Petruselo, Jakobuselo, Johañeselo illagiveit; saijudaalerlune kappiaktoadlarpok.

34. Imak okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut: tagvanetitse pigãrluse.

35. Averngoartotõlerdlune, nuñame pãmangavok; tuksialarmelo, ajugakangipet nelliutok tamaña kãngerkovlugo.

36. Imak okarpok: Abba, Atãtaga, ajugakanginavit, erngusiãrsuk una pĕruk uvamnit; piomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

37. Siñiktut tikkinamigit, Petruse okautiva: Simone siñikpit? nellunaikutamik attautsemiglonĕt pigãrungnængilatit?

38. Pigãrluselo tuksiaritse, õktorlungnartomut pekkonase: Añernek piomagalloarpok, uvinigle sangĕpok.

39. Ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa attorlugit.

40. Ama uttermigame, siñiktut tikkiniveit; (ĭsingillo okumaimetta uerngarnermut,) kigusiksettiglo tapsomunga nellovlugit.

41. Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: Maña siñikluselo merngoĕrseromavise? Namaksivok tagva, nelliusimavok: Ahak, Innum Erngninga pititaulãrpok ajortulliartut agganginut.

42. Makkititse aularta; ahak, uvannik pititsiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo: Judase arkangemit aggartut illanget, tikkilerpok, innugiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit aglangniglo illissimajuñit, iñaillo angajokangiñit pijut.

44. Pititsiniartuble nellunaikutamik tunnitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilärtara taimnanvok, tigusiuk aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nellipsarpa, okarlune: Rabbi, Rabbi! kuniklugolo.

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, saviksoane amuva; ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, siutẽrpa.

48. Jesusible kiovlune, okautivæt: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, ajokertuivlunga, aktulaungilapsinga: Nellautaijulle aglangit nellautsekovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik keñekpæt, keñävlutiglo.

51. Iñuosuktuble mallikpa, sâtomik añoramik uvinerugub; iñuosuktulle tamna tiguvæt.

52. Uvinerunele ipperarpa, anorĕrdlune keñävok taipkonanget.

53. Jesuse ajokertuijorsoarkput pitipæt: tagvunga ajokertuijorsuit, angajokaijello, aglangnik illissimajut illunatik kattimavut.

54. Petrusible kingorngánit mallikpa, ajokertuijorsub iglorsoanganut pivlune; tagvane kivget iksivakattigællugit, ikkomamut kissakejartok.

55. Ajokertuijorsuit kiglissiniarviublo angajokangit illunatik patssitiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvängilelle.

56. Uñuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, okausingille adsigĕngilet.

57. Illangillo sæglovlutik patssiklertut sakkerput, okarlutik:

58. Tussalaukpavut, imak okartok; kattimavik aggangnut señamajok, asserortitsomavara, uvlune pingasune assianik señajomärpunga, aggangnut señamangitomik.

59. Sulle okausingit adsigĕngilet.

60. Ajokertuijorsoak akkornganit nikkovipok, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkoa pivlugit, patssidlarmattit?

61. Niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub erngninga?

62. Jesuse okarpok: Ahaila, uvangaujunga: Iñublo Erngninga tækkojomărpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungăne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63. Tava ajokertuijorsub añoratseñe alliktorpeit, okarlune: Okautsareakarungnĕrpogut.

64. Okarnerlungninga Gudemik tussarpasse; kañok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65. Illangita kĕtseralerpæt, kĕnangalo mattovlugo erksărpæt, okautivlugo: nellautalertigut. Kivgello kĕnanga tiglukpæt.

66. Petrusele Iglorsub illuet paklerkametillugo, ajokertuijorsub kivgangita illanget arngnab ittertub,

67. Petruse kissakejartok tækkogamiuk, tækkonălerpa okarlune: Igvittauk Jesuse Nazaremiok illagivet.

68. Missiarpok, okarlune: Illitaringilara, okausitillo nellogivakka. Pãmut aningmet, angutaunek niplerpok.

69. Arngnab ama tækkogamiuk, senianetunnut okalerivok: Tamna taipkoa illanget.

70. Missiarivok ama. Killamiojungnẽrmet, Petruse ama okautivæt tagvanetut: Ahamerik taipkoa illagivãtit; Galilæamiogavit, okausivit nellunailivãtit.

71. Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Inuk tamna okautigijasse illitaringilara.

72. Angutaunek aipanik niplerpok. Jesusib okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek marruertorlune niplerkãrtinago, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit. Tava keasilerpok.

KAPITELEMIK XV.

Kristusib kellersorsimatillugo Pilatusemut ãtauninganik.

Kaulermet errinasuklutik ajokertuijorsuillo angajokaijello, aglangniglo illissimajut, kiglissiniartullo illunatik ingmingnut okaramik, Jesuse kellersorlugo aularutivæt, Pilatusemut uñertorpæt.

2. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivãtit? Kiova, okautivlugo: Okartotit.

3. Ajokertuijorsuit angijomik patssidlarpæt.

4. Pilatusib ama okautiva: Ahak, angijomik passidlarmattit, kiungilatit?

5. Jesusele kiojungnĕrpok: taimaitomik Pilatuse aglæt tattam̃iniarpok.

6. Añiviksiolerangetta (Pilatuse) illusekarpok, iñuit pijomajanginik parngnanĕrsimavingmetut illanget (tokkoteksaugalloak) añitilugo.

7. Parngnanĕrsimadsaujokarpok, Barraba-

semik attelingmik, kippallijorsuit illagivlugit tigujaujomik, kippalijorsõvlutik innungmik tokkotsigamik.

8. Iñngaseksuit kaggudlarlutik tuksiarvigivæt, illutsiminik attorkovlugo.

9. Pilatusib okautiveit: Judikut attañinget añititaukovissiuk uvamnut?

10. Ajokertuijorsuit keñugivlugo tagvunga pitilauktanget, nellunginamigit.

11. Ajokertuijorsuit iñuit okautilerpeit Barrabasemik tuksiarkovlugit añitekovlugo.

12. Pilatusible ama kioveit okautivlugit: Judikut attañinganik taijasse, kañok illiortaukovissiuk uvamnut?

13. Kaggudlarivut ama (okarlutik) kikkiektoŕuk.

14. Pilatusib ama appersorpeit: Kanoĉtomik ajortullialauka? Niplialuarput: Kikkiektoruk.

15. Pilatusib tava iñuit satomakojomavlugit, Barrabase añitipa tapkonunga: Jesusele aklunatseñut issakajaukova uñertorlãlo kikkiektortaukovlugo señingajolingmut.

16. Sorsuktukselle Jesuse ãtipæt iglor-

soarmut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello tamaita tagvunga attautsemut kaikoveit:

17. Ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksenik kĕnariktunik kakkilautilingnik peraivut, niakoanullo illilugo.

18. Sallutilerdlugo, imak okarput: sallutitaujotit, Judikut attaninget.

19. Niakoagut anaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, ketserarlugo, sĕrkortorvigællugolo tuksiarvigivæt.

20. Mittautigijarĕramitsuk: ulliksoak aupaluktak pĕrpæt, nangminingaņik anorangi-nik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

21. Iñuk pãrtigivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsĕvingmit pijok, (Aleksandriblo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erksuktautipæt kikkiektortauviksanga.

22. Ãtipæt kakkamut Golgatamut, imaipok: niakoverngit ininget.

23. Weinemik mirralingmik (kassilinartomik) iñertigasuarpæt; pijomangilãle.

24. Kikkiektulauramitsuk: anorangit avikpeit, iñerautigivlugillo kia piksariniarmangagit.

25. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet kikkiektorpæt.

26. Kollãne aglaksimavok, kañok patssidlarmatsuk imak: Judikut attañinget.

27. Iñuartuk marruk kikkiektortaukattigællugik pivæk, aipa tallerpiet tungãnut, aipale saumiet tungãnut.

28. Okautsit aglaksimajut nellautsivut tagva, imak okartut: Ajortulliartut akkorngamut pititauvok.

29. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettamarlutik okarput: Koinængnalukpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama sennalugo uvlune pingasune.

30. Illingnik piulidlarit, señingajolingmit maña akkarit.

31. Taimaktauk ajokertuijorsuit mittautigivæt ingmingnut, aglangnik illissimajut illagællugit, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok;

32. Kristuseogune, Israelitit attañerikpatsuk, señingajolingmit maña akkarle tautuktilluta, okperkovlutalo. Kikkiektortaukattikitatauk mittautigivæk.

33. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaine târtorsõlerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

34. Uvlub nellunaikutanga arvengemit sittamalermetta, Jesuse nippekortõvlune okarpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sõg keñekpinga?

35. Tagvanetut illangita tamaña tussaramitsuk, okarput: Ahak, Eliase kaikova.

36. Illanget akpangerpok, nipperkut kassilinartomut mitsukpa, ajaupiamullo kappomitãrlugo, iñertipo, okarlune: Ovatsiaro, tækkunãrta, Eliasib akkartitsartorniarmangago.

37. Jesusele nippekortõvlune añernengerpok.

38. Kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pãnget uñunga aglæt tikkilune.

39. Kappitauble nellãne nængertub, tækkogamiuk, tarngnengertok taimaitemut nippersoarmut, okarpok: Akañerik angut tamna Gudim Erngneriva.

40. Tagvanetauk arngnet kanitomit tamakkoninga tækkonãrtut, tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakob mikkinersab, Josesiblo arngnæk, Salomelo.

41. Tapsominga malliksimajut Galilæametillugo, kivgartortullo; assingillo uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit.

42. Uñulermet, uvlok oppalungaijaiviõngmet, sabbatib tuglia,

43. Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo, Gudib nalegauninganik neriungmijok: tapsoma sapperane Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva.

44. Tokkojarẽrtok Pilatusib tussaramiuk, tattamĩniarpok: Kappitak kaikova, apperivlugo tokkokamẽrmanget?

45. Kappitangmit tussaumaleramĩuk, timinga tuñijaukova Josefemut.

46. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartorpa, uvineruksamik imuserlugo: illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomut; ujarasuksuk aksakãrtidlugo illuviub upkuanga perova.

47. Maria Magdalenable, Mariablo Josesim arngnæt, tækkonãrpæk, namut illijauniarmanget

KAPITELEMIK XVI.

Kristusib makkiterninganik.

Sabbate kãngermet: Maria Magdalena, Marialo Jakobusib arngnã, Salomelo tippigiksautisiniarput, mingoarijartoromavlugo.

2. Uvlome wochib sivorlerpãme uvlarãrsukut, illuvermut pivut, sekkeñek nuilermet.

3. Ingmingnut okarput: Ujarasuksuk illuviub upkuanganit kia aksakãrtiniarpauk?

4. Tækkogamitsuk, ujarasuksuk aksekãrtitavinek tækkovæt: angijovaksõngmet.

5. Illuvermut itteramik, angut iñuosuktok tallerpiet tungãne iksivajok tækkogamitsuk, angijortamik kakkortamik añoralik: erksilerput.

6. Tapsomale okautiveit: Erksiniarase; Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimajok keñertasse; makkisimavok, tamanẽngilak; tagvunga illilaukpæt, tækkoleritse;

7. Okarijartoritsele illiniartinginut, Petrusemullo, Galilæamut sivorlerilărpasse; tavane tækkojomărpasse, taimak okautilaungmasse.

8. Tuavilutik anivut, illuvek keměkpæt: saijudlarlutik erksivut, okangilellonĕt innungnut, erksidlaramik.

9. Jesusele uvlăkut makkiname, uvlome wochib sivorlerpăme: sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget anernekulluit arvengemit aggartut anitilaukpeit.

10. Tamna okarijartorpok illagilauktanginut, taipkoa kiksalarmiglo keajut.

11. Tapkoale omartok tussaramitsuk(Magdalenamullo) sakkertok, okperingilæt.

12. Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdlune, ingerartillugik nunamut.

13. Tapkoatauk illamingnut okarijartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14. Kingorngane arkangartut sakkerpeit, nerritillugit, okpingimetta suadlarpeit omættingillo mangaidlarmetta,tokkungajunit makkisimajomik tækkolauktut okperingimagit.

15. Okautiveit: Sillarsoarmut tamainut

ainiaritse, okautsinik tussarnertunik okautigissigik iñungnut tamainut.

16. Okpertok Babtitaujorlo, piulijaujomãrpok, okpingitorle erkartortaujomãrpok.

17. Tamakkoningale nellunaikutakaromãrput okpertut: Attimne añernekulluit añititsomãrpeit, nutãnut okarnut okaromãrput.

18. Kuglugiãngojartunik pẽjaijomãrput: Tokkonartomiglo imeralloarunik, sokkoserniængilet; kañimajut aggangmingnut pattiktorpattigik piungnẽromãrput.

19. Nalekab taimak okautilauramigit: takpaunga kangattartitauvok killangmut, Gudiblo tallerpiet tungãnut ingitsartorlarme.

20. Tapkoale tamaiñut okarijartorput; Nalekablo piñiarkattigiveit, okausingit okpernartipeit tattamiñiarnartuñut malliktuñut.

LUKASIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK 1.

Johannesib Baktiterijub innulerninganik Zachariase okautsaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik. Maria okautsaulerpok. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo Gudemik.

Unnuktut aglalaungnetta illutsinik uvaptingne,

2\. Innuk unipkautingnattigut tamakkoninga, nægmminek kiglinganit tautulauktut, kingornganilo okautsinnik kivgartolertut.

3\. Tamanna uvangataak ajungitsugivara, tamaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliktara Teofiluse aglalauarlugit.

4\. Kiglilingmik piokalaunertunnik tussarkovlutit, nellojungnerralloaravit.

5. Nuname Judæame Herodese attanniotillugo ajokertuijokarpok Abiab simmertangita illanganik, Zachariasemik attelingmik, taipsoma nullia Aronib panningita illanget Elisabetemik attelik.

6. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nalekablo perkojangit piomajangillo tamaita naletsiarpakit.

7. Kittornga kangituk, Elisabete kittorngisuiname, innutokaulerdlutik tamarmik.

8. Taipsomane Zachariasib simmēnine nelliutingmet, ajokertuijotitut asingititut pinniarame Gudemut.

9. Săkattab pitimmago ajokertuijub illusinginnut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut) itterlune tippigiktomik pujorame:

10. Innugaseksuit illunatik sillatanetut (iglub păngane) tuksiarlutik pujortillugo.

11. Nalekab Engelingita illanget tækkotipok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerpiet tungăne nængertok.

12. Tamna Zachariasib tækkogamiuk, kvaksalarmelo erksilerpok.

13. Engelible okautiva: Zachariase! erk-

sinæk tuksiarnitit tussartauvut: nulliet Elisabete erngnijomarpok erngniksarnik, taimna Johannesemik atseraromavet.

14. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, uñuktuttauk innuit kuviaisutigiomavæt iñulerpet.

15. Nalekamut angidlaromãrmet. Weinemik assiguiglonẽt imiksamik pitsartudlartomik imerniængilak anãname timinget illuanetilliugo, Annernermik ajunginermik illumigijaulãrpok.

16. Israelib kinguvangit unnuktut sãtitsomarpeit Gudemut Nalegangannut.

17. Nalekab sivorlerijomãrpa Eliasib annerningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sãtitsomãrpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomãrpeit idluartut illissimaningiñut, taimak Nalekamut innungnik oppalungẽrsimajuñik ãkigomavlugit.

18. Zachariasib Engele okautiva: Suna nellunail utaksarivigo? Itutlerama nulliaralo ningiungogivok.

19. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliovunga Gudib sãnganetsainartunga, tiilijau-

vunga okanterkovlutit, mattominga nellojungnĕrtitaukovlatit.

20. Abuk, okautsikka illingnut nellautsijut okperinginangne okarungnængilărpotit, okarnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuviksangetta uvluksanget nelliutitiñago.

21. Zachariase kattimavingme mullungmet, iñuit silliatănetut uttakkivæt tattaminiarlutik.

22. Añigame okaulugit ajorpeit mallugivæt tagva tekkojorællugo kattimavingme.

23. Piñiareksame sorĕrvinget nelliutingmet iglominut angerarpok.

24. Uvlulle taipkoa nănguetta, tapsoma nullia Elisabete singailerpok, takkenik tellimanik ĭjerartorkărdlune okarpok:

25. Taimak Nalekab pivănga, uvlut taipkonañe tækkunĭraminga, kangusunera uvamnit pĕrlugo iñungne.

26. Takkit arverningane Engele, Gabrielemik attelik, Gudib tilliva iglugasengnut Galilæametuñut, Nazaretemik attelingnut.

27. Uigasungnut angersimajomut Davidib kinguvangita illanganut, Josefemik attelingmut uigasuk Mariamik attekartok.

28. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitaularpillo! Nalekab neijorpătit, pillorinerŏvotit arngneñit tamaiñit!

29. Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalilarmelo: Kañok tagva sallutitauvik?

30. Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit.

31. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomărlutit, Jesusemik atseraromavet.

32. Tamna angidlaromărpok, kotsingnerub erngninganik taijaujomărpok. Gudib Nalekab tuñitsivigijomarpa angutæt Davidim iksivautanganik.

33. Jacob iglunganut attañiojomărpok issokarniængitomut, attannioninga issokarniængilak.

34. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanginama?

35. Engelib kiovlune okautiva: Añernerub ajunginerub kollangiaromărpătit, takpiksomalo pitsartuninget ulligomărpătit. Tamaña pivlugo ajunginek erngnijekset Gudim Erngninganik taijaujomărpok.

36. Ahak! Elisabettauk illet singaigivok erngnermik ningiutokaulerdlune, takkit arverningane, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt.

37. Gude sappernartissingimet.

38. Mariale okarpok: Attauk, Nalekab kivgarivãnga okaravit taimailerlanga, Engelib keṁekpa tava.

39. Uvlune taipkonañe Maria aulalerpok, aisarlune kakkeñut iglugasengnut Judæab nunnanganetunnut.

40. Zachariasim iglunganut itterdlune Elisabemut okarpok: ullapirsautekarit.

41. Mariab okausinga tamaña Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok, tagvainak Elisabete illummertaulerpok Añernermut ajunginermut.

42. Nipliadlarlune Mariamut okarpok: Pillorinerovotit arngnermit tamaiñit, timivit singainga pillorikivok.

43. Kañok okarpik, nalekama anananget tikkiṁanga?

44. Ahak: ullapirsautekarit okaravit tussarapkit, nutarak illumnetok kuviaisungnermut nerritoralerpok.

45. Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalekam okausingit illunatik nellautsilermetta.

46. Maria okarpok: Tarnguima Nalegak nakoridlarpa.

47. Gude Piulijiga añernerma kuviaisugvigiva.

48. Saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Ahak, mannamit innuit illunatik pillorineraromarpãnga.

49. Angijovaksoarmik pingmanga, ajuga kangitub, ajunginermiglo attiggub.

50. Nãpkininga nalektiminetsainarpok soraijunanne.

51. Sõngôgame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut.

52. Pitsartojersuit iksivautangamit orrutipeit, nellokotijorjut angijorortipeit.

53. Kâktut tunnitsivigiluarpeit piksangiñik, agluitulle aulartipeit sokkartingit.

54. Kisgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomut, nãpkininga erkaumavlugo.

55. Okaramie sivorliptingnut Abrahamut kinguvângimullo tamainnut.

56. Takket pingasut nãvlugit, Elisabete

Mariab neijoramiuk, angerarivok iglominut.

57. Elisabetib erngniviksane nelliutingmet, erngnermik erngnivok.

58. Nalekab năpkigingmago, nunnakattingita illangitalo tussaramitsnk, kuviaisukattigivæt.

59. Uvlut sittamaujortut năngmetta, kippilugo (nutarărsuk) tikkipæt, angutănut Zachariasemit atteritipæt.

60. Arngnæt kioveit okarlune: Naukagle, Johannese attekalerpok.

61. Okautivæt: illakangilatille taimaitomik attelingmik.

62. Anguta Zachariase nullorarpæt, kannoĕtomik atsererkojomavlugo?

63. Aglageksamik kaikojivok, aglaklune okarporlo: Johannese attinga. Illunatik tattaminialerput.

64. Tagvainàk Zachariasib kanninga okkangalo angmartitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa.

65. Nunnakattingit illunatik erksilerput, tamakkoa tamaita tussaumalerpeit kakkamiut illunatik Judæame.

66. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomârasugiviuk nutarârsuk una, Nalekam agganguinut neijormago?

67. Angutalo Zachariase Añernermut ajunginermut illumertaulerpok nellautsilertunnik okarlune imak:

68. Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gudinga! iñutitane tikkidlugit piulingmagit,

69. Piulijorsoarmik pitingmattigut kivgame Davidim iglungane:

70. Itsarsoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71. Piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita agganginnit,

72. Angajokavut nâpkigilugit, anganine ajungineк erkaumavlugo.

73. Abrahamut atâtaptingnut mikseckartomik okarame:

74. Piulijaukovluta kennugijipta agganginnit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksinata,

75. Ivsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut.

76. Igvit nutarak, taijaujomãrpotit kotsingnerub nellautaininganik; Nalekab sivorlerijomãrpãtit apkotiksanga ãkiksorkovlugo,

77. Innutitangit nellojungnẽrtilugit piulijiksamik, ajornermingnit issumangnerungnẽrtomik,

78. Gudipta omættinget nãpkininganut, tapsomanget nuijub kotsingnermit tikkipãtigut;

79. Kaumarsãrlugit tãrsiortut tokkublo tachalininganetut ittikkavut torartilugit apkomut ullapirsartauvionartomut.

80. Nutarãrsuk aglisilerpok, sangidlarlarmelo annerneme, iñukangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kinguvãnginut nelliutilerkãrtinnago.

KAPITELEMIK II.

Kristusim innulerninga Bethleheme, kippiningalo attingalo. Nutarãrsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetomut, Sakkijarningalo kattimavingme Jerusalemetome.

Taipsomane attañersub Augustusib attanniovingme iñuit tamaita aglaktaukoveit (attingit).

2. Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zireneuse attanniotillugo Siriame.

3. Illunatik iglugaseksoarmingnut aivut aglaktaukovlugit.

4. Josefetauk aularivok Galilæamit, iglugasengmit Nazaretemit, Judæamut Davidim iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut, Davidim iglunganit kinguvãnganillo pigame, aglaktaukovlugo.

5. Maria nullieksane aiparællugo, tamna singaijok.

6. Tagvanedlutik erngnisulerpok.

7. Erngniliaminik erngnivok. Imuserdlugolo añoravinermik, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik assianik.

8. Taipsoma erkane mianersijun-ïput, natẽrname nergsutitik avalulingmetut mianerivlugit pivut.

9. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinget kaumartidlarmagit erksidlalerput.

10. Engelible okautiveit: Erksinase! Ahak, kuvianartorsoarmik okautivapse sillarsoarmiunnut tamaiñut pilărniartomik:

11. Pivluse manna Piulijok, Nalegak Kristuse erngniangõngmet, Davidim iglugaseksoanginne.

12. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutarărsuk annoravinermik imusersimajok, Nersutillo nerchevianut illimajok naipilărpasse.

13. Tagvainak Engeleme killangmingaseksuin-ïtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14. Gude kõtsingnermetok nakoridlartaule! ullapirsautekarle nunname! Inungnelo kuvianartokarle!

15. Engelit tāipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okautiserkojanganik uvaptingnut!

16. Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarārsuk nergsutit nercheviane illimajok.

17. Tekkogamitsuk, okautigijartorpæt tamainut, Engelib okausingit unīpkautigiveit Nutarārsuk pivlugo.

18. Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattam̄iniariveit.

19. Mariable tussartane tamaita puigorungnængerlugit omamine erkarpeit.

20. Mianersijut utterivut, Gude nakorilugo kujagidlarpæt tussartattik tækkojattiglo pivlugit, taimak okautsaulauramik.

21. Uvlut sittamaujortolermetta, Nutarārsuk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngnāme timingit illuane-īlerkārtiñaga.

22. Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungailune, Mosesib perkojangit malliklugit; nu-

tarãrsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aitipæt, Nalekamut pititsomavlugo;

23. (Aglait pivlugit Nalekab perkojanginne: Angutiãrsuit kittorngengautit ananaminit sivorlerpæt annijut Nalekamut perkojomãrpeit;)

24. Tunnergotiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab perkojanginne aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik) piarkeñiglonc̃t marrungnik.

25. Ahak, taipsomane angut Jerusalem̃etok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluartok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguiniksanganik neriuklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva.

26. Annernermut ajunginermut nellojungnẽrtitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokãrtinnago.

27. Tamna Annernerum ajunginerub kajungertim̃ago, kattimavingmut pivok: Nutarãrsuk Jesuse angajokakita ãtim̃akko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutarãrsutik pivlugo,

28. Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune:

29. Nalegak, manna ullapirsarnartomut kivget angerarle, sorlo okalauktotit.

30. Isimmut piulijiksarekojet tækkogapko.

31. Tamna innit illunarsoatik kĕnangit sāngiune piarĕrtinangne sakkertilalo.

32. Kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, iñutitat illo Israelitit nakorijanget.

33. Nutarărsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnællo tattaminiarivakit.

34. Simeonib saimartipæk, arngnănullo Mariamut okarlune: Ahak, una orrojutiksaujomărpok, makkijutiksaujomarlarmelo unnuktuñut Israelib kinguvănginnut, nellunaikutaksaujomărlunelo akkerartugeksak.

35. (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomărpotit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartaukovlugit.

36. Arngnaktauk nellautaijok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanuelib pañia, Aserib kinguvăngita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukărdlune kingorngane.

37. Mannale uigarnio ok okkiungit ungnijakattartut sittamertorlutik, kattimaving-

metsainarame, tuksiarnermullo nerringiñermullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuello tamaita.

38. Tapsomatauk tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigillalo piulijiksamik uttakkijunnut tamaiñut Jerusalemetunnut.

39. Tamaita namaksigamikit Nalekab perkojangit pivlugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretemut.

40. Nutarärsuk aglissikpok pitsartudlarlunello añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gudib saimaninget neijoriva.

41. Angajokakit opernget tamaita Jerusalemut aivuk, añivium erkaumavia nelliutileranget.

42. Jesusib okkiungit arkangemit aggarlermetta illagællugo takpaunga Jerusalemut aivuk, illutsettik attordlugo.

43. Uvlut taipkoa nägamikit, angerarmennik, nukapiak Jesuse Jerusaleme nokarpok, Josefiblo arngnællo nellovæk.

44. Illagilauktamingnut illausugigamiko, uvlok attausek ingeraramik keñerijartorpæk, apperkotigællugolo illamingnullo illitarijamingnullo.

45. Nenninginamiko, ama Jerusalemmut utterkpuk kenneriardlugo.

46. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajokertuijorseit akkorngane, tapkoa naleklugillo apperiveit.

47. Nalektullo illunatik tattamminiarivæt sillatuningalo kigosingalo.

48. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnĭk, sŏg imailiorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo keñilaukpaptigit kiksarluñuk.

49. Jesusib kiovæk: Sŏg kennerpittinga? nellovitik, Attatama pingit piñiariakarapkit?

50. Kañorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51. Illagællugik tava taunnunga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingille makkoa tamaita arngæt omamine torkorpeit.

52. Jesusele sillatuterpalliadlarpok. okkiungillo uñuksivalliadlarlutik, saimalerpalliadlalarmelo Gudemelo iñunguele.

KAPITELEMIK III.

Johannese ajokertuilerpok. Jesusib Babtitauninga Jesusib Kristusib sivorlinginnik Arngnæt Mariam angajokanginnik.

Okkiut arkangemit teliimaulermetta, Attanersoak Tiberiuse Attanniotillugo;
Pontiuse Pilatuse attanniokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attanniongmet Galilæame; nukkâlo Fillippuse
nuñam illainangane attanniongmet; Itturæaine Trachonitisim erkāne; Lisaniaselo nunnam illainangane attañiōngmet Abileneme;
2. Hannaselo Kaifaselo ajokertuijorsutillugik. Johannese Zachariasim erngninga,
Gudit kaikova iñukangitomit.
3. Jordanim erkānut tamaiñut pivok ajokertuivlune Babtijũmik ajortunnit pejautiksamik.
4. Soilo nellautaijut aglangiñe aglaksimavok: Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim
okautigna ktanga okarane: Ajokertuijub nipinga innukangitome innak pivok: Nale-

kaın apkotiksanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

5. Korkut illunatik kipviartaujomärput, kakkello kakkärsuillo illunatik nakkiglijaujomärput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomärput, apkoserngillo mañetut manniksidlaraujomärput.

6. Uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piulijok Gudemit pijok tækkojomärpæt.

7. Innuit añivigingmatsuk Babtitaujomavlutik, Johannesib okautiveit: kuglugiängojartose! kia keñakoväse ningautsib pijomärtub?

8. Atte, kiglilingmik sägiarluse ablapsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atätagivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

9. Ullimaut napartub miñernanganeler-pok. Napartok nelliak ajungituñik paunggakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilugo.

10. Innuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita?

11. Kioveit okautivlugit: Marrungnik an-

noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo.

12. Zoelnerritauk tikkipæt Babtitanjomavlutik, apperivlugolo: Ajokertuijok kannok uvagut piñiarkita?

13. Kioveit: uñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta pinniarlugit.

14. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik; Uvagulle kannok piñiarkita? Okantiveit: Iñungnik akunaidlarniarase idluitulliaraselonĕt akkillertaunise namagissigik.

15. Innuille neriungmetta, illunatik omættimingne Johannese Kristuseosugingmatsuk;

16. Johañes-ib kioveit, tamaita okautivlugit: Uvanga iñermut Babtipapse, nutămik issumakarkovluse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok avamnit, nellovkotivungalo. Tapsoma itt ggagutingit singĕjarlugik. Tapsoma Babtitsomărpăse Annernermut ajunginermut ikkomamullo.

17. Tapsoma poagit tigumiarpa, kemătullivingme nettinga sannerомărpa, kakkojeksariktullo kemătullivingminut kattitsomărpeit; piungitulle ŏtsomărpeit ikkomamut kamitsuitomut.

18. Assinginullo unuktuñut okautsinnut innuit innerterpeit, okautivlugillo.

19. Herodesele Attangit settamat illanget, Johañesib suadlarmago nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlugit.

20. Tamakkoa tamaita illaveit mattominga Johannese parngnanērsimavingmut pitilugo.

21. Taipsomane innuit illunatik Babtitaungmetta, Jesusetauk Babtitaungmet tuksialarmelo, killak angmalerpok.

22. Annernek ajunginek (tingmiatut) taubetut akkartok, (Jesusib) kănganut pijok: nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Igvit Erngnerivagit nægliktara, tamna kuviagijara.

23. Jesusim okkiungit ungnijut tellimaujortullo pilermetta ajokertuilerlune piniarlerpok erngnionasugivælo Josefemut; Eli taipsoma erngninga.

24. Taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Jañab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga.

25. Taimna Mathatiasib erngnerilauktanga, taimna Amosib erngnerilauktanga, taimna Nahub erngnerilauktanga, taimna Eslib erngnerilauktanga, taimna Naugib erngnerilauktanga.

26. Taimna Matib erngnerilauktanga, taimna Matatiasib erngnerilauktanga, taimna Semeib erngnerilauktanga, taimna Josesib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

27. Taimna Johannab erngnerilauktanga, taimna Resab erngnerilauktanga, taimna Zorobabelib erngnerilauktanga, taimna Salatielib erngnerilauktanga, taimna Nerib erngnerilauktanga.

28. Taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Addib erngnerilauktanga, taimna Kosab erngnerilauktanga, taimna Elmodab erngnerilăuktanga, taimna Herrib erngnerilauktanga.

29. Taimna Jesob erngnerilauktanga, taimna Elieserib erngnerilauktanga, taimna Joreb erngnerilauktanga, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga.

30. Taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga.

31. Taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Matatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga.

32. Taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Boasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga.

33. Taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esrob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

34. Taimna Jakob erngnerilauktanga, taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abrahab erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga.

35. Taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga.

36. Taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Arfagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga.

37. Taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga.

38. Taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib õktortauninganik, sãlakarninganiglo.

Jesuse Añernermik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Añernerum aitipa iñukangitomut.

2. Uvlunik marrungnik ungnijãkattartut Satanasib õktorpa. Uvlullo taipkoa-ĩtillugit nerringilak, (uvlullo) taipkoa nãngmetta, kãlerpok kingorngagut.

3. Satanasible okautiva: Gudim Erngnerikpattit, ujarak una okautiuk kakkojarorlerkovlugo.

4. Jesusible kiova, okarlune: Aglait imaiput: Kakkojatuinak iñum iñotigingila, Gudible okausingit tamaita (iñotigiveit).

5. Satanasib aitipa kakkamut kingiktorsoarmut, sillarsum attañioningit tamaita tapsomunga attautsikut kemergojautipeit.

6. Okautivlugo: Makkoa attañioningit tamaita, ãnanauningillo illingnut tuñijoma-

vakka; uvamnut tuñijaungmetta, issumam-
niglo tuñivakka piomajamnut;

7. Maña tuksiarvigijomagumga, tamaita
piksariniartattit.

8. Jesusib kiovlune; okautiva: Satanase,
uvamnit aularit; aglaksimangmet: Gude
Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniar-
pet.

9. Jerusalemut aularutiva, âtiñalo kattima-
viub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim
Erngnerikpattit akkarit;

10. Aglaksimangmet: pivlutit Engeliñe
perkojomârpeit sapputilutit,

11. Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit a-
pôrkoñagit ujarkamut.

12. Jesusib kiova, okarlunelo: Okautsit
imaiput: Gude Naleket ôktorniarnago.

13. Satanasim ôktortiñe tamaita nâgamigit,
manakut kemekpa.

14. Jesuselo añernerub pitsartuninganut
ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkâne-
tut illunatik tussaumalerpæt.

15. Illiñiarvingiñelo ajokertuivok, iñuit
illunatik nakorivæt.

16. Nazaretemullo pivok, perorvingminut:

Illutsimitut sabbatteongmet illiniarvingmut itterpok, nikkoviname aglait attuaromangmagit.

17. Tuñitsivigivæt nellautaijum Jesaiasim aglanginik. Makpernmigit. ekaatsit ukkoa nellaupeit. imak aglaksimajut:

18. Nalekam añerninga kollimnepok, taimaitomik saimartipängat; tillilarmalo okautsit tussarnertut okautigêkovlugit aglujuñut, iñulikilerkovängalo serkomisimajunik omættelingnik: parnguanẽrsimavingnetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnẽrkovlugit ajorungnẽrkovlugillo.

19. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo.

20. Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit ingipok. Illiniarvingmetullo illunatik tækkunärpæt.

21. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnut nellautsijut tussarpasse.

22. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit añijut tattaminiari-

veit, okarlutik: Tamna Josefim erngneringila?

23. Okautiveillo: Illale mattominga okantijomărpapsinga: Iñulijok, illingnik piulidlarit; tattaiiniarnartunik angijunik tussalaukpogut Kapernaume? Taimailiorittauk tamane nunangne.

24. Okautiveit tagva: Ahañerik, okautivapse: Nellautaijok kujagingilat nunnakattingita.

25. Nellăgulle okautivapse: Israelittiñe uigarnerit uñulaukput Eliase iñotillugo, killak parngnanĕrsimatillugo okkiut pingasut, takkillo pingasujortut, kăkavaksoadlalaungmet nuñarsoarme illunane;

26. Tapkoale illainangnut uigarnermut Sareptamiomut Sidonib nuñanganetomut, Eliase tillijauvok.

27. Kallakartullo uñuktut Israelittiñe taipsomane Elisa nellautaijok iñotillugo, assianik kallagungnĕrsimajokangilak, Naeman Siriamiok kissime.

28. Illiniarvingmetut illunatik tamaña tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput.

29. Nikkovilutik, iglugaseksoarnit aĩitipæt, kakkam iglugaseksoakarvingetta nuvuklinganut aitidlugo, tagvanget ejukartitsoaravlugo.

30. Akkorngattigulle aularpok.

31. Kapernaumut pivok Galilæab iglugaseksoanganut, sabbateoleranget ajokertorlugit.

32. Ajokertutingit taipkoa tattaĩniniariveit, kimnadlartomik okarmet.

33. Tagvane iñuk illiñiarvingmetok Satanasemik makkojungnartomik idamiktok, tamna nipliadlarlune,

34. Okarpok: Illai uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? assetorijartorpaptigut; kinaujotit kausimagapkit, Gudim ajungineriṽtit.

35. Jesusible iñerterpa, okarlune: Okajuĉrit, omanget iñuugmit aĩit. Satanasib tava orrotipa akkorunganut, aĩilarmelo tapsomanget, akkoñarnagolo.

36. Illunamasiatik erksilerput, ingmingnut okarlutik: Suna una? Añernerit makkojungnartut sugartomullo pitsartojomulle okautingmagit, nalekpæt aĩilarmiglo.

37. Piñiarningit tussaumalerpeit nuñab tapsoma erkãnetut illunatik.

38. Nikkovilune illiñiarvingmit, (añivok) Simonib iglunganut pivok. Simonib sakkia (arngnak) kañimanartomut kañimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39. Tikkipa, kañimanartok iñerterpa, kañimanartub tava kemekpa. Tagvainak makkipok kivgartorlugit.

40. Sekkeñek nippimalermet: sunatuinarnik kañimasiggit pitipeit tapsomunga. Aggangminut tamaita pattikpeit, iñulivlugillo.

41. Satanasittauk uñuktuñit añivut, nipliadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Iñerterlugit okarkongileit; Kristuseõgame nellungimatsuk.

42. Kaulermet añivok, iñukangitomut aulardlune, iñuit keñerpæt, tikkinamitsuk, tagvanetilerpæt kemektaujomañatik.

43. Okautiveille: Iglugaseksoarne assiane okarinkarivungatauk okautsinik tussarnertunik, Gudib nalegauninganik; tamaña pivlugo tillijauvunga.

44. Galilæam illiñiarvingine ajokertuivok.

KAPITELEMIK V.

Tattamīniarnatomik mingeritsenik nulluar-niartunik.

Iñugiartorsuit nimniutimatsuk, Gudim o-kausingit tussaromavlugit; imab Gene-zaretib señianetok.

2. Umiakotuk marruk tækkovak señiane-tuk, mingeriarniartut niumavut nullutsettik erortorlugit:

3. Aipanganut, Simonib pinganut ikkima-game okautiva, imarbikparialakovlugo. Ing-idlune, iñuit ajokertorpeit umiakotomit.

4. Okālavlune sorērame; Simonemut o-karpok: Imarbikpalerit ittijomut, nullutsesse kivitissigik, mingeriarkovluse.

5. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertui-jok, uñuak nāvlugo pinasuaralloarpogut ang-ēnarlutalo; okautsille naleklugo nullutset kivitiniarpakka.

6. Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit, nulluangit alliktorlutik.

7. Umiakotomiut aipaitik kaikelerpeit, amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit umiakototik ussilerpakit puklivlugik.

8. Tamaña Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittigangiñut pämekterpok, okarlune: Nalegak keñenga, iñuvunga ajortolik.

9. Koaksarame, umiakattinelo illunatik, mingeritset uñuksigamikit pijerkattigeklutik;

10. Taimaktauk Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusim ernguæk. Simonib pinasuarkattik (koaksalerivuk). Jesuse Simonemut imak okarpok: Erksiniarnæk; mattoma kingorngane iñungnik piñärpotit.

11. Umiakototik nuñalitilugiglo, perkotitik tamaita keñekpakit, mallikkugolo.

12. Iglugaseksoangita illanganetillugo: Ahak, angut kallaktorsoak tagvanepok. Jesuse tækkoganiuk pämangavigivlugo, tuksiarvigiva, okarlune: Nalegak pijomaguvit, kallagungnaititsomavarma.

13. Aggane issaktipeit aktorlälo, okarlune: Pijomavunga, kallagungnerit. Tagvainak kallagungnërsärpok tava.

14. Iñerterpa okautivlugo: assingnut taimak okarniarnæk; ajokertuijomalle ainiarit, tækkotilutillo taipsomunga, tuñergotiksarlo Mosesib tañerkojanga tuñilugo, kallagungnêravit nellojungnêrkovlugit.

15. Anginersamigle tussaumajaulerpok, iñungaseksuit tussaromavlugo tikkipæt, iñulijaujomavlutiglo kañimalungnerningnit tapsomunga.

16. (Jesusele) kemecklugit iñukangitomut aivok, tuksiardlune.

17. Uvlut tapkoa illangane, ajokertuilerame; Farisæerit aglauguiglo illissimajut igtugasengnit tamaiñit, Galilæametuñit, Judæametuñillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksivangmetta. Nalekab pitsartuninga tapsomanget añivok, tamaita iñulivlugit.

18. Ahak, illangit ātsivut tumaksajomik aumittine nellajomik akigarpæt; tamnalo ittertinasuarpæt, sānganut illijomavlugo.

19. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut, iglub kanganut majoarput, angmajokut ningitipæt iñangavialo aglæt; (iñuit) akkornganut, Jesusib sānganut.

20. Okperusingit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Inuk, ajornitit issumagijaujungnĕrput.

21. Aglangnigle illissimajut Farisæerillo imak issumalerput, okarlutik: Kina una, okausekartok akkerartortunik Gudemut? kina ajortoĕrătsijok, Gude kissime?

22. Jesusib issumangit kausisâramigit, apperiveit: Kañok omættipsingne issumakarpise?

23. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijaujungnĕrput? imaglonĕt okaudlugo: Makkitit, arvertarlutillo?

24. Nellojungnĕrkovluselo, Inum Erngninga pitsartojokarpok nuname ajortoĕrotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Okaupagit makkitit, aumittititpikit, angerarlutillo.

25. Tautuktillugit makkisărpok, aumittinelo neksarlugit, igłominut angerarpok, Gudelo nakoridlarpa.

26. Illunatik tattam̄iniarput, Gudelo nakoridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarput: uvlome tattam̄iniarnartunik tækkolauktogut.

27. Mattoma kingorngane, añigame Zoelnere Levisemik attelik tækkova. tuñiorkai-

vingme iksivajok, tamna okautiva: mallinga.

28. Nikkovipok, tamaita kemeklugit malrikpa.

29. Levisib iglomine nerkikselliorpa uñukuñik. Nercheviugme iksivatillugo, Zoelnerillo assingillo uñuktut iksivakattigivæt nerrimävingme.

30. Aglangnik illisimajut Farisæerillo, illinniartingit avamudlarvigilerpeit, okautivlugit: Sôg Zoelnerillo ajortulliartullo, nerrekattigivissigik?

31. Jesusib kioveit, okautivlugit: Atsuilit ñulijikariakangilet, kañimajut kissimik;

32. Idluartut kaikojartulaungilakka ablapamik issumakarkovlugit, ajorniggille kisseta.

33. Okautivælle: Sôg Johañesim illiñiartingit uñuktuñik nerringipakket, tuksiarlarniglo uñuktunik, taimaktauk Farisæerit illiniartingit; illiniartittille agleratik nerrilutiglo imerpakpet?

34. Okautiveit: Nulliauiktomut tikkitut, iksak taipkoa neijortigitillugo, nerrititailiiutit ajorpesse;

35. Nelliutsomãrpok, uiksamik aksartaulãrput, tava agleromãrput nerriniaratiglo.

36. Adsigektunik okautiveit: Añoratokak illarniængilæt nutãmik illaksamik; nutãb allingmago nutaungitok, illartãrlo idluanginivok nutaungitomut.

37. Weinelo nutãk imerkautinut nutaungitunut imertutingilæt; weinib nutãb alliktoromangmagit imerkautit, weinelo kovituinaromãrpok, imerkautillo asserorlugit.

38. Weinemigle nutãmik imerkautiñut nutãnut imertutijeksauvok, tamarmik asserojuikattigẽkpuk.

39. Weinemik nutaungitomik imilauktok killanãngilak nutãmik; okarame, nutaungitok mamarnerõvok.

KAPITELEMIK VI.

Apostelit arkangemit aggartut Kristusib añerininganik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit, sabbateme sivorliub tugliane, illiniartingit singailingit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2. Farisæerille illangita okautiveit: Sõg imailiorpise, sabbateme pijeksaungitomik pigapse?

3. Jesusib kioveit, okautivlugit: Attuaaungilase, kañok Davide illiortok kãlerame, llañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet ækkojekset nerriveit, illaminullo tuñivlugit llangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerilugit perkojauvut.

5. Okautiveillo: Iñum Erngninga sabbaemuttauk nalegauvok.

6. Sabbateme assiane illiniarvingmut it-

terpok, ajokertuiniardlune. Iñuk tagvanetok, tapsoma aggangit tallerpĭt tokkungajut.

7. Aglangnik illissimajut Farisæerillo udsertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmangago: Patssitiksarsiorlutik tapsomunga.

8. Issumangit kausimagamigit, iñungmut tokkungajunik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit, tamaunga pĭt. Taimna nikkovilune tagvunga pingmet.

9. Jesusim okautiveit: Apperivapse, sabbateme sumik sulliñiarpita, ajungitomiglonĕt ajortomiglonĕt, iñuk piulilugolonĕt asserorlugolonĕt?

10. Keviardlune avaminetut tamaita tækkunărpeit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issaktikit. Taimailiorpok. Tagva aggangit ăkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

11. Tapkoale kĕvidlutik issumalulerput: okarkattigĕlerlutiglo kañok (Jesuse) piñiaromavlugo.

12. Uvlune tapkonane kakkamut majorarpok tuksiarijartordlune, uñuak năva Gudemut tuksiarlune.

13. Kaulermet, illiñiartiñe kaikoveit, tap-

kunanget arkangemit aggartut añeriveit, tapkoa tailerlugillo Apostelinik:

14. Tamedsa (attingit) Simon, Petrusemik taiva, nukkālo Andrease; Jakobuselo; Johañeselo; Filippuselo, Bartolomeuselo; Mattheuselo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib erngninga, Simonelo Zelotesemik attelik.

16. Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo Ischariote, pititsijomārtok (Jesusemik).

17. Taipkoa illagivlugit attersālerpok, naksam illanganut pivlune, illiñiartigaseit, innugiartorsuillo Judæab nuñanginetuñit tamaiñit, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo, imarbiub erkængnetuñit:

18. Tagvane kattimajut tussaromavlugo, iñulijaujomavlutiglo tapsomunga kañimanermingnit, añernernullo makkojungnartunnut kappiaisuktisimajut piungnērtitauvut.

19. Iñuit illunatik aktorasuarpæt; pitsartojok tapsomanget añingmet, tamaita piungnērtipeit.

20. Illiñiartiñe ĭsiminut tækkunālerpeit, imak okarlune: Pilloridlarpose aglujose. Gudib nalegauninga pigilerapsiuk.

21. Pilloridlarpose kăktose (Gudim idlnarninganut) illumertaujomarapse. Pilloridlarpose keajose, ĭjorpagomărapse.

22. Pilloridlarpose, iñuit omigikpasse, aviluselo, suadlarppasselo, attiselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Iñum Ernganga pivlugo.

23. Kuviaisugitse, okigĕseritse; akkiksasse angidlaromărmet killangme. Sivorlingitatauk taimaijioriveit nellautaijut.

24. Kiglermut, kappianamek agluitose: mañigorviojomĕrapse.

25. Kappianamek, pekalloartose: Kăgomarapse. Kappianamek illipse, tamattomanetilluse ĭjudlartose: keadlarluse uguadlaromărapse.

26. Kappianamek illipse, iñuit illunatik ănanămik okautigikpasse: taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautaijioluktut.

27. Uvangale okautivapse, illipse nalektose: omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut, ajungiviginiarsigik;

28. Illipsingnut okausiluktut, saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissigik.

29. Ullutsekut erksãrtauguvit, igloatauk mañilernnigiuk, ulliksoarniglo aksãrtauguvit, añoratsettauk pigilink.

30. Illingnit sumik tuksiartok, tuñitsivigiuk, perkutingniglo aksãrtauguvit, utterkoniængilet.

31. Iñuit kañoẽtomik piñiarkogupsigik illipsingnut; taimaktauk pigissigik.

32. Illipsingnut nægliktut kisseta nægligigupsigik: kañoẽtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk nægligijittik nægligiveit.

33. Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse: kannoẽtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk taimaitsainarivut.

34. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikupsigik: kañoẽtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk attartortisingmetta ajortulliartuñut, taimaikuarẽnik uttertitsiviokovlugit.

35. Tamaña pivlugo omigijisse nægling-niarsigik: pitsiarluselo, attarsiarkisititse uttertitsivioniarasuginasse: akkiksasse angidlaromãrpok tagva; kõtsingnerublo kittorngarijomãrpãse: tapsoma avagiveit kujalingitut ningaktullo.

36. Tamaña pivlugo nãpkingnigitse, sorlo Atãtase nãpkingniktotõvok.

37. Patsiklerniarase, patsijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomãngilasetauk. Issumagijungnẽritse, issumagijaujungnẽromãrposetauk.

38. Tuñijititse, tuñitsiviojomãrpose. Õktomik tættætomik, nakkittersimajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomik sãpsingnut tuñitsivigijomãrpãse. Õktutipsingnut, õktortaujomãrivose.

39. Okautsinik adsigẽktunik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotãgut tessiorajarpauk? Tamarmik kattangniængilæk ittersamut?

40. Illiñiartok ajokertortiminit anginerõngilak: namaksivorle, illiñiartok ajokertortimitun-ĩkune.

41. Kattanguvit ĩsinget sarmiktavininga sõg tækkoviuk, auvek ĩsingnetok mallugingilet?

42. Kañorlo kattangutit imak okautsomaviuk: Ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit ĩsingnit pẽromavara, auvek ĩsingnetok mallugingilet? Takkormortotit, auvek ĩsingnit

pĕrkâruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktaviningа pĕrasuarlugo piuk.

43. Napartok ajungitok, ajortunik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok, paungakarviojungnænginivok ajungitunik.

44. Napartut illunatik nellonængilet paungamingnit. Feigit pĕjarniængileit Dornenit, paungillonĕt weiniggit kattersorniænginiveit okpingnit kakkilautilingnit.

45. Inub ajungitub ajungitut sagvarpeit omame pinganit ajungitomit; iñubie ajortub ajortut sagvartipeit omame pinganit ajortomit. Omættim ulliþkittarninganik kanek okajŏngovok.

46. Sŏg Nalekamik, Nalekamik taivissinga, nalengnagillo okautsikka.

47. Uvamnut pijok, okautsikka tussarlugit naleklugillo: tapsoma adsigijanganik kausititsomavara:

48. Adsigiva. iñuk iglulliortok, tapsoma nuña ittersellioriugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Iñek kussilermet: iglo koggub sappivigiva, aulatinagolo: kairtomut tungalerame.

49. Tussartuble mallingitublo: adsigiva innuk, iglulliortok nuñamut tunganekarane; koggub akkingmidlarmago, tuavilune orrovok, iglo tamna angijomik asserudlarlugo.

KAPITELEMIK VII.

Uigarnerub erngninganik Kristusib makkititsininganik.

Okautsit tamakkoa, iñuit tussartillugit nāgamigit, Kapernaumut aivok.

2. Sorsuktukset kappitangeta kivganga erdligijanga, kañimajok tokkokaseklune.

3. Tamnale Jesusemik tusaumalerame: Judikut angajokangit tuksiarijartorkoveit, (Jesusemut) kivgane iñulijaujartorkovlugo.

4. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt, okarlutik: tamaña pijariakarpok.

5. Inukattivut nægliugmagit, illiñiarvikpullo señalaungmago.

6. Jesusib tavunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk, sorsuktukset kappitangeta illæñarijañe illangit okarijartorkoveit (Jesusemut) imak: Nalegak tagvungarasuarnæk; nellopkotivunga ittertitsaritset iglummut.

7. Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainermik; okarille okautsemut attautsemut, kivgara piungnailärpok.

8. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakarlarmalo sorsuktuksenik; illangenut okaruma: ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgamnullo, señalauruk una, señava tagva.

9. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tattamminiariva, keviarlune iñuit malliktiñe okautiveit: Okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvälaungitunga Israelittiñe.

10. Tillilauktangit iglunganut tikkinamik, kivgak kañimalulauktok piungnĕrtok tikkipæt.

11. Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe uñuktut iñugaseksuillo illagællugit.

12. Iglugaseit ittervinget tikkimago: ahak,

tokkojok akkigarlugo añipæt. Taimna arngnæt erngnetuariva uigarniolarmelo; iñugaseksuittauk illagivæt iglugasengnit.

13. Nalekable tækkogamiuk illapsugidlarpa okautivlugo: Arngnak, keanæk.

14. Iglervik tikkilugo aktorpa, tessiktut nokkarput. (Jesuse) okarpok: Nukakpiak, okaupagit, makkitit.

15. Tokkojok tagva makkipok okallilarmelo; arngnãmut tuñiva.

16. Illunatik erksilerput, Gude nakoridlarpæt, okarlutik: Nellautaijorsub tikkipãtigut, Gudiblo iñutitañe nellipsarpeit.

17. Okauserlo tamaña (Jesuse pivlugo) tussaumajaulerpok Judæame tamaine, erkanetunnelo nuñeñe tamaiñe.

18. Tamakkoa tamaita Johañesemut illinniartingita unipkariveit. Illiñiartingne marruk kaikovak,

19. Taipkoa Jesusemut tillivak, imak apperijaukovlugo: Tikkitsomãrnialaukpit, assigivãtillonẽt neriugijapta?

20. Angutik taipkoa (Jesuse) tikkinamikko okarpuk: Johañesib Babtiteriub tillivãtiguk

illingnut, imak apperijaukovlutit: Tikkitsomãrnialaukpit, assigivãtillonēt neriugijapta?

21. Taipsomane kañimajut ãniajullo unnuktorsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añitipeit, tautungitullo uñuktut tautuktidlugit.

22. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tussartaptinguiglo: Tautungitut tautulerput, tussiætut pissulerput, kalladlartullo piungnērput, tussilãrtut tussalerput, tokkungajut omarput, aglujullo okautsauvut okautsinik tussarnertunik.

23. Pilloridlarporlo sinaungalungitok uvamnik.

24. Johañesib tillijæk uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut Johañesemik, okarlune: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? iviksoak añorib aulatanga sunatuinarnut?

25. Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Iñuk añorãriktok? Ahak, añorãriktut ikligijamingnut iñuniartut, attañersuit iglungine-ĭtsõngovut.

26. Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautsitiksenik okartok) tæk-

kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

27. Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne ãkiksorkovlugo.

28. Ahamerik okautivapse, arngneñit erngniãngojokangilak, Johañesemit angnerojomik, Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerõvok taipsomanget.

29. Iñuillo nalektingita illunatik, Zoelnerilo Gude nakoridlarpæt, Babtitauniardlutiglo Johañesib Babtijutãnut.

30. Farisæerille aglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachogivæt ingmingnut, Babtitaujomañatiglo tapsomunga.

31. Nalegak okarpok: Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? kimiglonẽt adsekarpæt?

32. Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigẽseromangitosele; kiksanartomiglo okautilauralloarpapse, keajomañasele.

33. Johañase Babtiterijok tikkitok, kak-

kojartoranelo, weinemiglo imingimet, añernekullukartok okartose.

34. Iñum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo imilarmelo; okarpose: Ahak, innuk una nerrĕnartorsoak weinemiglo immĕnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illæñarijanget.

35. Gudible illissimajusia idluartitaujomărpok kittorngaminut tamaiñut.

36. Farisæerille illangeta iñapa nerrekattiknmaviugo. Farisæerim iglunganut ittepok, nerrimăvingmullo ingipok.

37. Ahak, arngnak tagvane iglugaseksoarnetok, ajortuliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrimăvingmut ingimet tussarame, erngusiărsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) iñalik tikkintiva,

38. Ittiggangitalo tuñuæñut pivok, kealarmelo; kugviminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita; ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39. Farisæerib nerrijartorkejinget tamaña tækkogamiuk, illumigut imak okalerpok: una neilautaijõgune, arngnak una aktortine kausimanajaralloarpa, ajortulliartorsõngmet.

40. Jesusib kiova, okautivlugo: Simone, okausiksakarpunga illingnut. Taimnale okarpok: Ajokertuijok, okarit.

41. (Jesusim imak okautiva:) Kẽnaujenik taungniartok marrungnik tam̃akkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kẽnaujenik 500 dinik, aipangale akkiliksakartok kẽnaujeñik 50 ginik.

42. Akkiksakalungimeñik, akkillerkojungnẽrpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavauk?

43. Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga, uñunersenik akkillerkojungnẽrtanget (nægliginersariva). Jesusible kiova: issumalorikpotit.

44. Arngnamullo sãdlune, Simonemut okarpok: Arngnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, im̃ermik ittikkama ubvautiksanganik tuñitsivigilaungilarma; unale ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit.

45. Igvit kuñilaungilarma; unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit.

46. Igvittauk niakora napartum orksuanik mingoænginivet; omale ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomut.

47. Tamaña pivlugo okaupagit: uñuktunik ajortoĕrotekarpok, angijomik næglilaurame; ikkitunigle ajortoĕrotekarpok mikkijomik nægliktok.

48. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnĕrput.

49. Nerrekattingit illumikut imak okalerput: Kina una, ajortuniktauk issumangnerungnĕrtitsijok?

50. Arngnamulle okarpok: Okperavit piulimavotit; ullapirsautekarlutillo aularit.

KAPITELEMIK VIII.

Adsigĕktomik karngãtitsijomik.

Kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuverviktigullo, okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautigivlugit, ipkoalo arkangemit aggartut neijori væt.

2. Arngnello illangit, piungnĕrtitangit

añernekuilungnit kañimalungnernillo, taimna Maria, Magdalenamik taijak, añernekullnĕrotitaujok arvengemit aggartunik.

3. Johañalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susañalo; assingillo unuktut, taipkoa perkotiningnit tuñitsivigivæt.

4. Iñugaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnit tamainit nellipsarmatsuk, mattominga adsigĕktomik okautiveit:

5. Karngătitsijok karngătitsijartorlune pijok perorsĕeksaminik, karngătitsitillugo, apkosinernut illangit kattekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub attănetut pukkumaluklugit piveit.

6. Illangillo kairtomut (ivsorluktomut) kattekput, nuileramik kuñulersarput, iptekanginamik.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkorngañut, okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñamut, nuilerput perorlutiglo, perorsĕeksakalerput, attunit 100 dinik. Taimak okarame, niplialerpok: Tussajungnik siutelik tussarle!

9. Illiñiartingitale apperivæt, okarlutik: adsigĕktok una kañok tukkilik?

10. Kioveit: Illipse tuñitsiviovose killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; assisele okautsauvut adsigĕktuñut, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugillo tussaratiglo.

11. Tamañale adsigĕktub tukkinga: Gudim okausingit perorsĕeksauvut.

12. Apkoserngub señianetut: taipkoa, tussartut; Satanasib tava okautsit pĕjarijartorpeit omættingiñit, okperkoñagit pilloridlartitaukoñagillo.

13. Kairtometut: taipkoa, okautsemik tussartut, kuviaisungnermut pijomadlarivæt; tamakkoale amăkanginamik, killamik okpileralloarput, kappianartokalerangelle sorĕrput.

14. Okpit kakkilautiggit akkorngañut kattektut: taipkoa, tussartut, agluitsomagamigle, nuñablo mattoma pinginik kajungerangamik, (okautsit) ippitipeit (illumingne) sullugaineĕrodlutiglo.

15. Ivsoriktomut pijut: taipkoa, okautsinik tussartut tukkekartilugillo, torkorlugillo

omamingne idluartome, sullugainerkartilugillo keññēlutik.

16. Neñergoak ikkitauniængilak kattaujab iksivautablonēt attãnut illilugo; neñergoable iñinganut illivæt, ittertuñut tækkojaukovlugo neñergoak.

17. Ĩjersimajokangilak sakkijaromãngitomik, angejijokaranelo tussaumajaujomãngitomik, kaumajomullo pitsengitomik.

18. Tamaña pivlugo tussartasse tussãtsiarissigik. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomãrpok; pekkangitorle aksartauniarpok pigerkortaminik.

19. Arngnætale kattangutingitalo nellipsaramitsuk, tungalãrlugo ajorpt iñungnut.

20. Illangita okautivæt: Anãnavit kattangutivillo kãnetut tækkojomavãtit.

21. Kiovlune okautiveit: Gudim okausinginik tussartut, mallikaugillo, anãnagivara kattangutigivakkalo.

22. Uvlut illangiñe, illiñiartiñe illagællugit umiakotomut ikkivok, okautivlugit: Immarbiub akkianut ikarta. Avalekput tava.

23. Umiartortillugit (Jesuse) sinilerpok. Ullajutseradlalerpok imarbingine, maggillo umiakotok ittibsuavlugo pivæt, nangiadlalarmiglo.

24. Tikkipæt tuppärdlugo okautivæt: Ajokertuijok, Ajokertuijok, umioniakodlalerpogut. Makkilune, anorelo maggillo inerterpak; sorërpuk tava ikoblialilarmelo.

25. Okautiveille: okpernisse nauk? Tapkoale erksidlarput, tattaminiarlarmiglo ingmingnut okarput: Kina una? Inertermagik anoriblo imarbiublo, nalekpak.

26. Umiakotokut ingeravut Gadarenerit erkãnut pivlutik, Galilæam akkianut.

27. Niungmet nunamut, angutib nellaupa iglugaseksoarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, anoramik attungilak; iglome kikkajuitok, illuverne kissiane.

28. Jesuse tækkogamiuk, nipliadlarpok, okarpok: Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erngninga? Tuksiarpagit kappiaisuktitaukonanga.

29. Anernek makkojungnartok anekungmago inungmit tapsomanget; akkunërtor-

soarmik kappiaisuktilaungmago. Kellersortaulaukpok kellaumgnjeñut, parngnanẽrsutinullo, kellersutille kiktoraveit, Satanasiblo aularutiva iñukangitomut.

30. Jesusib appersorpa, okarlune: Kinavit? Kiova: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit uñuktut pullamavigilaungmatsuk.

31. Tuksiarvigivæt, ittijomut aulartitaujomanatik.

32. Tagvane kuingẽngigaseksuin-ĭtut, kakkame nerrijut. Tuksiarvigivæt, tapkonunga pullarkojaujomavlutik Perkoveit.

33. Satanasit tava añivut iñungmit tapsomanget, kuingẽnginut pullavut; kuingẽngigaseksuit (kakkam) imnarsoanganit ijukadlarput, imãnut ippivlutik.

34. Mianersijut tamaña tækkogamitsuk, kemãvut, iglugaseksoarmiuñut iglugasengmiuñullo tamaña okautigijartorpæt.

35. Tækkojartoramitsuk tamaña; Jesuse tikkipæt, iñuglo satanaseẽrudsaujok naipipæt, añoratsiartok sillatõvlune iksivajok Jesusim ittiggangita sãngane tækkovæt; erksivlutiglo.

36. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, kañok satanasekalauktok piungnĕrpok.

37. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkãnetut tuksiarpæt, kemmektigijomavlugo; erksidlaramik. Umiakotomut tava ikkivlune utterpok.

38. Angutible satanasĕrudsaujub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok. Jesusible aularkova, okarlune:

39. Iglungnut angerarit, Gudib kanoĕtorsoarmik pingmattit okautigilugo. Aularpok iglugaseksoarne tamaiñe okalãlerpok, kannoĕtomik angijomik Jesusib pitimago.

40. Jesuse uttermet, iñuit illelliorpæt; illunatik uttakkigamitsuk.

41. Ahak, angut Jairusemik attelik, illinniarvium angajokanga, Jesusim ittiggangiñut pãmangajartorpok, tuksiarvigivlugo, iglominut itterkova.

42. Pañetuakarame, (taipsoma) okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tavunga (Jesuse) ingerartillugo, iñugaseksuit nimmiortidlarpæt.

43. Arngnak, okkiut arkangemit aggartut

aunãtsainartok; perkotiñe tamaita nungupeit ãniarsiutilingnut, sokkoserane piungnaingilak.

44. (Jesusib) añoranget siñagut ãktorijartorpa tuñuanit; tagvainak aunga kigikpok.

45. Jesuse okarpok: Kia ãktorpãnga? Illunatik missiarmetta, Petruse neijortingillo okarput: Ajokertuijok, iñuit tettidlalarpillo nimniortipãtit, igvit okarpotit: kia ãktorpanga?

46. Jesusele okarpok: Aktortauvunga; missigigapko, pitsartojok uvamnit añingmet.

47. Tamanale arngnab angigutigijungnenginamiuk, saijuklune pãmangavigijartorpa; nellãgullo okautiva, iñuit illunatik tussartillugit uñipkarpok, suna pivlugo aktulauramiuk, kañorlo piungnẽrsarame.

48. (Jesusim) okautiva: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnẽrtipãtit, ullapirsautekarlutillo aularit.

49. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget (kivgangita) illanget tikkipok, okautiva: Pañĩt tokkovok, Ajokertuijok pigiarkattarnago.

50. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okauti-
ra: Erksiniarnæk; okpituinarit, piulijaulãr-
ook tava.

51. Iglunganut itterame, assingit itter-
kongileit, Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo,
iiviarsiablo angutã arngnãlo, kisseta itterko-
reit.

52. Illunatigle keavnt, uggorivlugo. (Je-
suse) okarpok: Keanase: tokkungilak siñik-
porle.

53. Ĩjoridlarpæt, (niviarsiamik) tokkojo-
nik nellunginamik.

54. Tamaitale añitinamigit, aggangittigut
ignva, nipliarlune okarpok: Niviarsiak
makkitit.

55. Añerninget uttervigiva tagva, makki-
iãrlune. Nerrititaukova.

56. Angajokæk tattam̃iniadlarpuk. Iñer-
erpagle, tamaña okautigekonago iñungnut.

KAPITELEMIK IX.

Aposteliñe Kristusib tilliklerninganik.

Illiniartiñe arkangemit aggartut kaikoler-
peit: pitsartutilugillo, nalegautilaitalo
satanasiñut tamaiñut, kañimajullo iñulidlar-
kovlugit.
2. Okarijartorkoveit Gudib nalegauning-
anik, kañimajuniglo piungnĕrtitsekovlugit.
3. Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonĕt
neksarniarase, ajaupiamik, ikpiărsungniglo-
nĕt, kakkojeniglonĕt, kĕnaujeniglonĕt; año-
ratsængnik marrungnik attorniarasetauk.
4. Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakă-
rase tagvanget.
5. Illangita illellioromangippasse, añititse
tagvanget iglugaseksoarnit, ittikkapse señer-
karningit aglæt señĕjarsigik, nellojungnĕru-
tiksanginut.
6. Aularput tava, iglugaseittigut ingerar-

lutik okautsinik tussarnertunik okautiveit, kañimajullo iñulidlarpeit illunane.

7. (Jesusib) piñiarninginik Herodese, nunnam illainangane attañek tussaumalerpok; issumamigut issumajälerpok, Johañese tokkungajuñit makkisimajok, illangita okautigingmatsuk;

8. Illangitale Eliase tækkotitok okautigivæt; ama illangita, nellantaijotokaverngit illanget makkisimajok okautigivæt.

9. Herodese okarpok: Johañese niakoër tautilaukpara; taimmale kinanva, tussaumajara imaitomik? Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

10. Apostelit utteramik, tapsomunga okautigiveit tattamiñiarnartitettik. Ingminut tava pitilugit aularpok iñukangitomut, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkämut.

11. Inuille tussaramik, mallikpæt; kaikovlugit okautiveit Gudib nalegauninganik, iñulijaujariakartullo iñuliveit. Uvloklilermet,

12. Arkangemit aggartut tikkipæt, okautivlugo: Iñuit makkoa aularlit, mattoma erkät iglugaseksoangiñut, iglugasengiñullo,

siñiktarviksarsiorlutiglo nerkiksarsiniarkovlugit.

13. Okautiveille: Illipse nerkiksanginik tunnitsivigissigik. Kiovæt: Tellimainarnik kakkojakarpogut, aulasakængniglo marrungnik; iñugaseksuit ukkoa nerkiksanginik pissiniarijartortuksaugupta kissiane.

14. (Iñuit 5000 diongmetta) Illiñiartiminut okarpok: Ingilit tuñulerĕkterdlutik, ingmikordlutik 50 olutik, ama 50 okattarlutik.

15. Taimailiorput tava, illunatik ikterkoveit.

16. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo taipkoa tiguveit, killangmullo ãrlorpok, kujalivlune, avgorpeit illiniartiminut tunnivlugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit.

17. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo, amiakungillo kattersorpeit, amãksuit arkangemit aggartut tættællugit.

18. Kissimeolerlune tuksiarame, illiñiartingita kissimik neijormatsuk; apperiveit okarlune: Iñuit kinausugivãnga?

19. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañeseosugivãtit, Babtiterijok; illangitale Eliase-

osugivătit; illangitatauk nellautaijut iñuto-
kaverngit illanget makkisimajorivătit.

20. Ama appersorpeit: Illipsele kinausu-
givissinga? Petrusib kiova, okarlune: Gudib
Kristusingaōvotit.

21. Iñerterpeille, unipkangôjomanañe
iñungnut.

22. Okarivok: Iñum Erngninga ãniati-
taudlaromărj ok, angajokaijeñut ajokertuijor-
soarnullo, aglangniglo illissimajuñut kis-
serngortatōniardlune, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromărivok.

23. Tamaita okautiveit: uvamnik malli-
gomajok, issumaminik piniatsengilak, sen-
ningajuksane (koppiaisutiksaneloriet) uvlut
tamaita nangmageksariva, malliklungalo.

24. Iñoserminik ivlertsijok assiujijomăr-
pok; iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga
pivlunga, iñoniaromărpok.

25. Sillarsoarloñēt tamat pigigalloaruniuk,
ingminik assiujigune asserortitsigunelonēt,
suksarivauk?

26. Uvamnigle okautsimniglo kangusuk-
tok, tamnatauk Iñum Ernguinga kangugijo-

mârpa, tikkikune ãnanaunermine, Atãtamelo, Engelillo ãnanauningañe.

27. Ahañerik okautivapse: tapkoa illangita mãnetut tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik tækkokãratik.

28. Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Johañeselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiarijartorpok.

29. Tuksiartillugo, kẽnanget tautua ablapsaulerpok, añorãngalo kakkorsidlarlune keblariktorsõlerpok.

30. Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo Eliaselo.

31. Ãnanavaksõvlutik sakkerpuk, okâlavlutik, (Jesusemik) tokkojomãrtomik Jerusaleme.

32. Petrusele illanelo uerngarnermut siñilerput. Tuppakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señianetuk.

33. Tapkoa keñengmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamãne-ĩtsainarominarpok, pingasunik iñiliorta, illing-

nut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okautsine kausimangileit.

34. Taimak okartillugo, nuvujab ullikpeit, koaksarput nuvujab ullingmagit.

35. Nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera, nægliktara, tamna naleksiuk.

36. Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerput okaratik tækkojamingnik, uvlune taipkonane.

37. Uvlub aipangane, kakkamit attersãrmetta, iñugaseksuit pãrpeit.

38. Ahak, angut iñuit akkornganit niplialerpok, okarlune: Ajokertuijok, tuksiarpagit, erngnera kem̃ergolauruk, erngnetuarigapko.

39. Ahak, añernerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago koppoalidlarpakpok, aulajartidlalaurangamiuk, keta kem̃elerpakpa.

40. Illiñiartitit tuksialaukpakka añititaukovlugo, ajorpæt.

41. Jesusib kiova, okarlune: Tata! uk-

koa okpingitut mumiksimajut kinguvãngu-
kattigẽt, kañok sivitutigijomik neijorniar-
papse, keñuginiaraselo ? Ernerit kailau-
ruk.

42. Tikkilermago, Satanasib aulajartidlar-
lugo akserotitidlarpa. Añernek ivsornartok
Jesusib iñerterpa, sorusek piungnĕrtinamiuk
angutãnut tuñigiva.

43. Gudib pitsartudlarninga tattamĩniari-
væt. Illunatik tattamĩniarmetta (Jesusib)
tattammniniarnartulliangit tamaita pivlugit,
illinniartiminut okarpok:

44. Okautsit ukkoa tussajasse omamiuta-
rissigik, Iñum Ernguinga pititaujomãrpok
iñuit agganginut.

45. Okautsille ukkoa nellojungnæingileit,
nellovlugillo tukkekartingileit, appersorlu-
golo ajorpæt okautsinik tamakkoninga.

46. Issumajalerpullo, kinakiak illatik ang-
inerojomik.

47. Omættingita erkainingit Jesusib kau-
sileramigit, nutarak señiminut pitipa,

48. Okautivlugit: Ominga nutakkamik
illelliortub attimne, illelliorivãnga; uvam-
nigle illelliortub, illellioriva uvamnik tillik-

lertok. Illipsingne tamapsingne mingnerojok, angijojomārpok.

49. Johañesib kiova, okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne satanasinik añititsijok; iñerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50. Jesusible okautiva: iñerterasiuk; uvaptingnik akkerartungitum, illagivātigut.

51. Kangattartauviksane nelliutilermet, kajusimalerpok Jerusalemut aijomavlune.

52. Sivorlikseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglugasengnut siñiktarviksarsioriarpæt.

53. Taipkoale siñiktarkojomangilæt, Jerusalemut ingeralermet.

54. Illiñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamaña tussaramiko, okarpuk: Nalegak, piomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungukovlugit.

55. Jesusible keviardlugik iñerterpak, okarlune: Añernerub nelliakita kittorngaringmattik kausimangilatik?

56. Iñum Erngninget asserorijartungileit iñuit tarngningit, piulijartorpeille.

57. Iglugasengnut assinginut aivut. Ingeravlutik, illanget okautiva: Malligomavagit aiviksarnut tamainut.

58. Jesusible okautiva: Terrianitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut ublokarivut; Inuble Erngninga nangminerminik inangaviksakangilarlonët.

59. Assianulle okarpok: Mallinga. Tapsoma kiova: Nalegak, aikārlaulanga atātaga illuverlugo.

60. Jesusible okautiva: Tokkungajut tokkungatittik illuverijartorlittigik; igville Gudib nalegauninganik okariartorit.

61. Assiatauk okarivok: Nalegak, malligomavagit; sivorlermik perkoginga, iglominkattikka sorērutiksamik okautijartorkovlugit.

62. Jesusible kiova: Aggangminut tigusijok seňajeksaminik, keviarlunelo, idluangilak Gudib nalegauninganut.

KAPITELEMIK X.

Illiniartingit 70. nik aulartipeit.

Mattoma kingorngane Nalekab illiñiartingit assingit 70. nik añeriveit, marroterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut, muñenullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit;

2. Okautivlugit: Kattersivik angidlaralloarpok, kattersijulle ikkidlarput; taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksenik tilliklerkovlugo kattersivinganut.

3. Aileritse; ahak, sauketut tillivapse amarkut akkornganut.

4. Pokarase, ikpiarsulijaraselo, ittiggagusijaraselo; iñungniglo sallutitsiniarase ingeralluse.

5. Iglomut itteraigupse, imak okaritse Iglo una ullapirsautekarle.

6. Tagvane ullapirsautekaromajomik iñukarpet, okausisse ullapirsautelik taipsomane-

tuaromãrpok: imaitokangipelle, ullapirsautipse uttervigiomãrivãse.

7. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkiksanginik nerriluselo imeritse. Señajok akkilleriakarmet. Nukterniarase igluñut tamaiñut.

8. Iglugaseksoarnut pigupse, illelliorpasse; nerrititse tagvane nerkiksanginik.

9. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsigik, okautigissigiglo: Gudib nalegauninget palliuvigivãse.

10. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliungipasse; iglut akkorngattigut añititse, okarluselo:

11. Sangit aglæt, pẽjarpavut illipsingnut, iglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptingnut; nellutsengilasele, Gudib nalegauninget palliuvigimalaukpãse.

12. Okaupapse: Sodomamiut uvlut nagatiksangane pidlartaunikinersaujomãrput iglugaseksoarnit makkonanget.

13. Kappianamek, Korazin! Kappianamek, Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo taimak angitigijunik tattaminiarnartitsiguma, sorlo illipsingne; itsak kakkialernermut põk-

satuinarnik añorakamerajalaungitut, arsameniarlutik.

14. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinerjomãrput, illipsingnit.

15. Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomärpotit.

16. Illipsingnik tussartub, tussarivänga; illipsingniglo nachojub, nachogivänga; uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvamnik.

17. Ipkoa illiñiartut 70. git kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, añernekullu-illo aglæt nalekpätigut akkit pivlugo.

18. Okautiveit: Satanase tækkogalloarpara kattektok killangmit, sorlo kaumalak.

19. Ahak, pitsartutilaukpapse, kuglugiâluit kësuktut, Scorpionillo tokkonartoggit tullerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuningaullo tamaiñut nalegautipapse; suniatsengilãselo.

20. Añernerille idluiluktut nalengmasse. kuviaisutiginasiuk: Makkoale kuviaisutigi-

nersarissigik attisse aglaksimangmetta kil-
langme.

21. Taipsomane Jesuse añernermigut ku-
viaisukpok, okarlune: Atătak, killaublo nuña-
blo nalegangæk nakorivagit, tamaña illissi-
majuñut sillatojuñullo angigutsutigigangne,
nuttakkatitun-ĭtuñut nellojungnertijutigig-
angne; ahamerik, Atătak, taimak săngne id-
luarijet.

22. Tamaita Atătama tuñiveit uvamnut.
Erngnermik kimik kausimajokangilak, Ată-
tab kissime kausimava, Atătamiglonĕt kimik
kausimajokangilak, Erngnerub kissime,
Erngnerublo nellojungnĕrtitsomajangita nel-
lunginivæt.

23. Illiñiartiñe săbvigællugit okarpok:
Pilloridlarput ĭsit, tautuktut tautuktapsing-
nik.

24. Okautivapse: Nellautaijut uñuktut
attanniojullo tautuktapsingnik tækkojoma-
laurivut, tækkonagolo; tussartapsingnik tus-
saromalaurivut, tussarnagolo.

25. Ahak, aglangnik illissimajok nikovi-
pok, ŏktorlugo okarlune: Ajokertuijok, su-
mik pinniarlunga iñogutemik nungusuitomik
kingormgusilunga?

26. Jesusible kiova: Perkojeñe kañok aglaksimava? kañorlo attuarpigit?

27. Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, Omættingnut tamãnut, tarngningnullo tamãnut, pitsartunernullo tamainut, issumangnullo tamaiñut; iñukattillo illiktut nægligijeksarivet.

28. Jesusible kiova: Kiolorikpotit; imailioritiñojomãrpotit.

29. Taimnale idluartorilerame, Jesuse apperiva: Kina tuglerivigo?

30. Jesusible kiova, okarlune: Iñuk Jerusalemit taununga Jerichomut attarpok, iñuartut taimna opingarpæt; añorẽrdlugo añaudlarlællo, tokkokaseklugo kemẽkpæt.

31. Illanget ajokertuijub taununga igerajub, tækkogamiuk kangerpa.

32. Taimaktauk Lẽvitib, (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk tækkovlugo, kangeriva.

33. Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tæknogamiuk nãpkoariva,

34. Nellipsarlugo, killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo kuverivlugit killingit; nergsutiblo kãuganut illiv-

lugo, iglomut siñiktarvingmut ãpa, tagvane
udsertorpa.
35. Kaulermet aularomagame, kẽnaujæk
marruk sakkerpak, tuñivlugiglo siñiktarvium
iñuanut, okautivlugo: Udsertoriuk; uñuner-
senik illagungne, akkilleromãrpagit, ama ut-
teruma.
36. Kañok issumavit, pingasut taipkoa
illanget kina iñuartut killertigilauktangita
iñukattigællugolo tuglerivauk?
37. Kiova: Tapsominga nãpkigosuktok.
Jesusîm okautiva: Imailiorijartorit.
38. Tagvanget ingeravlutik, iglugaseng-
nut niuverviktalingnut itterpok. Arngnak
tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma it-
terkova iglominut.
39. Nukkakarivok Mariamik attelingmik;
tamna Jesusim ittiggangita sãnganut ingi-
pok, okãlatillugo nalegiarpa.
40. Marthale omaridlalerpok, kivgartoro-
mavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Na-
legak, adsigẽktipiuk, nukkama kissima kiv-
gartortimanga? okautiuk ikkajorlinga.
41. Jesusib kiova, okautivlugo: Martha,
Martha, issumadsarikpotit omarikpotit;

42. Attansiojinak pijariakărpok Mariab añerimava ajunginersak, tapsominga aksăr-tauniatsengilak.

KAPITELEMIK XI.

Kristusib illiniartingit ajokertorpeit tuksi-arutinik.

Iñime tikkitamine tuksiartok. Sorĕrmet, illiñiartingita illangeta okautiva: Naleg-ak tuksiarutiksamik ajokertortigut sorlo Johañesim illiñiartingit ajokertorpeit.

2. Okautiveit: Tuksiarupse, imak oka-ritse: Atătavut killangme, akkit nakorijaule; nalegauñt kaijiarle; perkojattit, malliktaulit nuñame, sorlo killangme.

3. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

4. Ajornivut issumagijungnĕrkit; sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijung-nĕrpavut; ŏktorlungnartomut pitinata, piu-littigulle ajortuñit.

5. Okautiveittauk: Illapse kia, nægling-

niktomik illæñarnerijakarune, uñuab kerkane imak okautijartoruniuk: Nægliktara illæñarijara, taukteliksarsilaulanga niakojenik pingasunik;

6. Nægliktama illæñarijarma tikkiñanga, nerkiksak ajorpara.

7. Illuanetub kamanget imak kioniarpauk: Siñiktailinanga; ubkuak parngnanĕrsimangmet, kittorngakka illagivlugit iñilangavanga; taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tuñitsivigivlutit.

8. Okaupapse, makkitsomangikune, tuñitsivigilugo illænarnerigamiuk; tava makkilärpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sorrĕrane, pijomajanganik ajortanganik tuñitsivigilärpa.

9. Okaupapsetauk: tuksiaritse, tuñitsiviojomärpose; keñeritse, neñissijomärpose; sopalugitse, ubkuĕrutsaujomärpose.

10. Keñujok pilärpok, keñajok nachvälärpok; sopaluktorlo, ubkuĕrutsaulärpok.

11. Kia illapse angune erngninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriavinermiglonĕt tuksiar-

vigikpago, kuglugitsamik tuñitsiviginiar-pauk?

12. Mañingmiglonĕt tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk scorpionemik tokkonartomik?

13. Illipse nauk ajortose kittorngasse tuñergutinik ajungitunik tuñitsivigigapsigik, anginersamik Atătapse killangmetub tuñitsiviginiarpeit Añernermik ajunginermik tuksiartiñe?

14. Satanase okarungnængitok añitipa. Satanase añingmet, okarungnængitok okalerpok. Iñuille tattamīnialerput.

15. Illangille okarput: Satanasit añitipeit Beelzebub, satanasit attañinget pitsartuninganut.

16. Assingita ŏktorpæt, nellunaikutamik killangmit tækkojomavlutik.

17. Erkainingit (Jesusib) kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungiñe illunatik ingmingnut illagĕgungnĕrtut, nunguniarput, iglublo iñungit ingmingnut akkerartortut, sŏngojungnĕrput.

18. Satanase ingminut akkerartorune

kannok attañioninga-itsomalerka? Okarapse, satanasit añititakka Beelzebumut.

19. Uvangale satanasit añitikupkit Beelzebumut, kimut kittorngapse añitipatigik? Tamaña pivlugo erkartortigijomărpasse.

20. Satanasit Gudim aggangiñut añitikupkit, Gudib nalegauninget tikkisimavăse.

21. Sangijorsub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijauniatsengilet.

22. Sanginersable tikkikuniuk, sălagiguniuglo, sakkunginik tettigijanginik aksărdlarpa, aksarnigaverngit assingiñut tuñiokarlugit.

23. Uvamnik illakaromangitub akkerartorpănga; kattersuerkattigingitaralo siamartitsivok.

24. Añernek makkojungnartok iñungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoĕrserviksarsiorlune, nachvărnagolo; okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga.

25. Tikkinamiuk, pĕjarsimajok sañersimajorlo tikkipa.

26. Tava ailerpok, añernernik assiminik

ingminit ajornerojunik, arvengemit aggartunik illagilerlune: itteramik tagvanetualerput; kingorngagut iñuk taimna ajulualertok, sivorlermit.

27. (Jesuse) taimak okartillugo, arngnak torklulavok iñuit akkorngane, okautivlugo: Pilloridlarpok illingnik singaijok, illingniglo amãmaktitsijok.

28. Kiovale: Illa pilloridlarput Gudim okausinginik tussartut torkorlugillo.

29. Iñuille kattilermetta, imak okalerpok: ukkoarãluit uivesartut nellunaikutamik tækkojomavut; assianigle nellunaikutamik tunnitsivioniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik.

30. Sorlo Jonase nellunaikutangame Niniveminñut, taimak Inum Erngninga itsomarivok kinguvãngukattigẽnut ukkonunga.

31. Erkartuivium (uvluksangane) kinguvãngukattigẽt ukkoa illagilugit Attañiub nullianga anget pijok sakkeromãrpok, erkartorlugit; nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamanepok Salomomit anginerõjok.

32. Ninivemiut erkartuivium (uvluksang-

ane) kinguvăngukattigĕt ukkoa illagilugit sakkeromărput, erkartorlugit, Jonasim ajokertormagit assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerŏjok.

33. Neñergoak ikkilugo ijerartuariniængilæt, kattaujab attănullonĕt; neñergoable inningamut illivæt, ittertuñut tækkojaukovlugo, neñergoak.

34. Ĩse timib kaumarninga-ĭpok. Ĩsit idluarune, timit illunane kaumajomărpok. Ĩsit neilangaikune, timit illunane tăromărpok.

35. Taimaitomik ndsertorit, kaumajok illungnetok tărsekoñago.

36. Timit tamăt kaumărpet, tartomik sumiglonĕt pinane; tamăt tava kaumadlarpok, sorlo neñergoab kaumarsarniarpătit.

37. Taimak okartillugo, Farisæerit illangeta nerrijartorkova ingminut, uvlok ketterarmet. Jesuse itterpok, nerrimăvingmut ingidlune.

38. Ubvarsimanañe nerrijomangmet, Farisæerib tækkogamiuk, tattamminiarpok idluarinagolo.

39. Nalekable okăutiva: Illipse Farisæerit

erngusiārsuillo pogutello sillatātigut sujung-aitikalloarpasse, illusele ullipkittarput ajortunik pijomatunermiglo.

40. Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk?

41. Ahak, perkotipsingnit tuñijiniaritse aglujuñut, illunatik sujungailārput illipsingnut.

42. Kappianamek okorse Farisæerit, Minzelo Rautelo, nuñab perortungit tamaita tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk attañiojuñut, idluarnerlo, Gudib næglingningalo señerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale piñiarlugit pijeksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43. Kappianamek okorse Farisæerit, illiñiarvingme ungalliujomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavluselo iñungnut niuvervingme.

44. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajotun-ïnapse iñuit kāngittigut pissuktut kausimañagit.

45. Tagva aglangnik illissimajut illangeta

kiova, okautivlugo: Ajokertuijok, tamakkonunga okautsinut suadlarpaptiguttauk.

46. Kiova: kappianamektauk illipse Aglangnik illissimajut; iñuit kappiaisuktinapsigik nangmagekseñut aktornartuñut, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangnut attautsemullonēt.

47. Kappianamek illipse; nellautaijut illuvilliortasse, angajokapsele sivorlipsc tokkotipeit.

48. Makkoninga nellunaijaivose, angajokapse piñiarningit malliklugit pigivose; ipkoa nellautaijut tokkopeit, illipsele illuvilliortasse.

49. Tamaña pivlugo Gudib sillatuninga imak okarpok: Nellautaijut Apostelillo tillijomārpakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomārpeit illangillo unangmilugit;

50. Nellautaijut illunarsoangita aungit kinguvāngukattigēnut taipkonunga akkiñiartaukovlugit, kovijangit sillarsub kiglinganit,

51. Abelim aunganit aglæt, Zachariasiblo

aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangue. Ahamerik, okaupapse: kinguvăngukattigĕnut ukkonunga akkiñiartaujomărput.

52. Kappianamek okorse Aglanguik illissimajut, illisimanartub pĕrutănik pekarapse. Illipse ittertuksaunase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut)

53. Taimagle okautimagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo piñiarpalliadlarpæt, apperkosikseñullo sunatuinarnut okausiksĕrotsomavlugo;

54. Nautsertorpæt, okausingiñit patsitiksarsioromavlutik tapsomunga.

KAPITELEMIK XII.

Illiñiartingit mianerikoveit takkormornermik. Okpernerublo kañoĕninganik.

Tagvanetillugo, iñugiartorsuit tikkipæt, tausendekattartut kattimalerput, ingmingnut tullerakattaulutik. Illiñiartiñe Je-

susib okauterkãrpeit: Farisæerit kakkojangita sẽrnautiksanginik, tamedsa takkormorningi-nik, illissimasugitse.

2. Ĩjerartortut illunatik sakkijaromãr-put, angigutsutillo illunatik nellonaromãngi-let.

3. Tamaña pivlugo tãrtome okauserilauk-tasse, kaumajome tussartaujomãrput iglomelo assipsingnut issivsutigilauktasse, okautaujo-mãrput iglut kãngine.

4. Okaupapsele nægliktakka: Erksigini-arasigik timinik tokkotsijut, kingorngagut sapperput.

5. Sivõragijeksapsingnigle okautijomavap-se: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsar-tunekarpok ãnianartovingmut egitsinermik sappingitoktauk. Ahaila, okaupapse, tamna erksigissiuk.

6. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kẽ-naujenik marrungnik? Sunaubva taipkoa il-langalonẽt Gudib puigungila.

7. Nutsessetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamaña pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse.

8. Okaupapsele: Uvamnik okausilik

iñungnut, taimnatauk Iñub Erngning... kautiginiarpa Gudim Engeling...

9. Iñungnulle missiutilik ... natauk missiutaujomărpok G... iñut.

10. Okautsemik idluangitom... Iñum Erngninganik issumakarvi... romărpok: Añernermigle ajunginer... kautelulik, issumakarviojungnĕrniængilu...

11. Illiñiarvingmingnulle, attañersoaru... attañiojunullo ătikppasse: Sivŏraniarase k... noĉtomik sumiglonĉt okausiksakarapse, ki-gusiksakarapselo.

12. Añernerum ajunginerum ajokertor-niarmasse nellunaikutame taipsomane okau-siksapsingnik.

13. Iñuit illangeta angutim okautiva: A-jokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgu-jeksavuk avekovlago uvaguk.

14. Okautivăle: Iñuk kia kiglissiniartuk-sautipănga illiptingnut, kingormgujeksatik avekovlugit?

15. Okautiveit tava: Agluitsomañermik udsertoritse; perkutivaksuit, iñub iñotiging-ilcit.

16. Adsigēmik mattominga piveit, okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma perorsēvinga perorlorikviovok.

17. Illumigut imak issumalerpok, okarlune: Kañok piñiarlunga? Perorsčakka kattiteksakka iñiksakangimetta.

18. Imak pilaunga okarpok: Kematullivikka serkomilugit piñiarpakka, angijororiarlugit señajomavakka, perorsčakka tamaita, perkotikkalo kattitsomavakka takkamunga.

19. Tarngnimnullo imak okaromavunga: Nægliktara tarngniga, piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut; kikkalerit, nerrilutillo īmerlutillo kuviaisugit.

20. Gudible okautiva: Sillaitoāluk, uñuak tamaña tarngningilārpotit; kia piksariniarpagit kattilauktattit?

21. Taimaktauk-īnivut perkotinik kattersijut, agluinatiglo Gudeme.

22. Iliñiartiñe okautiveit: Tamaña pivlugo okaupapse: Iñosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt; timipselonēt añoraksanginik.

23. Iñosek ajunginerovok nerkiksenit; timelo ajunginerovok añoraksenit.

24. Tulluket nautsertorissigik; karngâtit-singilet, perorsčeksenik kattersinatiglo, keña-tullivikaratiglo illiorkavekangilet; taipkoa Gudib nerritipeit. Tingmeitseñit kañok ang-itigijomik ajunginerovise?

25. Kina illasse ingminik uiguksersijung-narka tallitut takkitigijomik attautsetut, nauk siarklerutigigalloarpa?

26. Mingnek ajorupsiuk, sôg assia siarkle-rutigivissiuk?

27. Paunaujartut tækkunârsigik, kañok perortut; señangilet peraingiiellončt. Okau-papsele, Salomolončt piñarnadlartok taipkoa illangatut añorariksimangitok.

28. Iviksuket nuñametut Gudib taimak pinnarnartinaunigit, uvlome perortut, kaupelio kieksaumut egiteksaungmetta; anginersamik illipse añorartitsomavâse, okpernekitose tag-va?

29. Tamaña pivlugo illipse okarniarase, sunik nerkiksakaromârpose, sunigiončt iñik-sakaromârpose; siarklerniarase.

30. Makkoa tamaita sillarsub iñungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit; Atâ-

tapse killangmetub kausimavâse, taimaitomik ajorsartose.

31. Gudible nalegauninga piñiarkârsiuk, tamakkoa tamaita pilârpasse.

32. Erksiniarase okorse illagêktuarsuit: Atâtapse idluariva, tunitsivigiluse nalegaunerminik.

33. Perkutisse pissitigissigik, aglujuñut tuñilugit. Pôksiniaritse pitokaungitunik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunik; tigliktit sappertanginik, kaurulillo asserojuêreksanginik.

34. Perkutipse neijugangit, omættipsetauk neijorivæt.

35. Makkitipsigut tapserutsiaritse, neñergoaselo ikkingmilit.

36. Iñuit adsigissigik, Nalekamingnik neriuktut, nulliarêlitainartut nerrimârninganit aggilertomik, tikkipet soppalulerpello, upknêrutisârlugo pilârpæt tuavilutik.

37. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigârtut. Ahamerik ôkaupapse, nerrimâvingme iksivakojomârpeit, sailitserlune, nangminerlo kivgartoromârpeit.

38. Pigărviub aipangane, pigărviublonĕt pingajuane tikkipagit, imailiortut; kivget tapkoa pillorikput.

39. Tamañale kausilertssiuk, tigliktub tigligijartorvinga, iglum iñuet kausimaguniuk; pigâromavok, iglominut itterkoñago.

40. Tamaña pivlugo illipsetauk oppalungĕrsimatitse; Iñum Ernguinga tikkitsomârmet uvlub nellanaikutangane, neriuvigingitapsingne.

41. Petrusim okautiva: Nalegak, adsigĕktomik mattominga kissipta pivittigut, makkoalonĕt tamaita pivigit?

42. Nalekab kiova: pijariakarpok nertornartomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, piksanginik tuñitsiviokovlugit nelliutilerangget?

43. Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok, Nalekame tikkippago.

44. Ahamerik, okautivapse, perkutiminut tamainut pititsomărpa:

45. Kivgarle taimna omamigut imak issumalerune: Nalegara killamik tikkiniængilak;

kivgeılo angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerio nerrilune iñilarmelo tallardlune:

46. Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomãrpok uvlome, ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kausimangitangane; asserorlugo piñiarpa naleganget, sokkosingitut okpingitut illagillugit akkivigijomãrpa.

47. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo mallingnago, uñuktunik añaujaujomãrpok.

48. Perkojanganiglo kausimangitok, añaujariakartomik piñiaraine, ikkitunik añaujaujomãrpok. Uñuktunik tuñitsiviojok, tapsomanget uñutunik keñerviojomãrpok; uñuktuniglo perkojaujok, tapsomanget uñuktunik uttakkiviojomãrpok.

49. Ikkomamik ikkitsijartorpunga nuñamut: kañoktõk mañakut ikkoalajarẽrpet?

50. Babtijomulle Babtitaujariakarpunga; (angijomik) sivõravunga namaksekärtinago?

51. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñuit illagẽktiniarlugit? Okaupapse: Aukak, ingmingnut akkerartutijomãrput.

52. Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomăr-put; pingasut marrungnut, marruglo pinga-suñut.

53. Angută akkerartoromărpok erngner-minut, erngnerlo anguminut; arngnă paning-minut, pañik arnguaminut; sakke ukkoami-nut, ukkoarlo sakkiminut.

54. Ama iñungnut okarpok: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik; tua-viluse okarpose: Sillarnerludlarniarpok; tai-mailerpok.

55. Uarngneluaranget okarpose: Kissid-larniarpok; taimailerporlo.

56. Takkormortose, nuñalo killaglo kaño-čniarmanganik illissimavasse: Sŏgle tamaña nellintok illissimangipissiuk?

57. Illupsingnelončt sŏg idluartok issuma-gingipissiuk?

58. Illingnut akkerartortok aiparigungne erkartuijomut; ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pititaukonæk, kiglissiniar-tublo parngnaněrsimavinm udsertortinganut unnertotaukonnæk, tapsomalo udsertortub parngnaněrsimavingmut egippattit.

59. Okaupagit, tainganget añititauniæng-
ilatit akkillerkărtiñagit kenaujet naggatik-
sanget.

KAPITELEMIK XIII.

*Kristusib inuit ajokertorpeit kakkialerner-
mik issumatarnermiglonĕt.*

Taipsomane neijutut illangita okautivæt
Galilæamiunik, taipkoa aungit Pilatu-
sim akkupeit tuñergutingiñut.
2. Jesusib kioveit, okautivlugit: Galilæa-
miut ipkoa ajortulliarnerŏnasugivissigik Ga-
lilæamiuñit assingiñit tamaiñit, taimak pidlar-
taungmetta?
3. Aukărpunga; okaupapsele: Săgiarni-
ængikupse, tamapsetauk taimak asseroromă-
rivose.
4. Arverterngemit pingajortut ipkoa nu-
voguseksub Silloametub orrovigijangit tok-
kodlugit, ajornerŏnasugivissigik iñungnit as-
singiñit tamaiñit, Jerusalemetuñit?

5. Aukãrpunga; okäupapsele: Sägiarniængikupse, tamapsetauk tojanak asseroromarivose.

6. Mattomingale adsigêktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak iñub perortipa, Weinekarviksamut kakkaminut; paungarsioriamiuk nachvãngilarle.

7. Weineliksamik perorsêviksiortomut okarpok: Ahak, aujet pingasut napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nachvärnanga; kippiuk; sõg iñekarpa sullinane tamane?

8. Taipsoma kiova, okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule aujak tamaña, avata poagijarlugo, ivsunga ivsoromavara,

9. Kingorngagut paungakarniarmanget; pekkangipelle, tava kippiuk.

10. Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane, sabbateõngmet.

11. Ahak, arngnak tagvanetok añernelik kannimanartomik okkiut arverterngemit pingajoartut, okkungainarlune issivinerm: sappertok.

12. Jesusible tækkogamiuk kaikova, okau-

tivlugo: Arngnak, kañimanernit piungnerit.

13. Aggangminullo pattikpa; tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa.

14. Illiñiarvium angajokanga ningaklerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme, iñuillo okartiveit: Uvlut arviniovut, señajariaggit; uvlune taipkonane iñulijaunialeritse, sabbateopelle piñase.

15. Nalekab kiova, okarlune: Takkormortok una, illipse tamapse nergsutisse tuktuvakotisselo siutekoktojullo pittũdsarpangilase nerchevinginit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16. Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajoartut, pittuksimajungnẽriakangilak sabbateme?

17. Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt; iñuit illunatik tattamĩniarnartitangit tamaita, kuviaisutigiveit.

18. Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk, sumullonẽt adsigẽktitsomavigo?

19. Senfkornetun-ìpok, tamna iñub piva, perorsèvingmimut eguipa. Perolertok aglivlune napartulerpok angijok, tingmitselo killanb attãnetut iñekalerput akkerungetta attãne.

20. Ama okarivok: Sumut Gudib nalegauninga adsigĕktitsomavigo?

21. Kakkojekset sĕrnautiksetun-ìpok, arngnab tamna piva, akkulugo õktutiñut pingasuñut kakkojeksenik pittalingnut, kakkojekset tamaita sĕrnartilugit.

22. Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut niuverviktigullo ingeravok, ajokertuiniarlunelo ingeralarmelo Jerusalemut.

23. Iñuit illangeta okautiva: Nalegak, ikkitut iñuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24. Illungertoritse, ittervikitokut itterniaritse; okaupapse, uñuktut piñasuarniarput itteromavlutik, itternermik ajorsaromârput.

25. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanĕrppago, kingorngane illipsetauk sillatãnit ubkuak avilortarijartoromâ-

rivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkuẽrutittigut. Kiojomãrpãse, okautivluse: Nakit pingmangapse, illitaringilapse.

26. Okaromãrpose imak: Nerrekattigivlutillo im̃erkattigivaptigit, iglut akkorngane ajokertulaukpaptigut.

27. Kiojomãrpok: okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kem̃eksinga, ajortulliartose.

28. Tagvale kealuselo aglerulãromãrpose: Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauningane tækkojomãrapsigik, illipsele sillatãnut pingujartaumajose.

29. Iñuittauk unanget, pãngello, ãngello, avangello tikkitsomãrput, Gudib nalegauningane nerrimãvingmut ingitsomãrput.

30. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomãrtunik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomãrtunik.

31. Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautijartorpæt: Aularit, tamaña kem̃eguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32. Okautiveit: Terrianiak taimna imak

okautijartorsiuk: Ahak, satanasit añitipakka, iñuliklerijartorlarmalo uvlome kaukpello, uvlut pingajuane piarĕlărpunga.

33. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga; nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak.

34. Jerusalem, Jerusalem, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkeñut millorangne, kapsersoarnik kittorngatit kattitsomalaurivakka, sorlo arngnaungub kattipeit ivaveit piarkeñe issarkominut; pijomalaungitosele?

35. Ahak, igluse (kattimaviksasse) iñuĕrutsaujomărpok. Okaupapse: Ama tækkuniængilapsinga, nelliutitiñago okakărase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITELEMIK XIV.

Im̃ermik puvitok ajorungnĕrtipa Kristusib, ajokertorlunelo.

Mattoma kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerrijartortok, sabbateme ; taipkoalo udsertorpæt.
2. Ahak, angut tagvanetok, im̃ermut puvitok.
3. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Jesusib sãngaveit, appersorlugit: Sabbateõngmet iñuliklernæk idluarka?
4. Tapkoale niplingilet. Tava tiguva, iñulilãlo, aularkova.
5. Sãngaveit okautivlugit: Illapse nergsut siutekoktujok tuktuvaklonĕt im̃ertarvingmut nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniængipauk?
6. Aama kionermik sapperivut.
7. Adsigĕktomik nerrimãrtut okautiveit;

issuklernik iksivautakaromajut nerrimăving-me tækkogamigit, okautivlugit:

8. Nulliarčiitainartuk nerrimărvinganut nerrijartorkojaujuvit, ungarlermut ingitsartorlăngilatit, illingnit attañionersamik nerrijartorkojimajokarasugellugo;

9. Tapsomingalo illingniglo nerrimărtitsijuksab tikkipattit, okautikpattillo; tamna agvačruk; kangusulerlutit ingitsartoromărpotit tuñulermut.

10. Nerrijartorkojauguville, tuñulermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojijok tikkipet, okautikpattillo: Nægliktara, ungarlermut ingitsartungărit. Nerrekattivit illunatik tava nakorijomărpătit.

11. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomărpok; ingminigle miklilertok, taimnâ attañiotitauniarpok.

12. Nerrijartorkojiminulle okarpok: Uvlub kerkane uñungmellonĕt nerkiksamik ăkiksoiguvit, illæñarijattit, kattangutittillonĕt, illatillonĕt, sillellitillonĕt, nuñakattitillonĕt agluitut nerrijartorkonersarineijengilattit; taipkonunga ama akkiniarlutit nerrijartorkojaunajarasugellutit.

13. Nerkiksamigle ākiksoiguvit; aglujut, tussiætullo, illakongōrtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit:

14. Pilloridlaromārpotit tagva; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomārpotille idluartut makkiviane.

15. Nerrimārtut illangeta tamaña tussaramiuk, okautiva: Pilloridlarpok kakkojaktortok Gudib nalegauningane.

16. Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik ākiksoijok uñungme, uñuktullo nerrijartorkoveit. Nerriviet nelliutingmet,

17. Kivgane imak okarijartorkova nerrijartortukseñut: Kaititse, illunatik piarērput.

18. Illunatik kingorlerēklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorsēviksilaurama, tækkojartoromagapko pijariakarmet; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19. Aipanget imak okautiva: Tuktuvait tellimet kemuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20. Pingajoet imak okautiva: Nullianikkama, tamaña pivlugo tikkiniængilanga.

21. Kivgab tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: Katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngeñut apkosinernullo, aglujut, tussiætullo, illakongôrtullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit.

22. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok; sulle nimmiungilet.

23. Angajokab kivgane okautiva: Nuñam apkosiningiñut, avalunullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo.

24. Okaupapsele, angutit nerrijartorkojaugalloet, nerkiksakka ôngniængileillonêt.

25. Iñugiartorsuit illagijañe, keviarpeit okautivlugit:

26. Uvamnut pijok, angune, arngnelonullelo, kittorngañelo, kàttangutiñelo, nangminerlo iñosine omigingipagit; illiñiartiginiængilara.

27. Señingajuksaminik (kappiaisuviksaminiglonêt) nangmangitok, mallingnangalo; illiniartiginiængilara.

28. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatseugileit pikseñe, ajorniarmangago iñerianga?

29. Tunganiksanganik señagune, kalliksanginik ajoromanane, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakoñagit,

30. Okarlutik: Iñuk tamna señalaurallo-arpok iñerlugo ajorpa.

31. Attañerlonět kia sorsugijartoromañerpa attañermut assiminut, sivorngagut erkaumaniatsengileit, uñurningit sorsuktukset 10,000 dit sivõraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit?

32. Sivõragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujertorkova kivgaminut, sorsugungněrkovlugit.

33. Taimaktauk illasse, perkutiminik tamainik issumajungněromangitok, illiñiartigi-niængilara.

34. Tarriok ajungikalloarpok; pitsartojungněrpelle tarriok, sumut ama pitsartutitauneijarpa?

35. Nuñamullonět perorsaijomullonět suksaujungněrpok; egiteksatuinauvorle. Tussãjungnik siutelik tussarle.

KAPITELEMIK XV.

Adsigēktunik, saukamik tam̄arsimajomik, kēnaujamiglo tamaijaumajomik.

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2. Farisæerille Aglangniglo illissimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit, nerrekattigiveit.

3. Adsigêktomik mattominga okautiveit:

4. Kia illapse saukenik pigub 100 dinik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, 99 nigle kemmengniængileit iñukangitomut, tamartorlo keñeriarkangilak, neñerkārnago?

5. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune.

6. Tikkilerame, illañelo nuñakattiñelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, saugara tam̄alauktok, neñigapko.

7. Okaupapse: Taimaktauk kuviaisugomārput killangmiut, ajortulliartok kakkialer-

pet, 99 nit idluartuñit kakkialeriakangitunnit.

8. Arngnabloñĉt kia tellimaujortunik kĕnaujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk, neñergomik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo, keñerajængilak, neñerkărnago?

9. Neñiguniuk, illañelo nuñakattinelo arngnet kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, kĕnaujara assiujilauktara neñigapko.

10. Okaupapse: Taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget, Gudim Engelingita kuviaisutigivæt.

11. Ama okarpok: Angutekarpok marrungnik erngnelingmik;

12. Nukkardlium angune okautiva: Atătak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Perkutiñe tava avikpeit, nukkarĕngnut tapkungnunga.

13. Uvlut ikkitut năngmetta, nukkardliub perkutiñe tamaita kattilerpeit, nuñamullo ungasiktometomut aularpok; tagvanelo perkutiñe nungupeit ajortulliarnermut.

14. Perkutiñe tamaita nungumagit, kăk-

soak pidlalermet nuñame tamane, tamnatauk ajorsalerpok;

15. Tamattoma nuñam iñungita illanget tikkipa, iñub tapsoma kivgarilerlugo aulartipa nuñaminut, kuingĕngit pairekovlugit.

16. Esijomalauralloarpok Bialiornilukkungnik, kuingĕngit nerkiksangita illanginik; tuñitsivionanelo tapkonanget.

17. Issumamigut imak erkailerpok, okarlune: Uvlut tamaita unuktunik kivgakarpok atătaga, kakkojamik ajorsangitunik, uvangale tamăne perlilerpunga.

18. Atătamnut angeraromavunga, imaglo okautijomavara: Atătak, ajortullialaukpunga Gudemut killangmetomut, illingnullo;

19. Kingorngagut erngnermik taijaunek nellopkotivunga; kivgaulanga kivgettit illagilugit.

20. Tamaña tava keñekpa, atătaminullo angeralerpok. Sulle kañingitometillugo, angutæt tækkova, năpkoarivlugo, akpangerlune kongĕsingagut erkipa kuñiklălo.

21. Erngninget okautiva: Atãtak, ajortullialauktunga Gudemut killangmetomut illingnullo; mattoma kingorngagut, erngnermik taijaunek nellopkotivunga.

22. Angutãle kivgaminut okarpok: Añorak piñarnarnersak kaitsiuk, attitisiuk, aggangillo ketterdlermingnik pitartsersigik, ittiggaluarsungniglo attitilugo;

23. Nocharlo koinijok kaitsiuk, tokkodlugo, nerriluta kuviaisuktalo:

24. Erngnera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok; tam̃alauralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava.

25. Erngningale angajuklek perorsẽvingme assinetok, angerarame iglo kaglileramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit;

26. Kivget illanget kaik'ova, appertsorlugolo tamattominga tussartaminik?

27. Tapsoma kiova: Nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kañoc̃ngitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok; itteromangimet angutã añivok itterkoniardlugo.

29. Angunele kiova, okautivlugo: Ahak, okkiut uñuktut kivgartulaukpagit, perkojettit illunaita nalelaukpakka; saukamiglonët angutsoarmik tuñitsivigingitsainarparma, kuviaisukovlúnga illæñarijakka illagilugit.

30. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arnguarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo.

31. Angutæt okautiva: Erngnera, neijutsainarparma, perkutikkalo tamaita pigivattit.

32. Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpotit; nukket una tokkungalaungmet, ama omarmingmet; tamalaungmello neñijaumingmet.

KAPITELEMIK XVI.

Adsigĕktomik, pimaklertomik idluangitomik, agluitorsoarmiglo.

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok, pimajikartok perkutiminik; tamna unnertsionerlũtigivæt, angajokame perkutinginik nungutsijok.

2. Angajokanget kaikova, okautivlugo: Kañoĕtomik tussarpunga illiornernik? Pimãjattit kittiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnĕrpotit perkotimnik.

3. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: Kañok piñiarpik? Angajokama pimaklerkojungnĕrmanga; poagejarnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga.

4. Sulliamnik nellungikalloarpunga, illelliortaukovlunga iglungiñut, pimaklerungnĕruma.

5. Angajokaminut tamakissimajijut tamaita kingorlerĕktillugit kaikoveit, sivorlek imak apperiva: Kapsinik akkiliksakarkit angajokamnut?

6. Kiova: Kattaujenik 100 nik orksunik ingnerotinik. Okautiva: Akkiliksavit aglangit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7. Ama aipanganut okarpok: Igvillè, kapsinik akkiliksakarkit? Kiova: 100 nik oktutinik kakkojeksenik pittalingnik. Okautigiva: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit 80 nik.

8. Pimaklertok tamna idluitok angajokah nakoriva, sillatojutut piñiarmet. Mattoma sillarsub kittorngangit illutsimingnik sillatunersaungmetta, kaumajub kittorngangiñit.

9. Maña okaupapse: Illæñarsarsiniaritse muñab pingiñut idluangituñut, ajulerupse, illelliortaukovluse iñimingnut nâksaungituñut.

10. Mikkijomik pitsiartok, angijomiglo pitsiarivok; mikkijomigle piñiarnerluktok, angijomiktauk piñiarnerlukivok.

11. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængi-

kupsigik, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12. Attartonerlukupse, kia tuñitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13. Angajokæk marruk kivgab kivgartorungnængilak: Aipanga omigilerpāloñēt, aipa nægligilugo; ubalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartorvigijungnengilasse.

14. Tamaita makkoa Farisæerit agluitsomajut tussaramikit, mittautigivæt.

15. Okautiveit imak: Ajungitsomatōgalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit; iñuit ajungitsuginingit, Gudib makkojugiveit.

16. Perkojello nellautaijullo nellautsitiksanik okarput Johañese tikkekārtiñago; mattomale kingorngane Gudib nalegauninga okautaulerpok okautsiñut tusarnertunnut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17. Killaklo nuñalo nungunersauniarpuk, titaub attausib perkojeñetub pērninganit.

18. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarēngnek asseroriva.

19. Angumik agluitorsoakalauktok, aupalutsiarıktunik sãtuniglo pivianartovaksoarnik añoralik, uvlut tamaita iñunatsoridlarlune kuviaisuktok.

20. Anguttauk aglujok tagvanenivok Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladliartok,

21. Tuksiartok karngãnekuvininginik, agluitub nerrimãvianit kattektunik. Kingmille alluktorijartorpeit kallangit.

22. Aglujorle tokkungmet, Engelit ãtipæt Abrahab sãnganut. Agluitorsoaktauk tokkogivok, illuvertauvorlo.

23. Ãniartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abraha tækkova kañingitometok, Lazaruselo sãnganetok,

24. Kaigarsulerpok okarlune: Atãtak Abraha, nãpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime nuvua iñermut missukkãrlugo, okkara nigliterliuk; mattomunga ikkomak-oarmut ãniadlarama.

25. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit ajungitunik pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalauktok; mañale mannigortitauvok, igville ãniatitauvotit.

26. Tamañalo tappilugo akkonaptingne ūmungarsoarmik ittersarsoakarpok, tamãnget illipsingnut ikkâromajut ajorpæt, taimaktauk uvaptingnut ikkâromajut illipsingnit sapperivut.

27. Okarpok: Tamaña pivlugo tuksiarvigivagit, Atãtak, tillekovlugo Lazaruse atâtama iglunganut;

28. Sulle kattangutekarama tellimanik, okautsertorkovlugit, ãnianartovingmut tamattomunga pikoñagit.

29. Abrahab kiova, okautivlugo: Mosesiblo nellautaijallo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30. Kiova: Aukak, atãtak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sãgiaromalerput.

31. Ama kiova Abrahab: Moseselo nellautaijullo nalengikunikit, okperiniænginivættauk, tokkungajut illanget omardlune tikkikalloarpattigik.

KAPITELEMIK XVII.

Jesuse ajokertorpok, iñulivlunelo kallaktunik tellimaujortunik. Gudib nalegauninganik tikkiniartomik okalãvok.

Illiñiartiñele okautiveit: Asserornekanginek ajornarpok; kappianamegle taimna asserorterijok.

2. Tapsomunga idluarnersauvok, asserorterijum ujaraktanganik kongẽsingagut nivingaiviõgune, iñarbingmullo egilugo, ukkoarãrsuit illangeta asserortauninganit.

3. Tamaña pivlugo udsertoritse. Kattangnvit idluivigilukpattit, teñersaruk; ajorungnẽrpet, idluiningit issumagijungnẽrkit.

4. Uvlorme attautseme arvengemillonẽt aggartunik idluilugvigigunitit, uvloẽnarlo arvengemit aggartunik tikkikunitit, kakkialerpungãrpet; issumagijungnẽrkit tava tamarningit.

5. Apostelit Nalekamut okarput: Okpernivut nekkorsititsuk.

6. Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; mattomunga napartomut imak okarupse: Tagvanget pĕrit, im̄arbingmullo pĭt; tava nalegom̄ärpăse.

7. Kia illapse kivgagub, perorsĕvingmik senajomik, nergsutiniglonĕt mianersijomik, perorsĕvingmit tikkileranget, imak okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimävingmut ingitsartorit?

8. Imak okautiniængila: Uñungme nerkiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga im̄ertillungalo; kingunipkut nerrilutit im̄erniarivotit?

9. Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issumangilanga.

10. Taimaktauk illipse, malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; piñiareksavut kisseta pigaptigik.

11. Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Gallilæalo apkotigivak.

12. Iglugasengnut pingmet, angutit telli-

maujortut kallaktut pârpæt, tapkoa kañitome nangertut,

13. Nippekortõvlutik okarput: Jesuse nægliktok ajokertuijok, nâpkigittigut.

14. Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijuñut tækkotitsartoritse. Taingunga aivlutik kallakarungnẽrput.

15. Tapkoale illanget, kallagungnẽrnermik kausilerame; utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut,

16. Ittigangita kiglingane pâmangavlune kujagiva. Tamnale Samariamiut illanget.

17. Jesusib kiova, okarlune: Kallakarungnẽrkattitit tellimaujungilet? Nauk taipkoa tellimello sittamello?

18. Assingnik uttertokangilak, Gude nakorilugo, takkorngartak una kissime utterka?

19. Okautiva: Makkilutillo aularit, okpernivit piulivâtit.

20. Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib naleganninga piomârpa? Kioveit, okarlune: Gudib naleganninga tækkuksaulune piniængilak.

21. Imaglonẽt okatsengilet: Ahak, manepok, ikkanelonẽt. Ahak, Gudib nalegauninga illupsingnut pimavok.

22. Illiñiartiminat okarpok: Uvlut nelliutsomãrput, Iñum Erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse; tækkonagolo.

23. Imak okautijomãrpãse: Ahak, tamãnepok, ikkanelonẽt. Taikunga ainiarase.

24. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktauk Iñum Erngninga itsomãrivok uvluksamine.

25. Tamañale nelliutitiñago, ãniadlartitaujomãrpok, iñuit makkoa kisserngortariomãrpæt.

26. Sorlo Noah iñotillugo-ĩlauktok, taimaktauk Iñum Erngninget uvluksanganeĩtsomãrivok.

27. Ipkoa nerrivut, imilarmiglo, nulliaɲikput uiniglarmiglo, uvlok taimna tikkilugo Noam ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksub tava tikkipeit nungulugit tamaita.

28. Sorlo Lothe iñotillugo. Nerrivlutiglo

immerput, pissiniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsĕvilliorput, iglulliorlarmiglo:

29. Uvlok taimna, Lothe añingmet Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkomamik orkseromiglo, tamaita nungupeit.

30. Taimaktauk-ītsomārivok Iñum Erngninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31. Uvlok taimna, iglub kānganetub pijartorniarnagit piñe iglometut. Taimaktauk perorsĕvingmetub assine, uttervigiñiarnagit kemĕktañe.

32. Lothib nullia erkarissiuk.

33. Iñoserminik ivlertsinasuartok, assiujijomārpok; inoserminigle ivlertsingitok iñoniaromārpok

34. Okaupapse: Uñuak taimna angutik marruk siñigvingme attautseme iñangakattigĕgomārpuk; aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemĕktaujomārpok.

35. Arngnæk marruk kaivititsikattigĕgomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale kemĕktaujomārpok.

36. Angutik marruk perorsĕvingmetsomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale kemĕktaujomārpok.

37. Apperivæt, okautivlugo: Nalegak, nanētaimaitsomărpa? Kioveit: Killoktalingmut, nektoragit kattivakput.

KAPITELEMIK XVIII.

Adsigēktomik okarpok erkartuijomik idluangitomik, Farisæermiglo Zoelnermiglo.

Adsigēktomik okautiveit, soraijunata tuksiatsainarkovluta;

2. Okarlune: Erkartuijok iglugaseksoarnetok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo iñungmik.

3. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnekĭnivok, tapsoma imak okautijartorpa: Piulinga akkerartortimnit.

4. Akkunekăle tussăjomangila. Kingornganele illumigut imak issumalerpok: Nauk Gude erksigingilara, iñuillo iktoringilakka.

5. Uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijomavara, tussarnēsugomanginama kēta.

6. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okansinga tussarsiuk.

7. Gudible aňerijaňe piuliniængileit, uvlullo uňuello nävlugit nipliavigingmatsuk; unēt akkunēralloarune?

8. Okaupapse: Piulisaromärpeit. Iňum Erngninga tikkitsomärpet, nuňame okpernermik nachvärommärasugiviuk?

9. Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigēktomik okautiveit:

10. Angutik marruk takpaunga kattimavingmut tuksiarijartortuk; aipa Farisæeriojok, aipangale Zoelneriojok.

11. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarame: Gude kujagivagit, assiptut iňuktun-ĭnginama, tigliguktitut, idluitulliartotullo, arngnarniartotullo, Zoelnertullonēt otunak;

12. Uvlungnik marrungnik nerringitunga sabbatik akkorngangne, perkotimalo illuna-

tik tellimajoetta aipanga tuñivara attanniojuñut.

13. Zoelnere kañinane nængertok, killangmullonĕt ărloromangitok; sakvingminut pattiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga! ajortorsojunga.

14. Okaupapse: Tamna aiparminit ajornerminit issumagijaujungnĕrnertsauvlune taunnunga angerarpok iglominut. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomărpok, ingminigle miklilertok, attañiotitaujomărpok.

15. Nutakkettauk ătipeit tapsomunga, aggangiñut pattiktaukŏvlugit. Ătsijut illiñiartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16. Jesusible kaikoveit, okautivlugit: Nutakket uvamnut pilit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

17. Ahañerik, okaupapse: Nutakkatut Gudib nalegauninganik pingitok itternængilak.

18. Angajokaijet illanget apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kañoĕtomik piñiartuksauvik, pijomavlugo iñogutemik nungusuitomik?

19. Jesusible kiova: Sòg ajungincrarpinga; Assianik ajungitokangilak, Gude attausetojok kissime.

20. Perkojet kausimagalloarpattit: Arngnarniarnæk, iñuarniarnæk, tiglingniarnæk; kigliluktomik okautiginiarnago (aipait), atãtello anãnello nalekik.

21. Tamnale okarpok: Tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

22. Jesusib tamaña tussaramiuk, okautiva: Attausek sulle pingilet. Perkutitit tamaita niorvgotiginiarkit, aglujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiariksiniarpotit tagva; mallingniarlungalo.

23. Tamaña tussaramiuk, kiksalerpok; agluiname.

24. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, okarpok: Agluitut killaub nalegauninganut pilutik sappernekasekpok.

25. Ajornængincrovok, (nergsutsoak) kamele, merkutim ïsingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Tamattomingale tussartut, okarput: Kiname pilloridlarniarpa?

27. Kioveille: Iñungnut ajornartok, Gudemut ajornængilak.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita kem̃elaukpavut, mallilarpillo.

29. Tapsomale kioveit: Aham̃erik okaupapse: Iñum iglune kem̃ekuniuk, angunelonẽt, arngnelonẽt, kattangutinelonẽt, nullelonẽt, kittorngancionẽt, Gudib nalegauninga pivlugo.

30. Tamna mattomanelune uñuktunik piomãrivok, sillamelo tikkitsomãrtome iñogunik nungusuitomik.

31. Arkangemit aggartut ingminut pitinamigit, okautiveit: Ahak, takpaunga Jerusamut aivogut, nellautaijullo aglangit illunatik nellautsiomãrput, Iñum Erngninga pivlugo.

32. Tamna pititaujomãrpok nellojuñut; taipkoa mittautigijomãrpæt, ketserarlugolo;

33. (Aklunatseñut) ipperartorniarpæt tokkolugolo; uvlut pingajuane omaromãrivok.

34. (Okausingille) tamakoa tamaita tussãngilcit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

35. Jerichomut kaglilerame, tautungitok apkotane iksivajok, keñuvlune pijok.

36. Iñugiartorsuit señerkumago tussaramigit, appersorpeit mattominga.

37. Jesusemik Nazaremiomik kãngutijomik okautingmago;

38. Niplialerpok okarlune: Jesuse, Davidin Erngninga, nãpkiginga!

40. Jesuse nokkalerlune kaikova, tessiortaukovlugo señianut. Ãtingmatsuk apperiva,

41. Okarlune: Kañok piomavit uvamnut? Kiova: Nalegak, tautuleromavlunga.

42. Jesusib okautiva: Tautulerit; okpernivit piulivãtit.

43. Tagvainak tautulerpok, malliklugolo, Gudelo nakoridlarpa. Iñuillo illunatik tamattominga tækkunãrtut, Gude nakoridlarpæt.

KAPITELEMIK XIX.

Zoelnermik Zacheusemik.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivut, iglugaseksuit apkotigigamigit.

2. Ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorsõvlune;

3. Jesuse taipsoma tækkojomadlarpa, iñungnut ajorpok mikkigame.

4. Sivorliovlune akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralermet.

5. Jesuse tagvunga pigame, kungmut ãrlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarsãrit; iglungnut uvlome itteromagama.

6. Tava akkarsãrpok, kuviaisuklune illelliorpa.

7. Illunatik tamaña tækkogamitsuk, oka-

ludlalerput, angumut ajortulliartomut ittermet.

8. Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilãlo: Nalegak, ahak, perkotikka marroilivlugit tuñivakka aglujuñut, uiveriklerlunga pinnialauktakka sittamanik uñukenersanginik uttertitsivigiomavakka.

9. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abrahab kinguvãringmago tamna; (iglub iñua)

10. Iñum Erngninga tamarsimajut keñerijartorlugillo, pilloriktisartormagit.

11. Illunatik okausingit nalengmagit, adsigcktomik okautiveit, Jerusalemut kagãlerame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sakkerniarasugingmatsuk.

12. Taimak pivlugo okarpok: Attañek nunnamut ungasiktometomut aularpok, attannienek piñiarlugo, angerarivlune ama.

13. Kivgeñe tellimaujortut kaikoveit, tunnitsivigivlaitalo kẽnaujenik tellimaujortunik, okautiveit imak: Niorvgotigigissigik tikkerkãrtiñanga.

14. Iñakattingitale nakoringinamitsuk,

imak okautsaujartorkovæt: Tamna attanniokongilavut uvaptingnut.

15. Tikkiname, attanionek pigamiuk; kivgeñe ipkoa kaikoveit, kĕnaujenik tuñitsiviñe, tussaromavlune niorvgotigingmangagit pijanginik.

16. Sivorlek sakkerpok, okarlune: Attannek, kĕnaujarnut kĕnaujarsilaukpunga tellimaujortunik.

17. Okautiva: Kivgartorloriktotit, ikkituñut nertornaılatit piñiaravit, iglugasengnut tellimaujortuñut attañiotitsomavagit.

18. Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kĕnaujarnut kĕnaujarsilaukpunga tellimanik.

19. Taimnatauk okautigiva: Igvittauk attañiojomărpotit iglugasengnut tellimanut.

20. Pingajuak sakkerame, okarpok: Attañek, ahak tagga kĕnaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut;

21. Erksigilaurapkit, angutauseravit; illilaungitattit tiguvattit, kattidlarlaitalo karngătilaungitattit.

22. Kiova: Kivgaăluk una, okausernit erkartorpagit. Angutausertunga kausimagamga, illilaungitakka tiguvakka, karngătilaungitakkalo kattikapkit;

23. Sŏg kĕnaujakutiga kĕnaujenik taugsĕjuñut pingipiuk? Tikkikuma, tigujomalauktara aiperlugo assianik.

24. Tava neijortine okautiveit: Tapsomanget kĕnaujak aksarnigarissiuk tuñilugolo tellimaujortunik kĕnaujalingmut.

25. Kiovæt: Attañek, tamna tellimaujortunik kĕnaujakarpok.

26. Okaupapsele: Pekartok sumik, tuñitsiviojomărpok; pekangitorle aksartaujomărpok pinganik.

27. Ipkoale uvamnik keñugosuktut, uvamniglo attañiokojingitut, kaitissigik, tæknărtillunga tokkotsigik.

28. Taimak okarame aularpok, takpaunga Jerusalemut ailerlune.

29. Betfagemut Betaniamullo kaglilerame, oksuktalingmut kakkamut tikkilune, illinniartingne marruk tillivak.

30. Okarlune: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetuñut; itteruptik nochak pittuk-

simajok neñilãrpatik, kãnganut sulle iñungmik ingitokalaungitok. Pitõdsãrlugo, kaitikko.

31. Apperijauguptik, sõg pitõdsãrmangãptiko, imak kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32. Tillijaujuk aularpuk, sorlo okautingmagik naipipæk.

33. Nochak pitõdsãrsitillugo, iñungita okautivakit: Sõg nochak pitõdsãrpittiko?

34. Kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35. Ãtipak tava Jesusemut, anoratik nochaub keñerloanut illivlugik, Jesuse kãnganut ingitipæt.

36. Ingeratillugo, añoratsetik issivilerpeit apkotãnut.

37. Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attersãlermet; illiniartingita illunatik kuviaisuvaksoarnermullo nippersoarmullo Gude nakoridlarpæt, tattañiniarnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit,

38. Okarnatik: Nalekam attingane tikkitok, Attañersoak nakorijaule! Ullapirsaute-

karle killangme, nakudlartokarle kõtsingnerme!

39. Farisæerillo illangita illaungmijut okautivæt: Ajokertuijok, illiñiartittit innerterkit.

40. Kiovlune, okautiveit: Okaupapse, ukkoa nippangeromalerpetta, ujarket niplero-mãrput.

41. Iglugaseksoarnut (Jesuse) kaglilerame, tautukpeit, keagidlarlaitalo,

42. Okarpok: Kañoktõk sulle mãnakut kausiñagupsiuk, issumasiniarajarpose ullapirsautiksapsingnik. Mañale ĩsipsingnut ĩjersimajok.

43. Nelliutsomãrpok, ningarijipse avalluliomãrpãse avatipsigut, kittorngasse illagillugit, illulluse añekoñase, nanekupselo illunane kappiaisuktitsomãrpãse;

44. Nungutsomãrpãse (iglusselo) ujarkamik attautsemiglonẽt kallerẽktokarungnẽromãrput; piulijiksapse nelliuninga, kaumagilaunginapsiuk.

45. Kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut, añitilerpeit.

46. Okautiveillo: Aglaksimavok: Iglugatuksiarviövok; illipsele iñuarvigilauktasse.

47. Uvlut tamaita kattimavingme ajokertuivok. Ajokertuijorsuille Aglangniglo illissimajut, iñuillo angajokangit, issumajalerput tokkotsomavlugo:

48. Nachvăratiglo kañok illijarianga; iñuit illunatik ungagidlarlălo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITELEMIK XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sălagidlarlugit.

Uvlullo taipkoa illangane, iñuit kattimavingme ajokertormagit, okautsinik tussartunik okartillugo; Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajokangit iliagællugit,

2. Okautivæt, imăk okarlutik: Okautittigut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kia-

lonĕt pitsartojomik mattominga tunnitsivigivătit?

3. (Jesusib) kiovlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut kiogissinga:

4. Johañesib Babtisitinga killangmit iñungnillonĕt piva.

5. Erkarsălerput, ingmingnut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo; okautijomavătigut: Sŏg okperilaungipissiuk?

6. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñugiartorsuit milleromavătigut ujarkeñut, Johañese iñuit illunatik nellautaijoringmatsuk.

7. Kiovut: nakit pingmanget nellovlutik.

8. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

9. Iñuit adsigĕktunik okautilerpeit, okarlune: Iñuk perorsĕvilliudlartok weinemik paungalingmik, perorseviksiortuñut attartortaukogamiuk, nuñame assianut aularpok mulludlarlune.

10. Paunget iñilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsĕviksiortuñut, perorsĕviub paunganginik pijartorkovlugo. Perorsĕviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, añaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt.

11. Ama kivgak assia tilligiva; tamnalo añaudlarlugo, mittautigivlugolo, neksartiminago aulartinivæt.

12. Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsĕvingmillo) pingujarpæt.

13. Perorsĕviub angajokanga tava okarpok: Kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk illaragijomavallukpæt.

14. Perorsĕviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15. Perorsĕvingmit pingujarlugo tokkopæt. Perorsĕviub angajokanga, perorsĕviksiortut ukkoa kañok pijomavagit?

16. Tikkitsomărpok, tamakkoa perorsĕviksiortut tokkollugit, perorsĕvinelo assing-

iñut attartortaukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17. Tækkosârpeit okarlune: Aglait aglaksimajut kañoelingavæt: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok;

18. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomârpok, kattakvigijañele ujarkam oma serkomitsiomârpa?

19. Ajokertuijorsuit Aglangnik illisimajullo killanalerlutik, tigujomagalloarpæt; iñuille erksiriveit: Mallugijamitsuk adsigêktomut matomunga okautigingmagit.

20. Udsertorpello, udsernertut tapsomunga tilliveit, ajungitojârlutik. okausinganit okausiksarsioromavlutik. pititsomavlugo muñab attañinganut tapsomalo pitsartuminganut.

21. Tapkoa iñaksoperivæt: Ajokertuijok, okpernartôjotit, ajokertuigavit okaravillo kausivaptigit, iñnit sivorngingilattit, illunaita nellĕgigangne, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit.

22. Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergutinik idluarka, idluangilalonêt?

23. Nipporsainingit tukkisileramigit, okautiveit: Sõg uiveridlarkissinga?

24. Kẽnaujak tækkulago, kia adsinga, kialo aglangit kollãne? Kiovæt okarlutik: Attañivaksub.

25. Okautiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26. Iñuit pivlugit okausingit idluigingileit; kigusingalo tattamiñiarivlugo nippangerput.

27. Saduzæerit illangita tikkipæt, omarviksakangitomik okartut, apperivællo,

28. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim imak aglagvigivãtigut: Angutim angajoa tokkokpet, nulle kittorngakangitok kemmekpago, nullia tava nukkanget piomãrpa, angajugilauktane kinguvãksakarkovlugo.

29. Nukkaret arvengemit aggartut-ĩlauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginane tokkovok.

30. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokkogivok kittorngingminane.

31. Pingajueta pigigiva. Taimaktauk ar-

vengemit aggartut illunatik, kittornginekaratik tokkovut.

32. Illunatik kingorngattigut, arngnak tokkogivok.

33. Makkittervingmele nelliata nullianiktariomărpauk? Illunatik tapkoa arvengemit aggartut nulliarilaungmatsuk.

34. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamattoma sillab kittorngangit nullianijŏngovut, uinijŏngovullo.

35. Sillable aipănut pijuksaujut, tokkungajunit makkitsomărtut; nullianingniængilet, uiningniængilello.

36. Kingorngagut tokkosuituksauleramik; Engelitun-ĭtsomăramik, Gudib kittorngariveit, tokkungajuñit makkinamik.

37. Tokkungajunik omaromărtunik Mosesib okautilaukpăse, napărtune-ĭname, Nalegak taigamiuk, Abrahab Gudinga, Isablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle Gudigivæt; tapsomunga illunatik iñoniarput.

39. Aglangnik illissimajut illangita kiov-

lutik, okautivæt: Ajokertuijok okalorikpotit.

40. Kingorugagut apperilugo sapperpæt.

41. Okautiveillo: Sŏg Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

42. Davidim aglangine tuksiarutsingine, nangminek okarmet: Nalegak Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungãnut ingitit,

43. Ningarijittit illerkãrtinagit ittikkavit tullerartangañut.

44. Nalekamik Davidib taigamiuk, kañok erngnerivauk?

45. Iñuit illunatik nalektillugit, illiñiartiñe okautiveit:

46. Aglangnik illissimajunik mianeritsiaritse, añoratsenik angijoktanik attoromadlarput, niuvervingme sallutitaujomavut, illiñiarvingme nerrimãvingmelo issukliojomavlutik iksivajomavut;

47. Uigarnerit pingit nungutipeit, takkijunik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okarput. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomãrput.

KAPITELEMIK XXI.

Kattimaviub serkomitaujomărninganik.

Tækkosarame agluitut tautukpeit, tuñergutimingnik illijijut Gudim iklervinganut.

2. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kĕnaujărsungnik marrungnik illijingmijok.

3. Okarpok: Ahañerik, okaupapse: Uigarnek una aglujok uñunersenik illijilaukpok ukkonanget tamainit.

4. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniængitamingnik illijilaukput tuñergutinut Gudib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijivok.

5. Kattimavingmik illangit okarput, ujarkeñut ivlernartuñut mañiktuñullo ănanausijauvok, okautiveit:

6. Nelliutijomărpok, tamakkoa tamaita

tækkojesse, ujarkenik kallerčktokarungnĕrlutik illunatik serkomitaujomărput.

7. Appersorpæt, okarlutik: Ajokertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomărket? Sunalo nellunaikutaksanga taimaitsomărpet?

8. Kioveit: Kamatitse uiverijaukoñase. Uñuktut tikkitsomărmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga, nelliusimajomiglo, (okarmilutik) Taipkoa mallinguiarasigik.

9. Uñatadlartunik akkerartortorsoarniglo tussarupse, erksiniarase: Taimailiortokaromărmet sivorngagut; naggatiksarle nelliutingilak sulle.

10. Ama okautiveit: Iñuit iñungnut assimingnut sorsugomărput, attañionek attañionermut assimingnut.

11. Nuñet suñatuinarne angijomik saijukpillugomărput, kăngnartorsoarmiglo kannimaluălunguartomiglo; (pijokalerlune, erksinartunik nellunaikutaksoarnik sakkertokaromărpok killangmit.

12. Tamakkoa tamaita perkărtiñagit, ti-

guluse kappiaisuktitsomärpäse, illiñiarvingmingnullo parngnañersimavingmingnullo pititsomärpäse, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ätitsomärpäse, attera pivlugo.

13. Erkartortautiksamut taimailioromärpäse.

14. Omættipsingne issumasimaniarase sivorngagut kanoctomik kigusiksakarmangapse.

15. Kañermiglo illissimanermiglo tuñitsivigijomärpapse, omigijisse illunatik kionermik akkerartomermiglo illipsingnut sappilerdlutik.

16. Angajokapse aglæt, kattangutipselo, illapselo, illænarijapselo pititsomärpäse; illasse illangit tokkotsomärpeit.

17. Iñuillo illunatik omigidlaromärpäse, attera pivlugo.

18. Nujarloñelle attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak.

19. Keñnæluse tarngnisse pairissigik.

20. Jerusalemim avatä sorsuktuksarsoarnik illumajok takkogupsiuk: kausimaniarpose, asserortauniarvia nelliutiJerpok.

21. Judikut nuñanginẽtut, kemälit kak-

kennut; tagvanetullo kerkanetut keĩmãgilitsuk assinetullo perorsẽvingme itterniaratik.

22. Uvlut taipkoa akkiñiartauviojomãrmetta, aglait tamaita nellãgut nellautsekovlugit.

23. Kappianamegle singaijut iñugaktullo tamana nelliutikpet; angijomik kappianartokaromãrmet nuñane, iñuillo tapkoa ningarijaudlaromãrnut.

24. Saviksoarnut ipiktuñnt tokkotauniarput, nunalingnut tamaiñut ãtauniarput; Jerusaleme asserortauniarpok nellojuñut, nellojut nelliuninget nunaksekãrtiñago.

25. Sekkeñerlo, takkerlo, uvloritsello nellunaikutakaromãrput; iñuillo nuñametut erksinermut sivõradlaromãrput; imarbiksoarlo malliksuavaksuillo iktullijaromãrput.

26. Iñuit erksinermut uttakkinermullo nukkingẽrotijomãrput, nuñamut pijomãrtukset pivlugit, killaublo pitsartuningit aulataujomãrmetta.

27. Iñum Erngninga tava tækkojomavæt nuvujættigut akkartok, pitsartudlarlune ãnanaudlartok.

28. Tamakkoale pilerpetta; ärloritse, kungmullo tækkunärluse, piulijiksasse nelliutilermet.

29. Adsigěktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkunärsigik.

30. Sigilerangetta, aujajaraklilermet kausimavose.

31. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilärniartut tækkogupsigik; Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse.

32. Ahamerik, okaupapse: Kinguvängukattigět ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

33. Killaklo nuñalo nungutsomärpuk, okautsikkale nungutsomängilet.

34. Illipse udsertoritse, omættisse okkumailerkoñagit nerritunermullo imertunermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullonět, uvlomut taipsomunga kaningartaukoñase;

35. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitsomärpeit, sorlo nigak.

36. Taimak pivlugo pigärutigissiuk, tuk-

siarluse, keĩmãjuksaukovluse tamakkoninga pijomãrtunik illunainik, Iñum Erngninget sãngane (illarasugase) sakkijartuksaukov-luse.

37. Uvlojaranget ajokertuivok kattimavingne; uñugangello añivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38. Kaungmet uvlãkut iñuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nãlegiarlugo.

KAPITELEMIK XXII.

Kristusemut pikabladlarnermik.

Sẽrnakangitunik kakkojaktorviksak kaglilermet, añiviksiorvingmik taijãuvok.

2. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut issumaliorput, kanoẽlilutik tokkotsomagamitsuk; iñuille erksigiveit.

3. Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarẽrpok, arkangemit aggartut illanganut.

4. Ajokertuijorsoarnut kappitainullo aivok okarkattikumavlugit, kañok illilune pititsomavlugo tapkonunga.

5. Kuviaisulerput tagva, kĕnaujenik tunnitsivigijomavlugo okarput.

6. Angerpok tagva, (tapkonunga) pitinasuarpa, nautsertorlune, iñuit pikabladlarkoñagit.

7. Sĕrnakangitunik kakkojaktoramik uvlunga nelliutingmet, saugãrsuk añiviksiorutiksak tokkuniarmitsuk.

8. Petruselo Johañeselo tillivak, okautivlugik: Ãkiksuijartoritik añiviksiorutiksamik saugãrsungmik nerkiksaptingnik.

9. Appersorpæt: Nane ãkiksortaukoviuk uvaptingnut?

10. Okautivak: Ahak, iglugaseksoarnut itteruptik, iñuk pãrniarpatik imertartok, tamna malliktikko ittervianut.

11. Iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovãtit: Iñiksak nanĕka, saugãrsungmik añiviksiorutiksamik nerriviksara, illiñiartikka illagilugit?

12. Iniksamik angijomik uñertotilãrpãtik; tagvane ãkiksoritikko.

13. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksorpæk.

14. Nelliutingmet ingipok, Apostelit arkangemit aggartut illagivlugit.

15. Okautiveit: Killanãdlalaukpunga, añiviksiorutiksak saugãrsuk una nerrijomavlugo illagiluse, ãniakãrtiñanga;

16. Okaupapsele, kingorngagut mattominga nerriniarungnẽrpunga, Gudib nalegauningane namaksekãrtiñago.

17. Erngusiãrsuk tiguva, kujalivlune, okarpok: Pigissiuk illuẽngarluse; (imersiuk).

18. Okaupapse, imerniængilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauninga tikkekãrtiñago.

19. Kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonunga tuñivlugo okarpok: Tagva timiga, tuñijomãrtok illipsingnut; imailioritse erkarlunga.

20. Taimaktauk Erngusiãrsuk tigugiva, nerriarẽramik, okarlune: Tagva Erngusiãrsuk, Testamentitãb Aumnik, tamna illipsingnut kovijok.

21. Ahak, uvamnik pititsijomärtub aggangit illagivlunga nerrimävimneput.

22. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, taimak kajusimangmet. Iñugle tamna kappianamek, tapsominga pititsijok.

23. Ingmingnut appersotilerput, kinaumangæt taimailioromärtomik?

24. Akkirartutilerput ingmingnut, kina akkonermingne anginerõmangæt;

25. Okautiveit: Nuñametut attañersuit attañiojartortut, pitsartudlartut taijauvut attannernik saimajunik:

26. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nukkardlitun-ĩniarpok, illaminille attañionersak, kivgatun-ĩnivok.

27. Kina attañionersauva? Nerrimävingme iksivajok, kivgartortorlonēt? Taimnaungitok nerrimävingme iksivajok? Uvangale akkoaapsingne kivgatun-ĩpunga.

28. Illipsele neijutsainalaukpapsinga kappiaisuklunga.

29. Nalegaunek tuñijomärpara illipsingnut, sorlo Atätama kailaukpa uvamnut;

30. Nerriluselo imeromärpose nerrimavimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksi-

vautañe, Israelib kinguvãngit arkangemit aggartut erkartorlugit.

31. Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahak, Satanasib pijomagalloarpãse, karngãtitsivigijomavluse, sorlo kakkojekset pinnerpeit.

32. Uvangale pivlutit tuksialaukpunga, okpernerit sorẽrkoñago. Kingorngagut ama sãgiaruvit, kattangutitit nækorsitilaumigit.

33. Okautiva: Nalegak, pijarẽrsimavunga, aiparillutit parngnanẽrsimavingmut tokkomullo.

34. Kiovale: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkãrtiñago, missiarutigilãrparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

35. Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse põkkarase, ikpiãrsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovæt: Aukak.

36. Okautiveit: Mañale põkkartub neksarliuk, ikpiãrsuglo aglæt. Taimaitokangituble añoratsañe tuñiliuk, saviksoarsiniarlune pille.

37. Okaupapsele: Nellautsilerniarpattauk aglait uvamnik imaitut: Ajortulliartut akkornganut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut, namaksijomārput.

38. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk. Okautiveille: Namakpuk.

39. Illutsine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok. Illiñiartingitalo mallikpæt.

40. Tagvunga pigame, okautiveit: Tuksiaritse, õktorlungnartomut pekkoñase.

41. Keñekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigijomut, sẽrkertorlune tuksiarpok.

42. Okarlune: Atãtak, pijomaguvit erngusiärsuk una pẽruk uvamnit; pijomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille.

43. Engelible killangmit sakkerpa, nækkorsititsartordlugo.

44. Tokkomut aulaumajartitaugame, tuksialualerpok. Kiægungningit kuttitut auktun-ĩtut, nunamut kattalerput.

45. Tuksiarnermit makkiname, illiñiartiñe kiksarnermut siñiktut tikkinamigit;

46. Okautiveit: Sõg siñikpise? Makkititse tuksiarluselo, õktorlungnartomut pekkonnase.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, iñugiartorsuit aggerput, arkangemit aggartut illanget, Judasemik taijak sivorlerivæt, Jesuse tikkipa kuñigomavlugo.

48. Jesusible okautiva: Judase, Iñum Ernguinga kuñiklugo nellonailivlugo piviuk?

49. Neijortingita, kañok illiortokalermet tækkogamik, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksauvita?

50. Illangita, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, suitã tallerpia nakkarpa.

51. Jesusible kioveit, okarlune: Issumamingnik pilit. Siutã aktorlugo mamitipa.

52. Ajokertuijorsuit, kattimaviub kappitangillo, angajokaijello tigujartortiñe, Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoalijarluse ajaupialijarlapselo.

53. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, aktulaungilapsinga aggangmut attautsemullonẽt. Tamedsale nelliuñisse, tãrtublo pitsartuninga.

54. Tigulerpæt, aularutivlugo, ajokertui-

jorsub iglorsoanganut pitipæt. Petrusible kingornganit mallikpa.

55. Ikkomamik ikterdlutik avalut illuet kerkane, tagvane iksivalerput, (kissakejarlutik) Petruse akkornganut ingipok.

56. Kivgab arnguab kissakejartok tækkogamiuk, tækkonālerpa okarlune: Tamnatauk aipariva.

57. Missiarporle okarlune: Omăt! illitaringilara.

58. Killamiārsuk kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illanget. Petrusib kiova: Omăt! taimnaungilanga.

59. Ama killamiojungnĕrmet, nellunaikutamik kingorngane, taipsoma assia okarivok: Ahamĕrik, tamnalo aiparilauriva; Galilæamiongmet.

60. Petruse okarpok: Omăt! Okautsitit nellovakka. Sulle taimak okartillugo, angutaunek niplerpok.

61. Nalekab keviarlune, Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petruse erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkăr-

tiñago, missiarutigilärparma pingasuarterlutit.

62. Petruse tava añivok, keavaksoadlarlune.

63. Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt añaudlarlälo,

64. Mattovlugo, kẽnangagut erksardlugo, appersorpæt: Nellautalertigut, kia erksarpätit?

65. Assinginuttauk uñuktuñut okausilungnut okautigivæt.

66. Kaulermet, iñuit angajokangit, Ajokertuijorsuillo Aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissiniarviksoarmingnut äpæt.

67. Okarlutik: Kristuseoguvit okautittigut. Okautiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonẽt.

69. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga iksivajomärpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungãne.

70. Illunamassiatik okarput: Gudim Erng-

nerivätit: Okautiveit: Okartose, taimnaujunga.

71. Tapkoale okarput: Okautsariakarungnẽrpogut, nangminek okartok tussaraptigo.

KAPITELEMIK XXIII.

Pilatusemut Kristuse kikkiektortaukojauninganik.

Illunatik kittimajut nikkovilutik, Pilatusemut ãtipæt;

2. Okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausimavavut, tapsoma iñuit asserortipeit, attañivaksoarmut tuñergutikset tuñijaukolaungileit; Kristuseovlune attañersoak okartok.

3. Pilatusib appersorpa: Judikut attañerivätit? Kiova, okarlune: Okartotit.

4. Pilatuse Ajokertuijorsoarnut iñungnullo okarpok: Iñung una pidlareksausugingilara.

5. Tapkoale sugardlutik, okarput: Iñuit aulatidlalaukpeit, ajokertutiminut, Judæame illunane, Galilæamit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

6. Pilatuse Galilæamik tussarame; apperivok, Gallilæamiõngmanget.

7. Herodesib attañioninganit pijok, tussaramiuk; Herodesemut ãtaukova, uvluñe taipkonane taimna Jerusalemetok.

8. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuviaisudlalerpok, akkunit tækkojomadlalauramiuk; uñuktuñik tussaumagamiuk, tattamĩniarnartomik tapsomanget tækkojomãrasugællune.

9. Sunatuinarnik appersorpa: (Jesusible) kiungila.

10. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tagvanetut okarnerlõtigivæt angijomik.

11. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittautigivæt, añorãmik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut uttertipæt.

12. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo

illæñarĕlerpuk; sivorngagut ingmingnut ningalauramik.

13. Pilatusib Ajokertuijorsuit, kappitailo, iñugaseksuillo attautsimut kaikoveit,

14. Okautivlugit: Iñuk una uvamnut ātipasse, iñungnik asserorterijok okartose. Ahak, sāpsingne kiglissinialauktara, patsitiksapsingnik iñungmut omunga nachvalaungilanga;

15. Herodesetauk pinginivok: Tapsomunga tillilaurapse; ahak, patsitiksarsijokangilak tapsomane, tokkotsitiksangōnermik.

16. Tamaña pivlugo sugiarlugo aularkojomavara.

17. Illutsimitut parngnanĕrsimavingmetomik taipkonunga añititsijuksaungmet, añiviksiorvik nelliutingmet.

18. Illunamassiatik nippekortōvlutik okarput: Pĕruk una, Barabbasemik tuñitsivigittigut.

19. Tamna parngnanĕrsimavingmut ittertisimajok, kippallijorsuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik (iñungmik)

20. Pilatusib ama nippekortŏvlune okautiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.

21. Taipkoale kaggudlarlutik, okarput: Kikkiektoruk, kikkiektoruk

22. Pingajuanut appersorpeit: Kanoĕtomik ajortullialaukka? tokkoteksausungingilara; tamaña pivlugo issakadlarlugo aularkojomavara.

23. Nippersoarmulle perkotsainarpæt, kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajokertuijorsuillo nippersoangit sugalulerpalliadlarput.

24. Pilatusib tava perkova, taimak pijomangmetta.

25. Piomajangiñut añitekova parngnanĕrsimavingmut ittertitaumajok, kippallijorsuit illagilauramigit iñungmik tokkotsijok; Jesusele uñertolerpa tapkoa issumangiñut (illiortaukovlugo).

26. Aularutigamitsuk, iñuk tiguvæt, Simonemik attelik, Zirenemiok, perorsĕvingmit pijok; tapsomunga kikkiektortauviksak erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.

27. Iñugaseksuillo, arngnagaseillo mallikpæt, uggurivlugo keagivæt.

28. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut pañingit, keanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo keatitse.

29. Ahak, uvlut nelliutsomărput, imak okaromărmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungitut, ivianginingniglo amămagviulaungitut.

30. Kakkălungnut okaromalerput: Sittorvigidlartigut! kakkarsoarnullo: ulliktigut!

31. Napartok ŏmak imailiormatsuk, kannok pallermik pijokaromărka?

32. Assigik marruk, ajortulliartuk ătaukattaugivuk, tokkotaukovlugik.

33. Iñiksamut, niakoverngit iñinganik attelingmut tikkinamik; tagvane kikkiektorpæt, iñuartuglo, aipa tallerpiet tungănut, aipale saumiet tungănut.

34. Jesusele okarpok: Atătak, issumagijungnĕrkit; sullijattik nellumagit. Añorangit tava avikpeit, iñerautigivlutit.

35. Iñugaseksuit tagvanetut tækkunărpæt. Angajokaijello iñuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingmi

nik piulile, Kristuseõgune, Gudim añerijanga.

36. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassilinartomik im̃ipæt,

37. Okarlutik: Judikut attañerikpattit illingnik nangminek piulidlarit.

38. Aglaittauk nipitipeit kollãnut, Grichillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginik, imaitut: Judikut attañinget.

39. Ajortulliartugle aipanget nivingakattinget mittautigiva, okarlune: Kristuseõguvit illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo.

40. Aipanget suadlarlugo, imak okautiva: Igvittauk Gude erksigingilet, tapsotunak (tokkomut) pidlartaugavit?

41. Uvagugle pidlariakaramnuk, ajortullialauramnuk: tamnale idluitomik piñialaungilak.

42. Jesusemullo okarpok: Nalegak, erkaringa nalegauningneleruvit.

43. Jesusib kiova: Aham̃erik, okaupagit, uvlome aiparilarapkit Paradiseme.

44. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaiñe tãrtorsõlerpok, nellunaikuttet arvengemit sittamartuñut tikkidlune,

45. Sekkeñek kaumajungnĕrpok, kattimavium uminga allikpok marrolivlune.

46. Jesuse nippekortõvlune, okarpok: Atãtak, añernera aggangnut perkovara. Taimak okarame añernengerpok.

47. Kappitauble illiortokalauktut tækkogamigit, Gude nakoridlarpa, okarlune: Ahamerik angut tamna ajungidlartok.

48. Iñuillo illunamassiatik tagvanetut, tamakkoninga tækkunãrtut, kanorlo illiortokalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattiktordlugit utterput.

49. Illunatik illagilauktangit, arnguello tapsominga malliksimajut Gallilæamit, kanitome nangertut, tamakkoninga tamainik tækkunãrlutik.

50. Ahak, angut tagvanetok, Josefemik attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktorlo.

51. Tapsoma issumakattigilaungileit, (Jesuse tokkokovlugo) tamna Arimathiamit, Judikut iglugaseksoangita illanganit pijok, Gudib nalegauninganik nerriungmijok,

52. Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga tuksiarpa.

53. Akkartipa tava, uvineruksamik iñuserdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illulimajomut, sulle tagvunga iñungmik illijiviolaungitomik.

54. Uvlok tamna oppalungaijarvia, sabbateolarmelo.

55. Arngnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek kem̃ergojartordlugo, kañorlo timinga illijaulermanget.

56. Angerarlutik tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

KAPITELEMIK XXIV.

Kristusib makkitervianik killalliarvianiglo.

Uvlorme' wochib sivorlerpãme uvlarãrsukut, illuvermut pivut, mingoarutikset idluarsilauktettik neksarpeit, assitiglo illagiveit.

2. Ujarasuksuk aksakārtitavinek illuvermit tækkovæt;

3. Itteramik, Nalekab Jesusib timinga neñingilæt.

4. Taimak pivlugo siarklileramik, ahak, angut tik marruk señiamut pivuk keblariktomik añoralak.

5. Erk ilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okautiveit: Sôg omartok keñerpissiuk tokkungajuṅe?

6. Tamanĕagilak, makkisimavok. Erkarissiuk okautilaungmase, sulle Galilæameĭdlune.

7. Okarame: Iñum Erngninga iñuit ajortulliartut aggangiñut pititaujomārpok kikkiektortauvlune, uvlut pingajuane makkitsomārpok.

8. Okausingit tava erkarpeit.

9. Illuvermit audarput. tamakkoninga tamainik arkangartut, assiogillo tamaita okautijartorlugit.

10. Maria Magdalena, Johañalo, Marialo Jakobusim, (arngnā) assingiilo arngnet tamattominga okartut Apostelīñut.

11. Okausingille tapkoa piungitsugiveit okperinagillo.

12. Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuamut itsuarame, uvinerukset kisseta tækkoveit, angerardlune; tattamminiarpok kañok illiortokalaungmet.

13. Ahak, illagik marruk uvlok tamna iglugasengnut aivuk, Emausemik attelingmut, Jerusalemit ungasingitomut.

14. Ingmingnut makkoninga tamainik illutsinik okãlavuk.

15. Taimak okartillugik, ingmingnut apperikattautivlutik; Jesusib anguvak, ingerarkattigivlugiglo.

16. Ĩsigigle imailivuk, illitarsekoñagik.

17. Apperivak: Kañok okãlavitik illiptingnut ingeravlutik, kiksalaptiglo?

18. Aipæt kiova, Kleofasemik attiggub, okaudlugo: Tujormitseñit illunainit Jerusalemetuñit, uvlune tamakkonane illutsinik kausimangitotõvit?

19. Appersorpak: Kanoĉtomik? Kiovæk: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautaijolauktok pitsartudlarlune, piñiarnernut okautsinullo, Gudimelo iñungnelo tamaine;

20. Tamna Ajokertuijorsoapta kappitap talo unnertonerpæt tokkotaukovlugo, kik kiektortaukovlugolo (seningajolingmut).

21. Uvagulle Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingatserput, imailiormatsuk.

22. Arngnet illapta illangita, illuvermut uvlărulauktut koaksailaukpătiguttauk.

23. Timinga neninginamitsugŏk, okarijartorput, Engelingnik tækkolaukput, omartomik okartuk.

24. Illapta illuvek nellipsarpæt, arngnet okarmetta taimak naipipæt, (Jesusele) kingorarpæt.

25. Okautivak: Illissimaipotik, omættiptingne okpernek ajortotik, nellautaijut okausinginik;

26. Kristuse taimak angitigijomik ăniatiteksaulaungilak, ănanaunerminut itterlune?

27. Moseselo nellautaijullo tamaita okautigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik ingminik aglaksimajunik, ipaksitidlugik nellojunguĕrtipak.

28. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglileramikit; sivunersimaniarkolaulerpok.

29. Uñiksarpæk, okarlutik: Uvaptingnelerina, ubloktilernnet uñulernnello. Itterkattigivak tapkungnangnenialerdlune.

30. Iksivakattigileramigik nerrivlutik; kakojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tuñivlugo.

31. Isigik tava uitalerpuk, illitarigamiko. Sãmingne nippaivak.

32. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: Omættivuk illuptingne onarsiomilaungikœk, okautingmattiguk apkome, aglanguik nellojungnẽrtimattiguk?

33. Erinesulerdlutik nikkovipuk, aularlutik, Jerusalemut utteramik, arkangãrtut neijortingillo kattimajut tikkimagit,

34. Imak okarput: Nalegak ahamerik makkisimavok, Simonemut sakkilauktok.

35. Tapkoa (marruk) illamingnut okarpuk, apkome illuserilauktamingnik, kannorlo illitarsitigingmako, kakkojak avgormago.

36. Taimak okartillugit, Jesuse akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse!

37. Tapkoale koaksãngalerput erksililarmiglo; añerneĩnak tækkunasugællugo.

38. Appersorpeit: Sõg koaksãngavise? Sõngme imaitumik issumakarkise omættipsingne?

39. Aggakalo ittikakkalo tækolersigik, uvangauvunga; aktorlungalo tækkonãrsinga: Añernek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga tækkogapsinga pekkartunga.

40. Taimak okarame, agganelo ittigganelo kem̃ergokolerpeit.

41. Kuviasungnermut sulle okpernek ajormetta, tattam̃iniarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42. Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik tuñijivut.

43. Tamakkoa nerriveit tautuktillugit.

44. Okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle neijorapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo.

45. Tagva ipaksitilerpeit, aglangnik nellojungnẽrtidlugit.

46. Okautiveillo: Imak aglaksimajok, taimaglo Kristuse ãniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajuñit uvlut pingajuane.

47. Iñungnut tamaiñnt okarkojijok atterminut, kakkialerkovlugillo issumatărkovlugit, ajorningit issumagijaujungnĕrkovlugit, Jerusalemiut issukliulugit.

48. Illipsele makkoa tamaita okautigijomărpase (iñungnut).

49. Ahak, Atătama okautigilauktanga illipsingnut tillijomărpara. Illipsele iglugaseksoarne Jerusalemetuarniarpose, pănget pitsartunermik tuñitsiviokărase.

50. Tagvanget Betaniamut aitipeit: Agganne kollangiutidlugit saimartipeit.

51. Imagle saimartikamigit kemekpeit, takpaunga killangmut kangattartitauvok.

52. Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut;

53. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlălo.

